

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3176/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1014
3177/2022. (IV. 22.) AB határozat	bírói döntés megsemmisítéséről	1023
3178/2022. (IV. 22.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	1031
3179/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1040
3180/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1044
3181/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1049
3182/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1052
3183/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1056
3184/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1061
3185/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1065
3186/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1070
3187/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1074
3188/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1079
3189/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1083
3190/2022. (IV. 22.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1086

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3176/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.673/2020/11. számú ítélete és az elmúlt rendszerhez kötődő egyes társadalmi szervezetek vagyonszámolatásáról szóló 1990. évi LXXIII. törvény 1. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Magyar Munkáspárt indítványozó jogi képviselője (dr. Smidelik Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és 26. § (1) bekezdése alapján 2021. augusztus 21-én, az Alkotmánybírósághoz 2021. augusztus 27-én érkezett alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.I.20.673/2020/11. számú ítélete és az elmúlt rendszerhez kötődő egyes társadalmi szervezetek vagyonszámolatásáról szóló 1990. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Vagyonszámolatási tv.) ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy lényege szerint az indítványozó keresetében kérte annak megállapítását, hogy a Magyar Szocialista Pártnak (a perben III. rendű alperes, a továbbiakban: MSZP) a Budapest V. kerület Akadémia u. 15. szám alatti ingatlanon fennálló tulajdonjoga bejegyzésének alapjául szolgáló okiratok, valamint a névváltozás átvezetése iránt a földhivatalhoz benyújtott kérelmek semmisek, ekként az MSZP tulajdonjogának bejegyzését elrendelő földhivatali határozat szintén semmis, mivel jogutódlás jogcímen az MSZP nem szerezhette tulajdonjogot a perbeli ingatlanon. Az indítványozó a semmisség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását és tulajdonjoga visszajegyzését kérte a perbeli ingatlan 1/1 hányadára. Az indítványozó keresetét azzal indokolta, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt (a továbbiakban: MSZMP) nem szűnt meg, hanem az indítványozó pártjának keretein belül tovább működött, amelyet az indítványozó nyilvántartásba vételére vonatkozó okiratokkal kívánt igazolni.
- [3] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 23.P.21.613/2018/90. számú ítéletével elutasította az indítványozó keresetét. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.078/2019/7. számú ítéletével a perköltség összegének leszállítása mellett helyben hagyta az elsőfokú ítéletet. A Kúria Pfv.I.20.673/2020/11. számú ítéletével hatályában fenntartotta a másodfokú ítéletet.
- [4] A Kúria indokolása szerint az indítványozó keresete törlési keresetnek minősül, amelyet az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) rendelkezései alapján kell megítélni. A Kúria szerint az Inytv. 62. § (1) bekezdés aa) pontja alapján az indítványozót terhelte annak bizonyítása, hogy az MSZMP jogutódjának minősül. Mindazonáltal a Kúria hivatkozása szerint a Vagyonszámolatási tv. 1. §-ának megfelelően állapították meg a bíróságok, hogy a jogszabály az MSZP-t kötelezte az MSZMP vagyona vonatkozásában vagyonszámolatási kötelezettség teljesítésére. A Kúria indokolása szerint a Legfelsőbb Bíróság Pf.I.20.811/1990/2. számú ítéletében megállapította, hogy az indítványozó nem minősül az MSZP jogutódjának, ekként a „[j]elen polgári pernek a peresített vagyonelem tekintetében való jogutódi minőség vizsgálatán túl nem lehetett tárgya a párt alapításával kapcsolatos kérdés” (kúriai ítélet 35. pontja).

- [5] A Kúria indokolásában rögzítette továbbá, hogy „az MSZMP, mint politikai párt a rendszerváltozáskor megszűnt, az újonnan alakuló társadalmi szervezetek és pártok nyilvántartásba vételére az Etv. szabályai szerint került sor. A törvény hatályba lépésekor működő és nyilvántartásba nem vett szervezetek 1989. december 31-ig kérhették a nyilvántartásba vételüket (Etv. 22. §). Ennek elmulasztása esetén a társadalmi szervezetet megszűntnek kellett tekinteni. Mindebből következően a politikai pártok a nyilvántartásba vétellel jöttek létre. A nyilvántartásba vételt csak a megalakulást követően arra tekintettel lehetett kérni, valamely korábban már létező szervezet jogutódlására hivatkozással nem lehetett nyilvántartásba venni.” (Kúriai ítélet 36. pontja)
- [6] 2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Fővárosi Törvényszék 23.P.21.613/2018/90. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.078/2019/7. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.20.673/2020/11. számú ítélete, valamint ezen ítéletek alapját képező Vagyonelszámoltatási tv. alaptörvény-ellenesek, ezért kérte azok megsemmisítését. Az indítványozó másodlagosan, a megsemmisítés mellőzése esetén a Vagyonelszámoltatási tv. perbeli alkalmazhatóságának kizárását kérte. Az indítványozó szerint a támadott ítéletek és a Vagyonelszámoltatási tv. sértik az Alaptörvény I. cikkét, a VIII. cikket, a XIII. cikket, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikket és a XXVIII. cikket.
- [7] Az indítványozó a saját és az MSZP létrejöttének körülményeire, pártként bírósági nyilvántartásba történő bejegyzésének alapját képező dokumentumokra abból a célból hivatkozott, hogy a bíróságok tisztességes bírósági eljárás keretében vizsgálják meg, illetve vegyék figyelembe azon tényeket és okiratokat, amelyek állítása szerint igazolják, hogy az MSZMP 1956. november 1-jén történt megalakulásától a mai napig létezett és jogfolytonosan létező jogi személy, nem szűnt meg, nem alakult át, belőle nem vált ki senki, ily módon jogutóddal sem rendelkezik. Az indítványozó szerint ő maga azonos az MSZMP-vel, amelyhez nincs köze a személyiségét és vagyonát – állítása szerint – elcsaló MSZP-nek.
- [8] Az indítványozó szerint az Alkotmánybíróságot nem köti a 1154/B/1990. AB határozat (a továbbiakban: Abh.), ráadásul ezen Abh.-ban is említett MSZP Alapszabály 47. szakasza csak a párt belső jogviszonyaira vonatkozhat, párton kívüli jogviszonyokra jogot nem keletkeztethet.
- [9] Az indítványozó megalakulásával összefüggésben előadta, hogy az indítványozót nem törvény hozta létre, a 1949. évi XX. törvény 3. §-a értelmében 1972. április 26-tól 1989. október 23-ig „a Magyar Köztársaság egyszemélyi [sic!] pártja volt”. A peres iratanyagban fellelhető iratok szerint az indítványozó 1989. november 8-án nyújtotta be a Fővárosi Bíróságra azon kérelmét, amelyben Magyar Szocialista Munkáspárt néven a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Párttv.) 14. §-a alapján országos politikai pártként történő nyilvántartásba vétele iránt. A Párttv. 14. §-a akként rendelkezett, hogy „az e törvény hatálybalépésekor működő pártoknak a törvény hatálybalépésétől számított három hónapon belül kell kérniük nyilvántartásba vételüket. E pártok bejegyzése nem érinti jogi személyiségük jogfolytonosságát.” A kérelem szerint „[e]lőadjuk, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt 1956. november 1-jén alakult meg, s azóta is folyamatosan működik. Jelen esetben tehát nem új párt bejegyzéséről van szó. A Magyar Szocialista Munkáspárt megalakulásának időpontja és folyamatos működése mint köztudott tény, bizonyításra a t. Bíróság előtt nem szorul. A hivatkozott törvény 1. §-ában foglaltaknak megfelelően kinyilvánítjuk, hogy e törvény rendelkezéseit pártunkra, a Magyar Szocialista Munkáspártra kötelezőnek ismerjük el. Jelen bejegyzési kérelmünkhöz fénymásolatban 5 példányban becsatoljuk a szervezeti szabályzatot és a programnyilatkozatot. Ugyancsak 5 példányban fénymásolatban becsatoljuk az Országos Ügyvezető Testület mint a Magyar Szocialista Munkáspárt vezető szervének névsorát. 2 példányban becsatoljuk a Magyar Szocialista Munkáspárt képviselőire jogosultak névsorát és nyilatkozatát. Csatoljuk továbbá a vagyoni nyilatkozatot is.”
- [10] Ezt követően a Fővárosi Bíróság 1990. január 2-án kelt 6.Pk.60.682/2. számú végzésével 784. sorszám alatt az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (a továbbiakban: Etv.) 15. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vette az MSZMP-t. A párt neve 1993-ban, 2005-ben és 2013-ban változott meg, s jelenleg Magyar Munkáspárt a hivatalos elnevezése. Az indítványozó kiemelte, hogy a saját nyilvántartásba vételére a már hivatkozott 784. sorszámú végzéssel az Etv. 22. §-a alapján került sor, figyelemmel az Etv. 4. § (1) bekezdésére, miszerint „[a] társadalmi szervezet nyilvántartásba vétele nem tagadható meg, ha alapítói az e törvényben előírt feltételeknek eleget tettek”.
- [11] Az indítványozó szerint ezzel szemben az MSZMP-t 28 fő természetes személy alapította alapító okirattal. Az MSZMP 1989. november 16-án terjesztette elő bírósági nyilvántartásba vétel iránti kérelmét, a párt nyilvántartásba vételére az Etv. 3. § (4) bekezdése alapján került sor, amely szerint „[a] társadalmi szervezet alapításához

az szükséges, hogy legalább tíz alapító tag a szervezet megalakítását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző és képviseleti szerveit megválassza”.

- [12] Ebből kifolyólag az indítványozó szerint az MSZMP 1989. október 6-án megkezdődött kongresszusán az MSZMP nem hozott, de törvényi kizártság miatt nem is hozhatott az MSZP megalakulását kimondó és joghatás kiváltására alkalmas kongresszusi határozatot.
- [13] Az indítványozó szerint a kúriai ítélet 2. pontja mindezekre tekintettel tévesen rögzíti, hogy az MSZMP 1989. október 6-ai kongresszusán elhatározta, hogy párttá alakul, majd MSZP néven kérte nyilvántartásba vételét. Mindazonáltal a Fővárosi Törvényszék 2016. november 16-án kelt iratában arról tájékoztatta a 2.P Tanácsot, hogy „az MSZP jogutódlással, jogutódi minőségével kapcsolatos bírósági határozat a szervezet ügyiratában nem lelhető fel” (13.Pk.60.754/1989/111. számú irat). A Fővárosi Törvényszék 2016. november 3-án kelt, Hivatalos feljegyzése szerint „[a] Magyar Munkáspárt nyilvántartási ügyében az eljáró tanács a rendelkezésére álló iratok és nyilvántartási lajstromadatok alapján megállapította, hogy a párt bejegyzéskori neve tévesen került felvételre a szervezetek adatainak digitalizálásakor. Nevezett pártot 1990. január 2. napján a 2. sorszámú végzéssel vette nyilvántartásba a bíróság Magyar Szocialista Munkáspárt néven.” (13.Pk.60.682/1989/65. számú Hivatalos feljegyzés)
- [14] Az indítványozó szerint az Országgyűlés közjogilag téves módon, a Fővárosi Törvényszék nyilvántartásba vételre vonatkozó, jogerős döntéseivel és a népszavazáson eldöntött kérdéssel szemben döntött az MSZP vagyonelszámolásáról, mivel az ún. „négy igenes” népszavazás eredménye az MSZMP-t és nem az MSZP-t kötelezte vagyonelszámolásra, mivel nem az MSZP-t alapító 28 természetes személy rendelkezett mérleg szerint 8,2 milliárd Ft vagyonnal, amely az indítványozó szerint mai értéken számolva közel 40 milliárd Ft-nak felelne meg.
- [15] Az indítványozó álláspontja szerint a Vagyonelszámoltatási tv. közjogilag semmis, mivel az önálló hatalmi ágként nevesített bírói hatalom valós tényeken és az akkor hatályos jogszabályokon alapuló, a bírósági nyilvántartásba vételre vonatkozó jogerős döntésétől eltérő, azt negligáló tény a másik hatalmi ág, az Országgyűlés sem foglalhat érvényes joghatás kiváltására alkalmas módon törvénybe, jogerős bírósági döntést törvénnyel sem változtathat meg, ekként egy abból keletkezett jogvitában a bírói döntéssel szembeni törvényi rendelkezés a per hivatkozási alapját nem képezheti.
- [16] Az indítványozó szerint amennyiben a Vagyonelszámoltatási tv. mégsem minősülne alaptörvény-ellenesnek, abban az esetben sem lehet a jelen perben hivatkozási alap, hiszen a pertárgy szerinti ingatlanra nem vonatkozott a Vagyonelszámoltatási tv., mivel a törvény mellékletében nincs nevesítve.
- [17] Az indítványozó szerint a perben eljáró bíróságoknak hivatalból rendelkezésre állt a párt nyilvántartásba vételére vonatkozó teljes dokumentáció, mivel azt az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszéken kezelik és a pártok nyilvántartását a Kúria vezette. Az indítványozó kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe ezen okiratokat, továbbá erre vonatkozó indokolás nélkül mellőzték azon bizonyítási indítványának teljesítését, amely a pertárgy szerinti ingatlan földhivatali aktájának beszerzésére vonatkozott.
- [18] Az indítványozó kifogásolta, hogy a kúriai ítélet 22. pontja alapján is elsőrendű kérdésnek tekintett jogállás tisztázását a Vagyonelszámoltatási tv. 1. §-ában foglaltakra alapították, miszerint ezen jogszabályhely a MSZMP jogutódjaként az MSZP-t kötelezte vagyonelszámolásra, egyértelműen kifejezésre juttatva, hogy az MSZP-t tekintik az MSZMP jogutódjának.
- [19] Az indítványozó szerint a Vagyonelszámoltatási tv. nem írhatja felül egy személy személyi állapotát, hiszen az Országgyűlés kompetenciájába tartozó kérdés arra szorítkozik, hogy törvény létrehozhat-e új jogalanyt, de az már nem tartozik e körbe, hogy a bíróság által már korábban nyilvántartásba vett jogi személy státusza miként változik.
- [20] Az indítványozó értelmezése szerint a Kúria elismerte, hogy a pertárgy szerinti ingatlan eredeti tulajdonosa az MSZMP. A perbeli ingatlan korábban az MSZMP tulajdona volt. Az MSZMP 1989. október 6-ai kongresszusán elhatározta, hogy párttá alakul, ezt követően az MSZP és az indítványozó is kérte nyilvántartásba vételét.
- [21] Az indítványozó 1989. november 8-án kérte nyilvántartásba vételét Magyar Szocialista Munkáspárt néven, a Fővárosi Bíróság 1990. január 2-án kelt végzésével foganatosította a nyilvántartásba vételét.
- [22] A jelen pert megelőzően az indítványozó 5.P.22.798/1990. számon pert indított, amelyben kérte annak megállapítását, hogy az MSZMP 1989. október 6-án meglévő vagyona 50-50%-ban oszlik meg az indítványozó és az MSZP között, ezért kérte az MSZP kötelezését a vagyon 50%-ának kiadására. Az elsőfokú bíróság elutasította az indítványozó keresetét, amely ítéletet a Legfelsőbb Bíróság Pf.I.20.811/1990/2. számú ítéletével helybenhagyott.

- [23] Az indítványozó előadta, hogy az MSZP 1991 novemberében kérelmet nyújtott be a földhivatalhoz a perbeli ingatlan tekintetében a névváltozás átvezetése iránt, a kérelemhez mellékelte október 6-ai nyilatkozatában kijelentette, hogy az ingatlan tulajdonosa, október 7-ei nyilatkozatában pedig azt rögzítette, hogy vagyoni kérdésekben az MSZMP elismert és teljeskörű jogutódja. Az MSZP elnöke által a földhivatalhoz eljuttatott 1991. október 7-én kelt nyilatkozat szerint „[a]z MSZP, mint az MSZMP vagyoni, gazdasági kérdésekben teljes körű, elismert jogutódja ezen nyilatkozattal kérelmezi a Fővárosi Kerületek Földhivatal Ingatlannyilvántartási Részlegét, hogy a Budapest V. ker. 840 tulajdoni lapon, 24684 hrsz. alatt felvett, természetben a Budapest V. ker. Akadémia u. 15. szám alatt található ingatlanra a tulajdonjogban bekövetkezett jogutódlást, és ezen jogcímen a Magyar Szocialista Párt (Budapest VIII., Köztársaság tér 26. sz.) tulajdonjogát bejegyezni szíveskedjen. [...] Záradék: A [...] Könyvkiadó Vállalat a fenti nyilatkozatot tudomásul veszi és az ingatlannyilvántartási bejegyzését maga is kérelmezi. Figyelemmel arra, hogy az ingatlant a vállalat könyveiben nyilvántartja, így az üzleti könyvek megváltoztatására szükség nincsen.” (Keresetlevél F/18. számú melléklet)
- [24] Az MSZP jogi képviselője által 1991. november 1-jén írt, a földhivatalnak címzett levél, amelyben az alábbiak szerint névváltozásra hivatkozással kérte a perbeli ingatlan vonatkozásában a tulajdonosként történő bejegyzést: „Ügyfelem a Magyar Szocialista Párt nevében tisztelettel kérem T. Hivatalt, hogy a mellékelten megküldött, a Párt Elnöke Horn Gyula aláírásával ellátott nyilatkozat alapján szíveskedjen a tulajdonos tekintetében bekövetkezett névváltozást átvezetni, és erről tulajdoni lapkivonat megküldésével engem értesíteni. [...] Annak ellenére, hogy a névváltozás köztudott, és így T. Földhivatal a bejegyzés módosítást a köztudomású tényekre hivatkozva átvezetheti, megemlítem, hogy ezt a tényt a Kormány is több esetben jogszabályi szinten is elismerte, pl. 1133/1989. (X. 29.) MT sz. határozat az MSZMP vagyonával kapcsolatos egyes intézkedésekről, és az ezen jogszabályhoz kapcsolódó összes módosítás.” (Keresetlevél F/19. számú melléklet)
- [25] Az MSZP jogi képviselője által 1993. február 10-én írt, a Fővárosi Kerületek Földhivatalának címzett bejelentés szerint ismételen névváltozásra hivatkozással kérte a földhivaltól a perbeli ingatlan esetében a tulajdonosként történő feltüntetését. Az MSZP bejelentése szerint „a névváltozás átvezetése iránt előterjesztett kérelem teljesítését kérem figyelemmel arra, hogy az Országgyűlés megalkotta az 1993: IV. törvényt, s ebben kinyilvánította, hogy a Magyar Szocialista Párt elszámolását elfogadta, az elidegenítési és terhelési tilalmat a Magyar Szocialista Párt tulajdonával szemben nem tartotta fenn. Figyelemmel arra, hogy az eljárás korábbi szakaszában ezek a kérdések merültek fel, így azokat a törvény elrendezte és ez alapján a kérelmet a magunk részéről teljesíthetőnek tartjuk függetlenül attól, hogy azt eredetileg is teljesíthetőnek tartottuk.” (Keresetlevél F/20. számú melléklete)
- [26] A Fővárosi Kerületek Földhivatala 1993. április 21-én kelt, 94.733/1993. számú határozatával jegyezte be az MSZP tulajdonjogát az ingatlanra. A határozat indokolásában az elmúlt rendszerhez kötődő egyes társadalmi szervezetek vagyonelszámoltatásával összefüggő intézkedésekről szóló 1993. évi IV. törvény (a továbbiakban: Elfogadási tv.) 1. §-ára hivatkozott a bejegyzés jogalapjaként (keresetlevél F/21. számú melléklet).
- [27] Az indítványozó által hivatkozott tulajdoni lap szerint az érintett, 24684. hrsz. ingatlan 1948–1993. közötti tulajdonosa folyamatosan az MSZMP KB volt, az MSZP tulajdonjoga jogutódlás jogcímen csak a Vagyonelszámoltatási tv.-nek történő megfelelést megállapító, Elfogadási tv. 1993. február 2-ai elfogadását követően került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre 1993. április 21-én a 94.733/1993. számú földhivatali határozattal.
- [28] Ezt követően az MSZP és egy könyvkiadó (a továbbiakban: Könyvkiadó, a perben II. rendű alperes) egy perbeli egyezségben megállapodtak abban, hogy a perbeli ingatlan adásvétel jogcímen a Könyvkiadó tulajdonában áll. E bíróság által jóváhagyott egyezség következtében került az ingatlan tulajdoni lapjára adásvétel jogcímen bejegyzésre a Könyvkiadó, az erről szóló vétel jogcímen történt bejegyzés a földhivatal 66.772/3/1994. számú határozatán alapult. A Könyvkiadó ezt követően az ingatlan 5704/10000 hányadát eladta a Cr. Kft.-nek (jelenlegi nevén K[...] Ingatlankezelő Kft., a perben I. rendű alperes). Később a Könyvkiadó jogutódja az ingatlan 4296/10000 tulajdoni hányadát is átruházta az I. rendű alperesre. Az ingatlan 2008-ban változáson esett át, mivel a K[...] Ingatlankezelő Kft. (a perben I. rendű alperes) kérelmet nyújtott be a 24684 hrsz. perbeli ingatlan és a 24693 hrsz. ingatlan összevonása iránt, amelynek a földhivatal eleget tett.
- [29] A perben II. rendű alperesként szereplő Ca. Zrt. mint a Könyvkiadó Vállalat jogutóda – a peres iratok tanúsága szerint – az indítványozó keresetében és felülvizsgálati kérelmében foglalt tényállításokat nem vitatta.
- [30] Mindazonáltal a Könyvkiadót az MSZMP alapította 1948. december 2-án, [...] Könyvkiadó Vállalat néven 1989. november 22-én jegyezték be a cégjegyzékbe, 1993. október 1-jén átalakulással megszűnt, jogutódja a [...] Könyvkiadó Kereskedelmi Kft. ugyanezen időponttól.

- [31] Az indítványozó szerint a perben azt kellett volna bizonyítania, hogy az MSZMP jogutódja. Ugyanakkor az indítványozó, mivel bírósági nyilvántartásba vételekor nem szűnt meg, így nem válhatott saját maga jogutódjává sem. Az indítványozó kiemelte, hogy a per során végig azt állította, hogy ő nem jogutódja az MSZMP-nek, mivel személyesen ő és csakis ő az MSZMP. Az indítványozó hivatkozása szerint ezen állítása nem áll ellentétben a kúriai ítélet 34-35. pontjaiban hivatkozott, a Legfelsőbb Bíróság Pf.I.20.811/1990/2. számú ítéletével, amely kimondta, hogy az indítványozó nem jogutódja az MSZMP-nek, hiszen ő is azt állítja, hogy nem történt jogutódlás.
- [32] Az indítványozó hivatkozott továbbá az Etv. 22. §-ára, amelynek értelmében a törvény hatályba lépésekor működő és nyilvántartásba nem vett szervezetek 1989. december 31-ig kérhették nyilvántartásba vételüket. Az indítványozó szerint mindebből következően a politikai pártok a nyilvántartásba vétellel jöttek létre, amelyet csak a megalakulást követően, arra tekintettel lehetett kérni, valamely korábban már létező szervezet jogutódlására hivatkozással nem lehetett nyilvántartásba venni. Az indítványozó az Etv. 22. §-a szerinti feltételnek határidőben eleget tett, a Fővárosi Bíróság végzése az indítványozót nyilvántartásba vette, ekként az Etv. alapján nem nyilvánították megszűnt szervezetnek.
- [33] Az indítványozó szerint az alapítástól és nyilvántartásba vételtől nem lehet független az a kérdés, hogy mi volt az MSZMP vagyona, mivel a pertárgy szerinti ingatlan, mint az MSZMP ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett vagyona, nem volt tárgya a Vagyonelszámoltatási tv.-nek.
- [34] Az indítványozó szerint őt, mint 1956. november 1-je óta jogfolytonosan működő jogi személyt annak ellenére megilleti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a valós tényeken alapuló pártatlan jogalkalmazás, ha akár az Alaptörvény, akár a politikai vélemények elmarasztalták az elmúlt rendszer politikai bűneiért.
- [35] Az indítványozó álláspontja szerint az ügyében felvetett alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés abban áll, hogy összhangban áll-e az indítványozó elidegeníthetetlen egyéni és közösségi jogainak tiszteletben tartásával, a pártként való működés biztosításával, a törvény előtti egyenlőséggel és jogképességgel, a tulajdonjog védelmével, hogy az eljáró bíróságok a Vagyonelszámoltatási tv. alapján az MSZMP-t megszűnt szervezetnek tekintették, ekként az 1956. november 1-je óta jogfolytonosan működő indítványozót nem ismerték el jogfolytonosan működő jogalanyként.
- [36] Az indítványozó a Vagyonelszámoltatási tv. alaptörvény-ellenességét azzal indokolta, hogy az Országgyűlés nem győződött meg arról, hogy az önálló hatalmi ágként működő bírói hatalom végérvényesen eldöntötte azt a kérdést, hogy az MSZMP nem szüntette meg saját magát, s az Etv. sem szüntette meg a jogi személyként működő pártot, az MSZMP nem alakult át, jogutódja nem volt és nincs, az MSZP pedig nem az MSZMP-ből vált ki, hanem 28 fő természetes személy új pártként alapította meg, így az MSZP-nek a Vagyonelszámoltatási tv.-ben az MSZMP jogutódként történő nevesítése a független bírói hatalom döntésébe történő durva, a jogállami normáktól eltávolodott döntése volt a törvényhozásnak. Az indítványozó szerint a jelen ügyben érvényesülő közjogi és magánjogi korlátok nem biztosítják megfelelően a tulajdonhoz való jog védelmét.
- [37] Az indítványozó előadta továbbá, hogy az Alkotmánybíróság döntésének függvényében megfontolja az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) előtti eljárás kezdeményezését.
- [38] Az igazságügyi miniszter és az Állami Számvevőszék *amicus curiae* beadványukban tájékoztatták az Alkotmánybíróságot az üggyel kapcsolatos álláspontjukról.
- [39] Az igazságügyi miniszter válaszában kiemelte, hogy az ügy dokumentumai nem állnak rendelkezésére, ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy a Vagyonelszámoltatási tv. 2003. március 7-től hatálytalan, így annak alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság csak akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt a konkrét ügyben még alkalmazni kellett. Egyébiránt a szabad választásokat megelőző korszakhoz kötődő társadalmi szervezetek vagyonelszámoltatása már befejeződött. Az igazságügyi miniszter szerint az Abh.-ban foglaltak a jelen ügyben is irányadók, továbbá az indítvány az Alaptörvény I. cikke, VIII. cikke, XV. cikke, XXIV. cikke és XXVIII. cikke tekintetében nem tesz eleget az alkotmányjogi panasz befogadása feltételeinek.
- [40] Az igazságügyi miniszter szerint a Vagyonelszámoltatási tv. preambuluma, 1. §-a és a törvény indokolása együttesen úgy értelmezendő, hogy az elszámolási kötelezettség az MSZP-re és nem az indítványozóra vonatkozik, azaz e rendelkezésnek nem az indítványozó a címzettje.
- [41] Az igazságügyi miniszter válaszában azt is rögzítette, hogy a megjelölt időszakban a vonatkozó jogszabályok alapján a társadalmi szervezetek, pártok létrejötte nyilvántartásba vételhez volt kötve, ezért jogutódlásra hivatkozással nem történhetett nyilvántartásba vétel. Az igazságügyi miniszter álláspontja szerint a jogutódlás megállapítására polgári bíróság jogosult, az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre vizsgálni az MSZMP és az MSZP 1989-ben benyújtott, nyilvántartásba vétel iránti kérelmei alapján indult eljárásokat. A miniszter álláspontja

szerint a nyilvántartásba-vételől független kérdésnek tekinthető az MSZMP vagyonával történő elszámolási kötelezettség, amelyet a Vagyonelszámoltatási tv. 1. §-a az MSZP-re telepített. Az igazságügyi miniszter szerint a Vagyonelszámoltatási tv. 1. számú melléklete nem konkrét ingatlanok felsorolását tartalmazta, hanem azt tünteti fel, hogy milyen, az ingatlanok azonosítására szolgáló adatokat kell feltüntetni az elszámolásban.

- [42] A Vagyonelszámoltatási tv. 7. §-ában rögzített „szükséges intézkedések” vonatkozásában az igazságügyi miniszter előadta, hogy az Állami Számvevőszék (a továbbiakban: ÁSZ) jelentései és az érintett társadalmi szervezetek pótelszámolásai alapján benyújtott jelentései alapján az Országgyűlés 1993. január 26-i ülésnapján elfogadta az Elfogadási tv.-t, amelynek I. melléklet C) pont 2. alpontja szerint az MSZP (mint az MSZMP) jogutódja vagyonelszámolása pótolhatatlansági nyilatkozattal elfogadottnak tekintendő. A miniszter szerint a Vagyonelszámoltatási tv. 7. §-ából következő intézkedési kötelezettség eredménye, hogy az Országgyűlés az Elfogadási tv. 1. §-a és az I. melléklet C) pont 2. alpontja szerint az MSZP (mint az MSZMP jogutódja) vagyonelszámolását a Vagyonelszámoltatási tv. 6. § (5) bekezdése szerint pótolhatatlansági nyilatkozat alapján elfogadta.
- [43] Az ÁSZ *amicus curiae* válaszában arról adott tájékoztatást, hogy az ÁSZ 1992. április 30-án, 89. számon kiadta a „Jelentés az elmúlt rendszerhez kötődő egyes társadalmi szervezetek pótvagyonelszámolása hitelességének vizsgálatáról az 1991. évi LI. törvénnyel módosított 1990. évi LXXIII. törvény alapján” című jelentését. Az ÁSZ tájékoztatása szerint „[a] hivatkozott jelentésben rögzítettek alapján az ÁSZ ellenőrizte az ingatlanállományra vonatkozó adatokat és megállapította, hogy azokat a Magyar Szocialista Párt [...] nem a törvény előírásainak megfelelően adta meg, nem volt viszonyítási alap az ingatlanok ellenőrzéséhez, mert csak az MSZP által közölt adatokra lehetett támaszkodni, valamint a telekredezéseknél, illetve az ingatlannyilvántartásban – különböző okok miatti – rendezetlen állapotok voltak tapasztalhatók, így nem volt lehetőség az egyértelmű hitelesítésre. Az előzőekre figyelemmel a vagyonelszámolásban az ingatlanokra vonatkozó adatokat az ÁSZ nem hitelesítette. Az ellenőrzés megállapításai alapján az MSZP pótvagyonelszámolást nyújtott be, amelyben az ingatlanokkal kapcsolatos nyilvántartási pontatlanságokat kijavította, illetve megerősítette az ellenőrzés során tett azon nyilatkozatát »miszerint a volt MSZMP nyilvántartásában 1980 előttről nem találtak olyan átfogó nyilvántartást, amely tételiesen és hitelesen az elszámolás alapja lehetett volna, amelynek alapján az 1949-től 1980-ig terjedő időszakra adatszolgáltatását el tudta volna készíteni.« Az MSZP vagyonelszámolásának elfogadására, és így a hitelesítésre lehetőséget az 1991. évi LI. törvénnyel módosított 1990. évi LXXIII. törvény 6. § (5) bekezdése adott, amely szerint »az elszámolás nem pótolható adathiány esetén is elfogadottnak tekintendő. Az adathiány pótolhatóságáról az Állami Számvevőszék nyilatkozik.« A hitelesítés e formájánál – amennyiben az adatok valóban nem voltak pótolhatók – az ÁSZ-nak lényegében nem adódott mérlegelési lehetősége a hitelesítésre vonatkozóan. Mindezekre tekintettel az ÁSZ a hivatkozott jelentésben megállapította, hogy a pótvagyonelszámolásban jelzett pótolhatatlan adathiányok fennállnak. A hivatkozott jelentés II. fejezetében részletezett indokok alapján – figyelemmel a törvény 6. § (5) bekezdésében foglaltakra – az ÁSZ az MSZP pótvagyonelszámolását elfogadta.”
- [44] Az ÁSZ beadványában azt is rögzítette, hogy „[a]z ÁSZ jelentése kifejezetten a Budapest V. kerület Akadémia u. 15. szám alatti, 24684. helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan nem tartalmaz megállapítást.”
- [45] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [46] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [47] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [48] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a támadott ítéletet 2021. június 29-én vette kézhez, alkotmányjogi panaszát 2021. augusztus 27-én postai úton és elektronikusan nyújtotta be a Fővárosi Törvényszékre, amely az Alkotmánybírósághoz 2021. szeptember 16-án érkezett, így a panasz határidőben előterjesztettnek minősül.

- [49] Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek, tekintettel arra, hogy megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 26. § (1) bekezdését és a 27. §-át, és az alkotmányjogi panasz a bírósági eljárást befejező kúriai ítélettel szemben került előterjesztésre.
- [50] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként az Alaptörvény I. cikkét, a VIII. cikket, a XIII. cikket, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá a támadott bírói döntést az Abtv. 27. §-a szerinti indítványelem tekintetében, valamint a Vagyonelszámoltatási tv.-t az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványelem tekintetében, azonban az alkotmányjogi panasz indokolása az 1. § alaptörvény-ellenességére szorítkozik.
- [51] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári peres eljárásban felperesként szerepel, így érintettsége fennáll.
- [52] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. § (1) bekezdése szerint az indítványozónak ki kell merítenie jogorvoslati lehetőségeit. Jelen ügyben a kúriai ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye, így az alkotmányjogi panasz ebben a részében megfelel a befogadási feltételeknek.
- [53] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [54] Az Alaptörvény I. cikkében megfogalmazottak nem minősülnek az Alaptörvényben biztosított jognak, így alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre alapítani {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [55] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény sérülni vélt cikkeit [VIII. cikk, XIII. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés] megjelölte ugyan, azonban a XIII. cikk (1) bekezdése kivételével, azokhoz érdemi indokolást nem fűzött. Következésképpen az indítványnak ezen része azért nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja szerinti feltételnek, mert egyáltalán nem jelöli meg ezzel összefüggésben az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [56] Ezen túlmenően az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján alapvetően általános kifogásokkal illetve a keresetét elutasító bírói ítéleteket. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének megsértését is kifogásolta, azonban a XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozik. Mivel azonban az indítvány a bíróságok eljárásával és döntéseivel kapcsolatban tartalmaz indokokat a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vonatkozóan, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványi elemet tartalma szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állító indítványi elemként bírálta el.
- [57] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában ugyan formálisan tartalmaz indokolást, azonban az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírósági döntésekkel „összefüggésben megfogalmazott általános kritika nem teszi érdemben felülvizsgálhatóvá a panaszt pusztán azáltal, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozik” {3203/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [35]; 3172/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [58] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már elutasította a Vagyonelszámoltatási tv. megsemmisítésére irányuló kérelmeket. Az Abh. rendelkező részében foglalt érdemi elutasítás az indítványban foglalt kérelemre, azaz a Vagyonelszámoltatási tv. címére és preambulumára, illetve a 7. §-ra vonatkozott. Az Abh. alapjául szolgáló ügy indítványozója az MSZP volt, és azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert kifogásolta, hogy a Vagyonelszámoltatási tv. címe és preambuluma hátrányosan érinti a közéletben való részvételét, míg a 7. §-ban jelölt „szükséges intézkedések” kategóriájának értelmezése állítása szerint bizonytalan és alkotmányellenes. Következésképpen ez a régi Abh. nem vonatkozott (ilyen indítvány hiányában nem is vonatkozhatott) a jelen ügyben Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványelemmel támadott Vagyonelszámoltatási tv. 1. §-ára.
- [59] E régi Abh. az MSZMP és az MSZP, illetve az MSZMP és a Munkáspárt jogutódlásának kérdését – ilyen jellegű kérelem hiányában – érdemben nem vizsgálta. Az Abh. ugyanakkor rögzítette azt is, hogy a Vagyonelszámoltatási tv. esetében megállapítható „a vagyon elszámolásra kötelezett szervezetek pontos kategorizálásának hiánya”.

- [60] Az Abtv. 31. § (1) bekezdése értelmében, ha alkotmányjogi panasz alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak.
- [61] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában van példa olyan döntésre, amely szerint az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott korábbi határozata alapján is hivatkozhat ítélt dologra, amennyiben „az Alaptörvény konkrét – a régi Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései alapján ez lehetséges” {3229/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [6]–[7]}.
- [62] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság a 3090/2016. (V. 12.) AB határozatban arra figyelemmel, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezést nem az Alaptörvénnyel összefüggésben vizsgálta, *res iudicata* megállapítását nem tartotta megalapozottnak (Indokolás [30]). Az Alkotmánybíróság gyakorlatában olyan döntésre is van példa, amely kategorikusan kizárta az ítélt dolog megállapíthatóságát olyan esetekben, amikor az Alkotmánybíróság egy korábbi ügyben egy adott jogszabályi rendelkezés Alkotmánnyal való összhangjáról döntött {3073/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [12]}.
- [63] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság szerint az Abh. a jelen ügyben előterjesztett alkotmányossági kérelem eltérősége okán az Abtv. 31. §-a alapján nem keletkezteti ítélt dolog megállapíthatóságát.
- [64] Az Alkotmánybíróság 3291/2020. (VII. 17.) AB végzésben visszautasította ugyanezen indítványozó alkotmányjogi panaszát, amelyet egy közigazgatási perben hozott kúriai ítélet ellen terjesztett elő, amely pernek az volt a tárgya, hogy a földhivatal elutasította az indítványozó kérelmét ugyanezen perbeli ingatlannal kapcsolatos földhivatali határozat kézbesítésére. A 3291/2020. (VII. 17.) AB végzés nem keletkeztet ítélt dolgot a jelen ügy vonatkozásában, mivel azon ügy alapját képező közigazgatási perben nem lehetett állást foglalnia az eljáró bíróságoknak az indítványozó és az MSZP jogutódlásának kérdésében. Ezen 3291/2020. (VII. 17.) AB végzéssel elbírált Kfv.IV.37.752/2018/8. számú kúriai ítélet indokolása 28. pontjában kifejezetten rögzítette, hogy „a jogutódlással kapcsolatos kérdések meghaladták a közigazgatási per kereteit, ezért azt érdemben vizsgálni nem kellett. Annak eldöntésére, hogy a kérdéses ingatlanok ki a tulajdonosa polgári bíróság rendelkezik hatáskörrel. Ez irányú igénye érvényesítésére a felperes már pert indított a Fővárosi Törvényszék előtt. Ebben a perben vált szükségessé az érintett ingatlanra vonatkozó tulajdonjog bejegyzéséről rendelkező határozat becsatolása a felperes részéről.” Következésképpen a 3291/2020. (VII. 17.) AB végzéssel elbírált alkotmányjogi panasz érdemben nem érinti a jelen alkotmányjogi panaszt, hiszen az indítványozó ezen korábbi ügyben egyrészt nem kifogásolta a Vagyonszámlatartási tv.-t, másrészt az általa megjelölt kérdések a polgári per érdemére tartoznak, ekként azok alkotmányossága a polgári perben hozott ítéletekkel szembeni alkotmányjogi panasz tárgya lehet.
- [65] 4. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának – az Abtv. 29. §-a szerint – további feltétele, hogy a panasz bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [66] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [67] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozó a támadott kúriai ítéletet alapvetően azon törvényértelmezési kérdésben kifejtett eltérő véleménye miatt kifogásolta, hogy álláspontja szerint az eljáró bíróságok helytelenül értékelték a jogutódlására, ezáltal tulajdonjogának fennállására vonatkozó kérdéseket és okiratokat. Az alkotmányjogi panasz mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése, mind az Abtv. 27. §-a szerinti indítványelem tekintetében lényegében az eljáró bíróságok által értékelt bizonyítékok felülbírlatára vonatkozott.
- [68] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítványelemmel támadott Vagyonszámlatartási tv. 1. §-a már hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés, azonban arra figyelemmel, hogy az indítvány alkotmányjogi panasz, ez önmagában nem akadályozza az Alkotmánybíróság eljárásának, mivel az indítványozó ügyében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (2) bekezdése alapján a tényállásra irányadó, akkor hatályos anyagi jogot alkalmazták a bíróságok. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] már hatályon kívül helyezett jogszabályok alkotmányossági vizsgálata akkor lehetséges, ha az ilyen jogszabály vizsgálatát egyedi (konkrét) esetben, [...] bíró kezdeményezi az előtte folyamatban lévő ügyben való alkalmazhatóság kérdésében

- 34/1991. (VI. 15.) AB határozat], illetve ha a már nem hatályos jogszabály alkalmazhatóságának kérdése alkotmányjogi panasz kapcsán merül fel.” {3111/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [22]; 10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 76}
- [69] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [70] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [71] Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria, a másodfokú bíróság és az elsőfokú bíróság ítéleteikben az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra helyezkedtek, a döntésüket alátámasztó érveikről számot adtak, továbbá a Kúria a másodfokú bíróság bizonyítékértékelésének a felülmérlegelésére nem látott jogszerű lehetőséget. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tartózkodik az indokolásban megjelenő érvek megalapozottságának vizsgálatától, mert a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [72] Az indítványozó a Vagyonelszámoltatási tv. 1. §-ának illetve támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét egyekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tulajdonhoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [73] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt részben az Abtv. 27. §-ában, részben az Abtv. 52. § (1) bekezdésében valamint az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3376/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3177/2022. (IV. 22.) AB HATÁROZATA

bírói döntés megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 62.P.20.901/2020/11. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azokat megsemmisíti.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Az indítványozó alapítvány jogi képviselője (dr. Karsai Dániel András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Fővárosi Törvényszék 62.P.20.901/2020/11. számú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó 2019-ben kérte az Emberi Erőforrások Minisztériumától, hogy küldjék meg számára a „TÁMOP-2.4.3.D.3-13/1-2013-0001 számú (Foglalkoztatási Szövetkezet – Híd a Munka Világába) projektről az Emberi Erőforrások Minisztériuma által vagy megbízásából készített kivizsgálás során keletkezett [...], vagy ha a kivizsgálást nem az alperes hajtotta végre, akkor a kivizsgálást végrehajtó szervezetnek a projektre vonatkozó megállapításait, következtetéseit, valamint a véleményét, továbbá a megtenni szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatát tartalmazó, bármilyen módon vagy formában rögzített információt, illetve adatot”.
- [3] A közérdekű adatigénylési kérelem nemteljesítése miatt benyújtott keresetet az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 62.P.20.901/2020/11. számú ítéletével elutasította, e döntést a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítéletével helybenhagyta. A bíróság megállapította, hogy a kért adatok közérdekű adatok és azokat az alperes kezeli, azok kiadását azonban jogszerűen tagadta meg, mert az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 27. § (2) bekezdés c) pontja szerint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény büncselekmények üldözése vagy megelőzése érdekében korlátozhatja. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 109. § (1) bekezdés e) pontja szerint pedig a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság megtagadja a kért tájékoztatást, ha annak megadása sértené a büntetőeljárás vagy az egyes eljárási cselekmény eredményességét, valamint az eljárási cselekmény folyamatosságát vagy zavartalanságát. Ennek alapján a bíróság rámutatott: önmagában az a tény, hogy a kiadni kért közérdekű adatot büntetőeljárásban is felhasználják, még nem teszi jogszerűvé az adat kiadásának megtagadását, a nyomozóhatóság állásfoglalásával azonban bizonyítani lehet, hogy a kért adatoknak a büntetőeljárás során olyan jelentősége van, ami megalapozza az adat kiadásának korlátozását.
- [4] A perbeli projekttel kapcsolatban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatósága (a továbbiakban: NAV) ismeretlen tettes ellen nyomozást folytat költségvetési csalás büntett elkövetésének alapos gyanúja miatt.

A nyomozó hatóság arról tájékoztatta a bíróságot, hogy az eljárás történeti tényállásának alapját az alperes – a szabálytalansági eljárás lefolytatása során keletkezett – vizsgálati jegyzőkönyvei képezik, ezért a jegyzőkönyvekben foglalt megállapításokból alappal lehet következtetni az esetlegesen végrehajtandó nyomozati cselekményekre, így azok nyilvánosság számára történő ismertetése – nyomozástaktikai szempontból – sértené a nyomozás eredményességét. Mindezek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a bűncselekmények üldözéséhez vagy megelőzéséhez fűződő társadalmi érdek erősebb, mint a felperes közérdekű adatok megismeréséhez fűződő joga, tehát a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontja alkalmazásával jogszerű volt a közérdekű adatigénylés elutasítása.

- [5] Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [6] Kérelmében rámutatott az indítványozó, hogy az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) pontja arra ad lehetőséget, hogy bűncselekmények üldözése céljából törvény korlátozza a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot. Szükséges tehát egy jogalap, egy olyan törvényi rendelkezés, amely a megjelölt tárgykörben korlátozza az adatmegismerést. A Be. 109. § (1) bekezdés e) pontja viszont nem alkalmazható a konkrét esetre, mert e rendelkezés kifejezetten a büntetőeljárás során előterjesztett tájékoztatás iránti kérelem teljesíthetőségére vonatkozik, a címzettje pedig a jogszabály szerint kizárólag az eljáró bíró, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság. Az adatigénylés jelen ügyben nem a büntetőeljárás irataira, hanem a minisztériumi vizsgálat eredményére vonatkozott, és az indítványozó nem a büntetőeljárásban eljáró – a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontjában felsorolt – szervektől kérte az adatok kiadását, hanem a vizsgálatot végző minisztériumtól. Ezért ebben az eljárásban a Be. hivatkozott előírása nem szolgálhat az adatkiadás megtagadásának indokául.
- [7] Feltéve, de meg nem engedve, hogy a Be. megfelelő jogalapul szolgál az ügyben, az indítványozó szerint a bíróság döntése nem felel meg Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében biztosított alapvető jog korlátozására irányadó tesztnek. Elsősorban, mert „a bűncselekmények üldözéséhez és megelőzéséhez fűződő társadalmi érdek” közérdek ugyan, de nem az Alaptörvényben szabályozott alkotmányos érték, amely alapjog-korlátozás indokául szolgálhatna. Másodsorban a NAV állásfoglalásában semmilyen konkrétumot nem közölt, csak általánosságban hivatkozott a nyomozási érdekekre. Ez azt jelenti, hogy a bíróság ténylegesen nem mérte össze a közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jogot a bűnüldözési érdekekkel, hanem a nyomozó hatóság *bianco* nyilatkozata alapján jogszerűnek ítélte az adatkiadás megtagadását. A nyomozás hosszára tekintettel józan észszel egyébként nehezen feltehető, hogy a kiadni kért adatok nyilvánosságra kerülése bármilyen nyomozati cselekményt veszélyeztetne – érvel az indítványozó. Sérelmezi az indítványozó e körben azt is, hogy a bíróság valamennyi adat megismerhetőségét teljes egészében kizárta, anélkül, hogy bármilyen módon megvizsgálta volna, hogy az alperes által felhívott megtagadási ok konkrétan mely adatokra vonatkoztatható ténylegesen. A kiadni kért közérdekű adatok teljességének a nyilvánosság elől, egyedi mérlegelés nélkül és a maguk egészében történő elzárása az iratelv érvényesülését eredményezi, ami alaptörvény-ellenes. Ilyen esetekben az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az iratelv alkalmazásának, vagyis a megtagadási okok egyes adatokra történő konkrét vonatkoztatásának van helye.
- [8] Mindemellett a bíróság döntése az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével is ellentétes azért, mert a perben a bíróság megalapozatlanul hivatkozott az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) pontjával összefüggésben a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontjára. Tehát *contra legem* módon, létező jogalap nélkül állapította meg a bíróság, hogy megtagadható a kért adatok kiadása.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„VI. cikk (3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[10] 2. Az Infotv. érintett rendelkezése:

„27. § (2) A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény

[...]

c) bűncselekmények üldözése vagy megelőzése érdekében;

[...]

korlátozhatja.”

[11] 3. A Be. érintett rendelkezése:

„109. § (1) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság megtagadja a tájékoztatást, illetve a kép-, hang-, vagy a kép- és hangfelvétel készítésére vonatkozó engedély megadását, ha

[...]

e) annak megadása sértené a büntetőeljárás vagy az egyes eljárási cselekmény eredményességét, valamint az eljárási cselekmény folyamatosságát vagy zavartalanságát.”

III.

- [12] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [13] A támadott másodfokú ítéletet a bíróság tájékoztatása szerint 2021. július 2-án kézbesítették elektronikus úton, a panaszt pedig 2021. augusztus 31-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be. Az ítélet alkotmányjogi panasszal támadható, a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és az eljárásban felperesként való részvételére tekintettel érintettnek minősül. A jogi képviselő meghatalmazását csatolták. Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére hivatkozott.
- [14] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozók indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó úgy véli, hogy közérdekű adat kiadása iránt indított keresetét alapjogsértő módon utasították el); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott ítélet miért ellentétes az Alaptörvény egyes megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és – az elsőfokú bírósági döntésre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg azt.
- [15] Megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakított és következetesen alkalmazott ún. adatelvre, valamint az adatigénylés tárgyát képező dokumentum tartalmi vizsgálatának követelményére {lásd például: 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, rendelkező rész 2. pont; 3070/2019. (IV. 10.) AB határozat, Indokolás [41]} tekintettel felmerül az ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye (Abtv. 29. §). Az információszabadságot korlátozó törvények megszorító értelmezésének követelményére {lásd: 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [39]; 4/2021. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [43] és [70]} tekintettel továbbá a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontjának bíróság általi értelmezése – a minisztériumra vonatkoztatása – szintén felveti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [16] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján a panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [17] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.
- [18] 1. Az alapügyben arról döntött a bíróság, hogy az alperes jogosan tagadta-e meg az adatigénylés teljesítését. Az alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság elsőként a bírói döntésnek és az abban foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével való összhangját vizsgálta meg.
- [19] 1.1. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése – az Alaptörvény hetedik módosításának 2018. június 29-én történő hatálybalépéséig a VI. cikk (2) bekezdése – biztosítja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot (információs szabadság).
- [20] Az információs szabadság az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített gyakorlata szerint {lásd összefoglaló jelleggel például: 13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [27]–[35]} – az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti, ami azért lényeges, mert az információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű. Az információs szabadság és az azon alapuló alapjogi jogviszony tartalma kötelezettséget teremt a közfeladatot ellátó szervek és személyek számára, hogy bizonyos, a közfeladataikkal összefüggésbe hozható, illetve azt jellemző adatokat proaktív módon nyilvánosságra hozzanak, vagy igény esetén hozzáférhetővé tegyenek. Másrészt pedig a közösség minden tagját megilleti a jog ezen adatok megismerésére és terjesztésére. Mindezek mögött alapvetően két, egymással összefüggő indok áll: egyrészt a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek a megteremtése, másrészt a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja és ösztönzése. A közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság-elv főszabályként való érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa.
- [21] 1.2. Jelen ügyben a bíróság – rámutatva, hogy önmagában attól, hogy a kiadni kért közérdekű adatot egyébként büntetőeljárásban felhasználják, oda bekérték, az adat nem veszíti el közérdekű jellegét – megállapította, hogy az adatigénylés tárgyát képező, a Híd a Munka Világába projekttel kapcsolatban igényelt adatok közérdekű adatok, és azokat az alperes minisztérium kezeli.
- [22] Az Alkotmánybíróság eljárása során ennek alapulvételével járt el.
- [23] A bíróság a jogszabályok értelmezése útján úgy ítélte meg, hogy az alperes által kezelt közérdekű adatok nem ismerhetők meg – az adatkezelőnek az adatok kiadását megtagadó döntése jogszerű volt –, az ügyben ezért az információs szabadság korlátozása megállapítható.
- [24] Az Alkotmánybíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy a korlátozás alapjog-sérelmet okozott-e.
- [25] 1.3. Amint arra a 4/2021. (I. 22.) AB határozat rámutatott, az információs szabadság korlátozhatóságának kereteit – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére figyelemmel – az Infotv. pontosítja, amely három kategóriát ismer el: a) a minősített adat; b) a döntés megalapozását szolgáló adat [Infotv. 27. § (5) bekezdés]; és c) a külön törvény szerinti elzárás [Infotv. 27. § (2) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a magyar alkotmányjogi dogmatika adat- és jogalkalmazás központú, az adatok zártsága egyik esetben sem *ex lege* áll be, valójában „az információs szabadság korlátozására vonatkozó döntést még a legszélsőségesebb indokok mellett is az adatkezelő végzi el”. Tehát az információs szabadság korlátozása sohasem automatikusan, törvény erejénél fogva áll be, az mindig az adatkezelő döntésének közbejöttét igényli. „Ez a kitétel tekinthető az információs szabadság lényegének és fő garanciájának, amely mindhárom korlátozástípusra (minősített adat, döntést megalapozó adat és külön törvény szerinti elzárás) kiterjed. Törvény által közvetlenül adatot elzárni tehát alkotmányosan nem lehetséges.” {4/2021. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [46]–[48]}
- [26] A vizsgált ügyben a bíróság a nyomozást folytató NAV tájékoztatása alapján – az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) pontja és ezzel összefüggésben a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontja alkalmazásával – a bűncselekmények üldözéséhez fűződő társadalmi érdeket állította szembe az indítványozó közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogával. Tehát a bíróság úgy ítélte meg, hogy az információs szabadság korlátozhatóságának a 4/2021. (I. 22.) AB határozatban ismertetett esetei közül a harmadik eset áll fenn: a közérdekű adatok elzárása a nyilvánosság elől külön törvény rendelkezése alapján.

- [27] Ilyenkor a bírói mérlegelés két fázisú: a) a bíróságnak először azonosítania kell a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot korlátozó, az ügyben alkalmazandó törvényi szabályt, amely lehetővé teszi az adat elzárását a nyilvánosság elől (jogcím), majd b) az abban foglaltak alapján mérlegelnie kell az adatkezelő döntésének jogszerűségét, a korlátozás indokoltságát (szükségességét és arányosságát).
- [28] A bíróság támadott döntése e követelménynek formálisan eleget tesz: a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az információszabadság korlátozását a konkrét ügyben külön törvény [a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontja] lehetővé teszi, illetve, hogy az adat elzárására vonatkozó adatkezelői döntés bűnüldözési érdekből indokolt volt.
- [29] Az Alkotmánybíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy a bíróság döntése tartalmi szempontból alapjog-sérelmet eredményezett-e.
- [30] 1.4. Az Alkotmánybíróság először az indítványozó arra vonatkozó alkotmányossági kifogását vizsgálta meg, amely szerint sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését, hogy a bíróság kizárólag a NAV állásfoglalása alapján hozta meg döntését, valójában tehát nem vizsgálta az adatszolgáltatás megtagadásának tartalmi indokoltságát, és e körben a kért iratokat egészében vonta nyilvánosságkorlátozás alá.
- [31] 1.4.1. Az a korábban tárgyalt elv, amely szerint a főszabály a közérdekű adatok nyilvánossága, különösen hangsúlyosan jelenik meg a nyilvánosság-korlátozásnak abban az esetében, amikor az az adatkezelő szerv mérlegelésének függvénye. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az adatigénylést elutasító döntést – a hatékony jogorvoslat biztosítása érdekében – tartalmilag indokolni kell, és „a közérdekű adat kiadása iránt indított ügyben eljáró bíróságnak az adatszolgáltatás-megtagadás jogcímét és tartalmi indokoltságát egyaránt vizsgálnia kell” [1/2013. (VII. 19.) AB határozat, rendelkező rész második pont]. A nyilvánosságkorlátozási indokra történő esetleges formális hivatkozás alapjogvédelmi szempontból az adatigénylés tárgyát képező dokumentum bíróság általi vizsgálatával orvosolható. A vizsgálatnak ki kell terjednie arra, hogy csak a feltétlenül szükséges mértékben került-e sor a közérdekű adatszolgáltatás megtagadására (lásd összefoglaló jelleggel: 3069/2019. (IV. 10.) AB határozat, Indokolás [46]).
- [32] Ezt figyelembe véve „csak az adatigénylés tárgyát képező dokumentum [...] tartalmának vizsgálatával állapítható meg ténylegesen az, hogy olyan közérdekű adatokat foglal magában, amelyekre valamely nyilvánosságkorlátozási indok konkrétan kiterjed, s amelyeknek így feltétlenül szükséges a nyilvánosságtól való elzárása. A nyilvánosságkorlátozás indokoltságát tehát csak a kért dokumentumba foglalt adatok kapcsán, azok vizsgálatával, nem pedig a dokumentum egészét illetően lehet megállapítani.” {6/2016. (III. 11.) AB határozat, Indokolás [38]} A „nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozás, a korlátozás tartalmi indokoltságának kétségtelen bizonyítása nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog alaptalan, s így szükségtelen korlátozásának minősül” {6/2016. (III. 11.) AB határozat, Indokolás [40]}. Nem áll összhangban az alkotmányos követelményekkel, ha a bíróság a nyilvánosságkorlátozást érintő döntését az igényelt dokumentumok tényleges adattartalmának konkrét megvizsgálása nélkül hozza meg, mert a „nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozás, a korlátozás tartalmi indokoltságának kétségtelen bizonyítása nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog alaptalan, s így szükségtelen korlátozásának minősül” {6/2016. (III. 11.) AB határozat, Indokolás [40]}.
- [33] A konkrét ügyre vonatkoztatva a fentieket az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [34] A támadott ítélet indokolása szerint a bíróság bűnüldözési indokok miatt jutott arra a következtetésre, hogy a kért iratok egésze nyilvánosságkorlátozás alá esik, és a bíróság „a felperes keresetének elutasítását döntően a nyomozóhatóság állásfoglalására alapította” {Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítélet, Indokolás [26]}.
- [35] Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben a bűnüldözést, bűnmegelőzést elismerte olyan alkotmányos érték-ként, mint amely adott esetben alapvető jog korlátozását indokolhatja {3255/2012. (IX. 28.) AB határozat, Indokolás [14]; 3269/2012. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [20]; 3038/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [36] A támadott ítélet indokolásából kitűnően azonban a bíróság e körben kizárólag a NAV állásfoglalására hivatkozott, arra alapította a döntését. Nem volt megállapítható, hogy a bíróság az igényelt dokumentumok tartalmát maga is megvizsgálta volna, és ennek eredményeképpen állapította volna meg, hogy azok nyilvánosságkorlátozás alá esnek. Érvelésében a kiadni kért dokumentumok tartalmára csak a közérdekű adatigénylési eljárás megindításakor már négy éve folyamatban lévő nyomozás érdekeire hivatkozó NAV-állásfoglaláson keresztül történik utalás.

- [37] Feltéve, hogy az adatkiadás megtagadása megfelelő jogalapon nyugszik, a nyomozó szervnek a bűnüldözési érdek fennállása tekintetében tett nyilatkozata fontos – akár döntő – faktor is lehet a bizonyítási eljárásban. A kiadni kért dokumentum tartalmának ismerete és annak a bíróság által történt tényleges vizsgálata azonban – hasonlóan a döntés megalapozását szolgáló adatok esetéhez – ekkor sem mellőzhető. E nélkül ugyanis az adatkezelő által az információszabadság korlátozása körében előadott megtagadási ok megalapozottságának, okszerűségének érdemi felülvizsgálata – s ekként az önkényes adatkezelői döntés kizárása – nem lehetséges a bíróság részéről {lásd hasonlóan: 3070/2019. (IV. 10.) AB határozat, Indokolás [48]}. Ha a nyilvánosságkorlátozás és a transzparencia-igény összemérése (a bírósági döntésben kifejezetten hivatkozott szükségességi-arányossági teszt) nem elsősorban az iratok tartalmán – hanem kizárólag más szerv nyilatkozatán – alapszik, akkor az adatkezelő döntésének felülvizsgálata még megfelelő jogalap esetében is formális marad, ami alkotmányos szempontból nem elfogadható.
- [38] 1.4.2. Az Alkotmánybíróság a 21/2013. (VII. 19.) AB határozat rendelkező rész második pontjában alkotmányos követelményként állapította meg, hogy a közérdekű adat kiadása iránt indított ügyben a „vizsgálatnak ki kell terjednie arra, hogy csak a feltétlenül szükséges mértékben került-e sor a közérdekű adatszolgáltatás megtagadására. E körben az eljáró bíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy az adatkezelő szerv nem korlátozta-e indokolatlanul a közérdekű adatokhoz való hozzáférést arra hivatkozva, hogy az igényelt adatokat az igénylő által meg nem ismerhető adatokkal együtt kezelik, miközben az utóbbiak felismerhetetlenné tételének nem lett volna akadályja.”
- [39] Az információszabadságot érintően tehát garanciális szempont az ún. adatelv: „a korlátozás tartalmi igazoltságának a konkrét adat – és nem pedig az azt tároló eszköz (irat) – tekintetében kell fennállnia. Teljes dokumentum nem zárható el csak azért, mert abban olyan adat szerepel, amely vonatkozásában a nyilvánosságkorlátozás szükségessége fennáll. Az úgynevezett iratelv formai és automatikus alkalmazása tehát tiltott [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [60]; 29/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [49], [68], [71]; 3069/2019. (IV. 10.) AB határozat, Indokolás [44]; 3070/2019. (IV. 10.) AB határozat, Indokolás [41]; 3190/2019. (VII. 16.) AB határozat, Indokolás [37]}. Az adatelvnek elsősorban a jogalkalmazás során kell érvényesülnie, ugyanakkor – figyelemmel az Info tv. 27. § (2) bekezdésére – az információszabadság legitim korlátozására felhatalmazást adó törvény is csak adatok, nem pedig teljes dokumentumok zártságának megállapítására adhat engedélyt.” {4/2021. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [45]}
- [40] Mindez azt jelenti, hogy információszabadság-ügyekben az iratelv helyett az ún. adatelvet kell alkalmazni, és egyes adatok nyilvánosságának korlátozása nem vezethet automatikusan, mindenfajta mérlegelés és vizsgálat nélkül az adatot tartalmazó teljes dokumentum nyilvánosság elől történő elzárásához.
- [41] A konkrét ügyre vonatkoztatva a fentieket az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [42] Az adatigénylő a minisztériumnak a szóban forgó projektre vonatkozó megállapításait, következtetéseit, valamint a véleményét, továbbá a megtenni szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatát tartalmazó dokumentumok kiadását kérte. A támadott ítélet alapján nem volt megállapítható, hogy a bíróság az – adott esetben a szabálytalansági eljárásban keletkezett – adatokat konkrét adattartalmuk szerint megvizsgálta volna, és a bíróság nem kötelezte az adatigénylést elutasító alperest sem arra, hogy az igényelt adatok, információk, javaslatok esetében egyenként igazolja, hogy az adatszolgáltatás megtagadásának jogcíme valóban fennáll-e. A bírósági döntés alapjául szolgáló NAV-állásfoglalás csak általánosságban utalt a bűnüldözési érdekre az összes igényelt adat kapcsán. Az állásfoglalásból nem derül ki, hogy az indítványozó által igényelt adatok közül melyeknek van olyan jelentősége a büntetőeljárás éppen folyamatban lévő fázisa vonatkozásában, amely ténylegesen indokolja megismerhetőségük korlátozását.
- [43] A tartalmi vizsgálat hiánya, tehát az, hogy az igényelt adatokat adattartalmukra tekintet nélkül, egészében véve helyezték nyilvánosság-korlátozás alá, egyúttal az Alkotmánybíróság gyakorlatában következetesen érvényesített adatelv sérelmét is jelenti, amely szintén nem egyeztethető össze az információszabadság mint alapvető jog védelmével, mert annak nem feltétlenül szükséges – tehát formális – korlátozását teszi lehetővé. Az adatelv következetes érvényesítésének hiányában felmerül ugyanis annak veszélye, hogy a büntetőeljárás érdekeire történő általános hivatkozás korlátlan ideig lehetővé teszi az egyébként nem vitatottan közérdekű adatok nyilvánosság elől történő elzárását.

- [44] 1.5. Összefoglalva a fentieket megállapítható, hogy az indítványozó hivatkozásai a vizsgált ügyben megalapozottak: a bíróság az adatok tartalmának ismerete nélkül, illetve az adatelv helyett az iratelv alkalmazásával határozott, ezzel pedig az igényelt adatokat tartalmi vizsgálat nélkül, egészében helyezte nyilvánosság-korlátozás alá. A bírói döntés ebből következően a feltétlenül szükségesnél tágabb alapjog-korlátozásra adott lehetőséget, és emiatt alaptörvény-ellenes.
- [45] Az Alkotmánybíróság ezért a rendelkező részben foglaltak szerint a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.188/2021/9. számú ítéletét megsemmisítette, és az Abtv. 43. § (4) bekezdése alkalmazásával a megsemmisítés hatályát kiterjesztette a Fővárosi Törvényszék 62.P.20.901/2020/11. számú ítéletére is.
- [46] Az Alkotmánybíróság – gyakorlatának megfelelően, lásd 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [52]–[53] és 6/2016. (III. 11.) AB határozat, Indokolás [46]–[47] – rámutat arra, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását érintő ügyben a támadott bírói döntést kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálta felül. Az Alkotmánybíróság határozatából a kért adatok megismerhetővé tételére irányuló közvetlen kötelezettség nem származik. A megsemmisítésnek az az oka, hogy a bíróság nem érvényesítette az Alaptörvényből levezethető alkotmányossági szempontokat. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában foglalt panaszok természetéhez igazodva a konkrét ügy érdemét érintő alkotmányossági vetületű kérdésekről dönt, de ennek a konkrét ügyre vonatkozó konzekvenciáit – az Alkotmánybíróság által kijelölt értelmezési tartományon belül – már az eljáró bíróságnak kell levonnia. Döntése során a bíróságnak a fentiek alapján – összhangban az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével – figyelemmel kell lennie az adatelvre (az iratelv helyett) és a nyilvánosságkorlátozást eredményező döntés meghozatala esetében az iratok tartalmi vizsgálatának a szükségességére.
- [47] 2. A bírói döntés megsemmisítésére tekintettel az Alkotmánybíróság nem vizsgálta azt a kérdést, hogy a bíróság az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével összhangban terjesztette-e ki a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontjának alkalmazását egy olyan szerve, amely a büntetőeljárásnak nem alanya. Az Alkotmánybíróság továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére alapított indítványi elem vizsgálatától is eltekintett.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [48] A határozat rendelkező részét támogatom, azonban támogatásom indokai a határozat indokolásától eltérnek.
- [49] Minden Alaptörvényben biztosított jog korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján van lehetőség. A jelen esetben is az Alaptörvény jogforrási követelményének megfelelően törvény tartalmazza a korlátozást: általánosan az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) pontja, amely bűncselekmények üldözése vagy megelőzése érdekében felhatalmazza a törvényhozót a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog korlátozására; konkrétan pedig a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontja. Az utóbbi rendelkezés értelmében a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság megtagadja a tájékoztatást, ha annak megadása sértené a büntető-eljárás vagy az egyes eljárási cselekmény eredményességét, valamint az eljárási cselekmény folyamatosságát vagy zavartalanságát. Ez a rendelkezés az Infotv.-hez képest akként konkretizálja az adatok kiadásának a korlátozását, hogy az adatok kiadásának megtagadására kizárólag a bíróságot, az ügyészséget és a nyomozó hatóságot jogosítja fel. Ennek megfelelően olyan adatokról lehet szó, amelyek birtokában vannak a fenti szerveknek és ezek a szervek azok, melyeket a törvény feljogosít a kiadással kapcsolatos szempontok mérlegelésére.

[50] Az indítványozó nem ezektől a szervektől, hanem az EMMI-től igényelte a közérdekű adatok kiadását. A Be. hivatkozott rendelkezése nem jogosítja fel az EMMI-t a kért adatok kiadásának megtagadására. Ezért – egyetértve az indítványozó elsődleges érvelésével – az eljáró bíróságok a Be. 109. § (1) bekezdés e) pontja törvénysértő alkalmazásával adtak helyt az alperes védekezésének, ezzel figyelmen kívül hagyva a korlátozó szabály korlátait. Az eljáró bíróságok ezzel megsértették az indítványozó közérdekű adatok megismeréséhez való jogát.

Budapest, 2021. március 29.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3540/2021.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3178/2022. (IV. 22.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.190/2021/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Németh Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.190/2021/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] 2.1. Az erdőgazdálkodó indítványozó 2017. augusztus 9-én bejelentést tett a Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatalánál (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a 2017. évi tervezett erdőgazdálkodási tevékenységéről. Az elsőfokú hatóság a bejelentés alapján megállapította, hogy a becslési jegyzőkönyvben szereplő fatömeg meghaladja a fahasználati lehetőséget, így a 2017. szeptember 8-án kelt határozatával a bejelentett gyérités végrehajtását megtiltotta, egyidejűleg felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy a bejelentett erdőgazdálkodási tevékenységet nem kezdheti meg, ennek esetleges megszegése erdőgazdálkodási bírság kiszabását vonja maga után. A tiltó határozat 2017. október 11-én jogerőssé vált.
- [4] Az indítványozó 2017. szeptember 14-én ismételt bejelentéssel élt, melyben úgy nyilatkozott, hogy a fakitermelést az erdőterv szerinti adatokkal hajtja végre. E bejelentését az elsőfokú hatóság tudomásul vette. Ezt követően az indítványozó 2018. január 31-én nyújtotta be az elsőfokú hatósághoz a 2017. évben végrehajtott fakitermelésről szóló bejelentést, melyben úgy nyilatkozott, hogy a bejelentésben szereplő mértékben hajtották végre az erdőgazdálkodási tevékenységet.
- [5] 2.2. Több ingatlantulajdonos 2018. november 9-én bejelentést tett az elsőfokú hatóságnál, miszerint a szóban forgó földrészlet területén felmérést végeztek a ténylegesen kitermelt famennyiség becslése céljából. Mivel az indítványozó által bejelentett, és az általuk felmért famennyiség között jelentős különbséget fedeztek fel, ezért kezdeményezték ennek hatósági kivizsgálását.
- [6] Az elsőfokú hatóság 2018. november 29-én helyszíni szemlét tartott, melyen az indítványozó nem vett részt, de az erdőszeti szakszemélyzete a helyszíni szemle elején megjelent, azonban a mérés és jegyzőkönyvezés idejére már távozott a helyszínről. Az elsőfokú hatóság a felvett jegyzőkönyv, a tuskófelvételi lapok és helyszíni együttható felvételi lapok alapján, ún. Sopp-táblás fatömeg becsléssel megállapította a 2017. évre bejelentett fakitermelések fafajainak a tuskófelvétel alapján számított bruttó fatömeg adatait. Az átmérő csoportokhoz tartozó famagasságokat fafajonként, az erdőtervi átlagmagasság alapján, magassági görbe segítségével határozták meg.
- [7] A fentiek alapján az elsőfokú hatóság a 2019. január 10. napján kelt, ZAG/030/59-3/2019. számú határozatával megállapította, hogy a 2017. évben végrehajtott fakitermelések nem az erdőszeti hatóság által tudomásul vett tervezett fakitermelési bejelentésnek megfelelően, és nem az erdőgazdálkodó által benyújtott 2017. évben végrehajtott fakitermelési bejelentés adatainak megfelelően, hanem attól eltérően, a fafajonként kitermelt bruttó

fatömeg jelentős túllépésével valósultak meg. Rögzítette, hogy a bejelentett adatok a valóságnak nem feleltek meg, ugyanis a bejelentett famennyiséget 705 bruttó köbméter famennyiséggel túllépték. Az elsőfokú hatóság a 2019. január 11. napján kelt, ZAG/030/59-4/2019. számú határozatával a fenti jogsértés miatt az indítványozót 14 100 000 forint erdőgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte. Utalt arra, hogy az az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: az Evt.) az erdőgazdálkodó objektív felelősségét állapítja meg arra az esetre, ha a bejelentéstől eltérő fakitermelés valósul meg. Az Evt. végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet (a továbbiakban: FM rendelet) 29. § (4) bekezdés *f)*, *m)* és *n)* pontjai alapján kiemelte, hogy a bejelentés – többek között – tartalmazza a kitermelt fa bruttó fatérfogatait fajonként, az erdőgazdálkodó aláírását és a jogosult erdészeti szakszemélyzet ellenjegyzését. Ezek az adatok eltértek a valós fakitermeléstől, a jogosulatlanul kitermelt famennyiség képezi a bírság kiszámításának alapját. A szakszemélyzet ellenjegyzésével igazolta, hogy a bejelentett adatok a valós állapotnak megfelelnek. Az indítványozó 2018. szeptember 27-én erdőterv módosítás iránti kérelmet nyújtott be, melyben szintén úgy nyilatkozott, hogy 2018. szeptember 21-én, az erdőgazdálkodási tevékenységek végrehajtásának ellenőrzése során sem tapasztalt jogszerűtlenül végrehajtott erdőgazdálkodási tevékenységet. Rögzítette, hogy az indítványozó csak a 2018. december 24-i bejelentésében nyilatkozott „gyanítható jogosulatlan fahasználatról”, és 2019. január 9-én küldte meg a hatóság részére, hogy e tárgyban feljelentést tett.

- [8] 2.3. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Pest Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: másodfokú hatóság) a 2019. április 16. napján kelt, PE/FE/478-2/2019. számú határozatában a 3-as alszámú határozatot megsemmisítette, a 4-es alszámú határozatot helybenhagyta. A megsemmisített elsőfokú döntés kapcsán megállapította, hogy a hatósági ellenőrzés lezárásaként nem indokolt külön határozat meghozatala a jogsértés megállapításáról. A 4-es alszámú elsőfokú határozat kapcsán kifejtette, hogy az indítványozó a bírság alapjául szolgáló eljárási cselekményekről és azok eredményéről tájékoztatást kapott, nyilatkozattételi jogával élhetett, a helyszíni szemléről való távolmaradása a szemle eredményét nem befolyásolta. Megállapította, hogy a fatérfogat meghatározásához szükséges adatok közül a helyszínen meghatározhatók esetében elvégezte a felmérést, a meg nem határozható adatok vonatkozásában pedig az Országos Erdőállomány Adattár (a továbbiakban: Adattár) adataival helyettesítette, és ezzel a faállomány fatérfogatát leginkább reprezentáló értéket állított elő. Hangsúlyozta, hogy fahasználatot az erdőgazdálkodó a bejelentésben foglaltak szerint végezhet, a jogosultalan fakitermelésért pedig objektív felelősség terheli.
- [9] 2.4. Az indítványozó a másodfokú hatóság döntése ellen keresettel élt. A Veszprémi Törvényszék 8.K.700.139/2020/30. számú ítéletével a másodfokú hatóság határozatát részben, annak helybenhagyó rendelkezését érintve megváltoztatta, és az erdőgazdálkodási bírság kiszabását mellőzte. Indokolása szerint az indítványozó helyszíni szemlén való részvételével kapcsolatos jogai az ügy érdemére kihatóan nem sérültek. Rögzítette azonban, hogy az indítványozó helytállóan utalt az Evt. 2017. szeptember 1. napjától hatályos 38. § (3)–(4) bekezdéseire. Ezen időponttól kezdve az Adattár egyes adatai már nem közhitelesek, csupán tájékoztató jellegűek, melyből arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozót a bejelentésben foglalt fatérfogatai adatok nem kötötték, ezért vele szemben bírságot sem lehetett alkalmazni. Az Evt. 107. § (1) bekezdés *a)* pontjára hivatkozással megállapította, hogy a szóban forgó bejelentés famennyiség adatokat nem tartalmazott, az indítványozó az „Erdőterv szerint” részt jelölte. A Törvényszék ítéleti álláspontja szerint az indítványozó nem volt köteles a fatérfogatai adatokat a bejelentésben feltüntetni. Megállapította, hogy a bejelentések fatérfogatai számai az Adattárban lévő értékekkel egyeznek meg, amelyek azonban a bejelentés időpontjában csak tájékoztató jellegűek voltak, ebből kifolyólag az eltérések mértéke sem igazolt, és így az ezen alapuló bírság összege sem alátámasztott. A tanúvallomásokból vonta le azt az ítéleti következtetést, hogy nem mondható ki megalapozottan, hogy megvalósult volna olyan jogosulatlan fakitermelés, amelyről az indítványozónak vagy az erdészeti szakszemélyzetnek tudnia kellett volna. Megállapította, hogy a kitermelt fa mennyiségének pontossága, így a bírság alapjául szolgáló adatok helyessége aggálytalanul nem igazolható.
- [10] 2.5. A jogerős ítélettel szemben a másodfokú hatóság kezdeményezett felülvizsgálati eljárást. A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott részében az ítéletet hatályon kívül helyezte és az indítványozó keresetét a jogalap tekintetében elutasította, ezt meghaladóan az erdőgazdálkodási bírság összezszerűsége tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Indokolása értelmében a törvényszék az ügyben irányadó tényállást ugyan helytállóan állapította meg, a perben releváns jogszabályi

rendelkezéseket azonban tévesen értelmezte és alkalmazta, ezért megalapozatlan és a kereseti kérelmen túlterjeszkedő ítéleti következtetésre jutott.

- [11] A Kúria szerint a törvényszék tévesen tulajdonított perdöntő jelentőséget annak, hogy a 2017. szeptember 1-től hatályos szabályozás szerint az Adattárban szereplő adatok csak tájékoztató jellegűek, mert ettől még a bejelentésben nem tájékoztató adatok szerepelnek. Emlékeztetett rá, hogy a kitermelésre vonatkozó bejelentés alapjául szolgáló érvényes erdőterv határozatot a kitermelhető faanyag mennyisége tekintetében az erdészeti hatóság nem módosította, az indítványozó pedig ebből a határozatból eredő kötelezettségét sértette meg. Az Adattárra vonatkozó jogi szabályozás változása semmilyen relevanciával nem bír abban a tekintetben, hogy az indítványozó az Evt. 41. § (1) bekezdése szerinti bejelentése az erdőtervben szereplő faanyag mennyiségre vonatkozott, ráadásul utóbb a végrehajtott fakitermelésről szóló bejelentésében (2018. január) úgy nyilatkozott, hogy a 2017. szeptember 14-i bejelentésben szereplő mértékben hajtották végre az erdőgazdálkodási tevékenységet, a bejelentett adatok a valóságnak megfelelnek, a jogszerűen végezhető erdőgazdálkodási tevékenységek szakszerű végrehajtását a helyszínen ellenőrizték. Mindezek alapján a Kúria megállapította a jogszerűtlen fakitermelést, továbbá azt is hangsúlyozta, hogy az Evt. 107. § (1) bekezdése szerinti haladéktalan bejelentési kötelezettségre vonatkozó rendelkezés a jelen ügyben nem releváns, hiszen az csak a más által jogosulatlanul kitermelt fa észlelésére vonatkozik. Azt is megállapította, hogy az erdőgazdálkodási és az erdővédelmi bírság mértékéről és kiszámításának módjáról szóló 143/2009. (VII. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. §-a alapján azon adatok esetében, melyek a felméréssel nem voltak meghatározhatók, az erdészeti hatóság jogszerűen vette alapul az Adattár adatait.
- [12] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben arra hivatkozott, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (1)–(3) bekezdését, a T) cikk (1)–(3) bekezdését, a 28. cikkét, és mindezek összefüggésében a XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését, az alábbiak szerint.
- [13] 3.1. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére együttesen hivatkozott, meglátása szerint a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal sérült, hogy az Evt. 2017. szeptember 1-jén hatályba lépő módosítását követően benyújtott bejelentésben és lejelentésében foglaltakat a Kúria az Evt. 2017. augusztus 31-ig hatályos rendelkezései alkalmazásával (azaz nem a hatályos jogszabályi rendelkezések alapulvételével), továbbá a törvényszék által megállapítottól eltérő, valósággal ellentétes tényállás alapján ítélte meg, ami szerinte *contra legem* jogalkalmazás.
- [14] Azzal érvelt, hogy a Kúria azon álláspontja, miszerint az indítványozó az erdőterv határozat szerinti fahasználati mennyiségre szerzett jogosultságot, olyan nívum, amely nemcsak a közigazgatási per folyamán, hanem a megelőző hatósági eljárásban sem volt az ügy tárgya, a közigazgatási per iratanyagának az erdőterv határozat részét sem képezi. Hangsúlyozta, hogy ő csak 2017 májusában vált a tárgyi erdőrészletek erdőgazdálkodójává, így nem is rendelkezett erdőterv határozattal. Szerinte a Kúria azt sem tisztázta, hogy a vonatkozó hatályos jogszabályok alapján – figyelemmel az időközbeni jogszabályváltozásokra – miért bírt volna az erdőterv(határozat) relevanciával, egyáltalán mit is kell az erdőterv fogalma alatt érteni, az erdőterv vonatkozásában mely jogot (mely időállapotban hatályos normákat) kell alkalmazni és mely indokok alapján. Kiemelte, hogy az erdőterv definíciójában lényeges változás állott be, 2017. szeptember 1. óta nem is lehet a korábbi értelemben vett erdőterv határozatról beszélni, ő pedig a bejelentését ezt követően (2017. szeptember 14. napján) nyújtotta be. Arra hivatkozott, hogy az „Erdőterv szerint” való tervezett fakitermelésre szóló bejelentés (habár még a nyomtatványon volt ilyen rubrika) az indítványozó esetében a törvény erejénél fogva már nem volt azonosítható a korábbi erdőterv határozattal. Ennélfogva álláspontja szerint ő valójában mennyiségi bejelentést egyáltalán nem is tett.
- [15] Szerinte a Kúria nem indokolta meg, hogy miért alkalmazta az Evt.-nek az Adattárra és az erdőtervre vonatkozó, 2017. szeptember 1-jét megelőzően hatályos rendelkezését. Tévesnek véli azt a megállapítást, miszerint a keresetében a becslést, illetve annak módszerét nem vitatta, hiszen kifejezett jogsérelemként jelölte meg a keresetben a kitermelt fa mennyiségének téves hatósági megállapítását.
- [16] Meggyőződése, hogy a Kúria ítélete az egész ágazat összeomlásához vezethet, mert szerinte abból kiindulva minden olyan erdőgazdálkodó, akiknek a gazdálkodásába tartozó erdők erdőtervezése 2011-től kezdődően 2017. szeptember 1-ig történt, de 2017. szeptember 1. után került fakitermelés végrehajtásra, esetükben minden eltérés jogosulatlan fakitermelést alapoz meg. Sérelmezte továbbá, hogy a Kúria döntéséből az következik,

hogy a 2017. augusztus 31-ig erdőtervezés alá esett körzetben lévő erdők felett rendelkezni jogosult erdőgazdálkodók esetében (akik ebben az időszakban kaptak erdőterv határozatot) a régi jogot kellene alkalmazni, ellenben, a 2017. szeptember 1. után erdőtervezéssel érintett erdő erdőgazdálkodója már nem kapott erdőterv határozatot, esetében tehát az új, az Evt. 2017. szeptember 1. módosításával hatályba lépett normatív szabályok érvényesülnek.

- [17] 3.2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme körében kiemelte, hogy a jogállami jogalkalmazás megkerülhetetlen eleme az, hogy a hatóságok és a bíróságok az adott ügyre irányadó, hatályos jogszabályok megfelelő alkalmazásával és értelmezésével, maradéktalanul feltárt és valós tényállás alapján járjanak el, és biztosítsanak jogvédelmet a jogkereső állampolgárok számára.
- [18] Az Alaptörvény további felhívott rendelkezései kapcsán az indítvány nem tartalmaz indokolást.

II.

- [19] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„R) cikk (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.”

„T) cikk (1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

III.

- [20] 1. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdésének megfelelően mindenekelőtt arról kellett döntenie, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.

- [21] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont].
- [22] Ugyanakkor az indítványban megjelölt R) cikk (1)–(3) bekezdése, T) cikk (1)–(3) bekezdése és 28. cikke az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak {ezekre együttesen lásd például 3029/2021. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}, ami jelen ügyben nem teljesült. Mindezek alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja előírásainak.
- [23] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [24] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozóan önálló indokolást nem tartalmaz. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére csak a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelméhez kapcsolódóan hivatkozott, így ezeket az érveket az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmének vizsgálata körében vette figyelembe. A fentiek alapján a XXIV. cikk (1) bekezdésére vonatkozó indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek.
- [25] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [26] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető (Abtv. 27. §). Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont]. Az Alkotmánybíróság ezen utóbbi feltétel kapcsán megjegyzi, hogy a Kúria a Veszprémi Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezve az indítványozó keresetét a jogalap tekintetében elutasította és csak a bírságösszeírása tekintetében utasította a Törvényszéket új eljárásra. Ez azt jelenti, hogy a felelősség kérdésében az eljárás lezárult. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban a támadott bírói döntés azon elemeit sérelmezte, melyek a felelősség kérdését érintik, mely vonatkozásban ezért, figyelemmel az Alkotmánybíróság 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalására is, jelen esetben a még folyamatban lévő eljárás ellenére is helye van alkotmányjogi panasznak.
- [27] 2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [28] 2.1. Az indítványozó érvelésének lényege, hogy a bírósági eljárás azért nem volt tisztességes, mert a Kúria túlterjeszkedve a hatáskörén, *contra legem* mondta ki a felülvizsgálati eljárásban, hogy a felelőssége megállapításának alapja az volt, hogy ő csak az erdőterv határozat szerinti fahasználati mennyiségre szerzett jogosultságot, ráadásul nem indokolta meg, hogy a jogszabályváltozásra tekintettel miért bír egyáltalán jelentőséggel az erdőterv, azaz a Kúria döntését végső soron nem hatályos jogszabályi rendelkezésekre alapította. Szintén *contra legem* jogalkalmazásnak tekintette az indítványozó, hogy az Adattár tartalmát is figyelembe vehetőnek tartotta a Kúria, annak ellenére, hogy a Kúria jogértelmezése ebben az esetben is az Evt. korábban hatályos rendelkezéseinek (és nem pedig az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseknek) felelt meg. Ennélfogva az Alkotmánybíróságnak egyrészt azt kellett megítélnie, hogy a Kúria jogalkalmazása valóban *contra legem* volt-e és amennyiben igen, akkor az az ügy egyedi körülményeire tekintettel elérte-e a *contra constitutionem* szintet. Másrészt az Alkotmánybíróságnak a fentiekkel összefüggésben arra a kérdésre is választ kell adnia, hogy a Kúria megsértette-e az indokolási kötelezettségét.

- [29] 2.2. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megítélése szerint felvetheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét annak állítása, hogy a Kúria hatálytalan jogszabály alapján, indokolási kötelezettségét megsértve, önkényes döntést hozott. Ekként csak érdemi alkotmányossági vizsgálat alapján, az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy egyedi körülményeinek érdemi értékelésével állapítható meg, hogy a Kúria döntése alaptörvény-ellenes-e.
- [30] 2.3. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

- [31] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [32] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában, legutóbb pedig a 29/2021. (X. 10.) AB határozatában vizsgálta részletesen azt a kérdést, hogy mely esetekben eredményezheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét az eljáró bíróság Alaptörvény biztosította értelmezési tartományon túlnyúló, és ezáltal önkényessé váló döntése.
- [33] A 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.” (Indokolás [23])
- [34] Önmagában egy *contra legem* ítélet még nem szükségképpen alaptörvény-ellenes (*contra constitutionem*) ítélet. Kivételesen, kellően súlyos esetekben azonban egy *contra legem* jogalkalmazás is felemelkedhet alkotmányjogilag értékelhető szintre, és a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításához vezethet [29/2021. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [28]]. Ilyen kivételes esetként nevesítette az Alkotmánybíróság a 29/2021. (X. 10.) AB határozatában, ha a bíróság ítélete az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsérti, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz, a bíróságok ugyanis csak az Alaptörvény biztosította kereteken belül végezhetik a jogszabályok értelmezését. Ennek megfelelően, az Alkotmánybíróság nem avatkozhat be minden olyan esetben a bíróságok tevékenységébe, amikor valamilyen (állítólagos vagy tényleges) jogszabálysértő jogértelmezésre vagy jogalkalmazásra került sor, a bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése ugyanis nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást [lásd például: 3234/2021. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [68]]. Azokban az esetekben azonban, amikor az eljáró bíróságok túllépnek az Alaptörvény biztosította értelmezési tartományon, az Alkotmánybíróságnak nem csupán lehetősége, hanem az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettsége az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntés megsemmisítése. Az Alkotmánybíróság a fentiekben túlmenően már abban a kérdésben is állást foglalt, hogy az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, fogalmilag nem lehet tisztességes [20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23]].
- [35] 2. Az Alkotmánybíróságnak a támadott ítélet *contra legem* jellege megállapíthatóságával kapcsolatban mindekenélőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy helytálló-e az az indítványozói álláspont, ami szerint a Kúria az indokolási kötelezettségét megszegve, hatályon kívül helyezett szabályok alapján döntött az ügyben. Abban az esetben ugyanis, ha az eljáró bíróság a hatályos jogszabályi rendelkezések alapulvételével, az Alaptörvény biztosította értelmezési tartomány keretein belül hozta meg döntését, a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenessége az indítványozó által állított okból (sem a nem hatályos jogszabályi rendelkezések alapulvétele, sem pedig az indokolási kötelezettség megsértése tekintetében) nem állapítható meg.
- [36] 2.1. Az Evt. 2017. szeptember 1-jét megelőzően hatályos 40. § (1) bekezdése értelmében „[a] körzeti erdőterv alapján az erdőgazdálkodó jogait és kötelezettségeit az erdészeti hatóság erdőterv határozatban (a továbbiakban: erdőterv), hivatalból állapítja meg”. 2017. szeptember 1. napjával a jogalkotó hatályon kívül helyezte az Evt. 40. § (1) bekezdését, és ugyanekkor lépett hatályba az Evt. 33. § (1) bekezdése, melynek *bc*) alpontja

értelmében erdőtervnek immáron „a következő körzeti erdőtervezésig terjedő időszakban végrehajtható, illetve végrehajtandó fakitermelések, erdőnevelési beavatkozások módját, és a végrehajtásukra vonatkozó rendelkezéseket, valamint az erdőfelújítási kötelezettségre vonatkozó lehetőségeket, illetve előírásokat” kell tartalmaznia.

- [37] 2.2. Az iratok között elfekvő bejelentési űrlap alapján kétségtelenül megállapítható, hogy az indítványozó a bejelentésen egyéb konkrét adatok megadása nélkül azt jelölte meg, hogy az erdőterv szerint történik a fakitermelés. Ez az a körülmény, amiről az indítványozó azt állította, hogy nem adott semmilyen további adatot, így az eltérést sem lehet ez alapján megállapítani.
- [38] Az indítványozó ezen érvelésével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság az alábbiakat emeli ki. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése értelmében a természeti erőforrások, így az erdők is a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Az Alkotmánybíróság a 14/2020. (VII. 6.) AB határozatában külön is kiemelte, hogy „az erdő használatával és hasznosításával összefüggésben a tulajdonosok (erdőgazdálkodók) gazdasági érdekei nem élvezhetnek prioritást az erdők, mint a nemzet közös örökségébe tartozó természeti erőforrások védelmével és a jövő generációk számára történő megőrzésével szemben” (Indokolás [31]).
- [39] Az Evt. preambuluma is kifejezetten utal arra, hogy „az erdővel csak a közérdekkel összhangban szabályozott módon lehet gazdálkodni.” Az Evt. indítványozó bejelentésének benyújtásakor hatályos 41. §-a, és különösen a 41. § (3) bekezdése egyértelművé teszi, hogy az erdőtervben nem szereplő fakitermelésre csak egészen kivételesen, a törvényben pontosan meghatározott esetekben van lehetőség, azaz az erdőterv fogalmának megváltozása ellenére változatlanul az erdőterv jelöli ki azokat a kereteket, amelyek között maradván az erdőgazdálkodó tevékenysége jogszerűnek tekinthető. Az Evt. módosításával a korábbi erdőtervek nem veszítették hatályukat, az Evt. szerinti bejelentési kötelezettségnek pedig éppen az a lényegi eleme, hogy az észszerű, minden kétséget kizáróan a jogszabályi, illetőleg egyedi hatósági határozati keretek között maradó, limitált mértékű erdőgazdálkodói tevékenység esetében nem szükséges a hatóság kifejezett engedélye a tevékenység megkezdéséhez.
- [40] Az Alkotmánybíróság e körben arra is rámutat, hogy az erdőgazdálkodó köteles a ténylegesen végrehajtott fakitermelését is bejelenteni, megjelölve a tervbejelentéshez képest megvalósuló esetleges eltéréseket is, mely bejelentésben foglaltak valóságáért végső soron maga a bejelentést megtevő erdőgazdálkodó tartozik felelősséggel. E körben pedig az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az Evt. 5. § 9. pontja értelmében az erdőgazdálkodás körébe az erdő őrzésének kötelezettsége is beletartozik, ekként a jogszabályi kötelezettségeinek megfelelően és jóhiszeműen eljáró erdőgazdálkodónak kétséget kizáróan haladéktalanul észlelnie kell a bejelentéstől lényegesen eltérő mértékű fakitermelést. Az erdőgazdálkodó tevékenységének az erdő fenntartható mértékű használatára tekintettel történő korlátok közé szorítása, ideértve egyebek között az erdőterv szerint gazdálkodási előírásokat is, pedig nem csupán az erdő védelmét szolgáló intézkedés, hanem a tulajdonos(ok) érdekeit is védi – adott esetben akár az erdő minél intenzívebb igénybevételeiben érdekelt erdőgazdálkodóval szemben is.
- [41] Az az indítványozói jogértelmezés, mely szerint az Evt. módosított rendelkezéseinek 2017. szeptember 1-i hatálybalépését követően a korábbi erdőtervek automatikusan hatályukat veszítették volna, és az új szabályozás szerinti erdőtervek elkészüléséig az erdőgazdálkodói tevékenység korlátlan, az erdőgazdálkodói tevékenységre vonatkozó bejelentési kötelezettség pedig ugyanakkor teljesen parttalan, válhatott volna, nem csupán az Evt. 41. §-ával, illetőleg a bejelentési kötelezettségre vonatkozó szabályozás lényegével ellentétes, és teljes mértékben kiüresítené az erdészeti hatóság erdőgazdálkodással kapcsolatos jogköreit, hanem figyelemmel az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésére is, egyenesen olyan jogértelmezés, mely ellentétes az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó jogértelmezési követelményekkel, ekként az értelmezési tartomány alkotmányos keretein kívül helyezkedik el.
- [42] 2.3. A Kúria erdőtervvel kapcsolatos ítéleti megállapításait a fentiek fényében vizsgálva megállapítható, hogy maga is a fenti körülményre utalva állapította meg azt, hogy az indítványozó az erdőterv határozatból fakadó kötelezettségét sértette meg (Kúria ítélete, Indokolás [27]). Azaz a Kúria nem azt állította, hogy az indítványozó a bíróságot az erdőterv határozat megsértése miatt kapta, hanem azt, hogy az erdőterv határozatban megállapított adatokkal megegyező mértékben jelentette be a fakitermelést, majd ebből fakadó kötelezettségét sértette meg.

- [43] 2.4. Mindezek fényében az Alkotmánybíróság nem tartotta megalapozottnak azt az indítványozói álláspontot, amely szerint a Kúria a törvény által megállapított hatáskörén túllépve (*contra legem*) állapította volna meg új okát a jogsértésnek, hanem ellenkezőleg, éppen a Kúria jogértelmezése küszöbölte ki a Veszprémi Törvényszék adott esetben akár az alaptörvény-ellenesség kételyét is felvető jogértelmezését. Következésképpen az indokolási kötelezettség önkényes megsértése se jöhet számításba, hiszen az indítványozó egyedi ügyének elbírálása szempontjából valójában nincs is jelentősége a törvénymódosításnak, így a hatályon kívül helyezett jogszabály alkalmazásának (úgyszintén az alkalmazása okának megindokolásának) sem kellett felvetődnie.
- [44] 3. Az indítványozó annak a körülménynek is kiemelt jelentőséget tulajdonított, hogy az Evt. 2017. szeptember 1. napjától hatályos 38. § (3) bekezdése értelmében az erdészeti hatóság az Adattárban az erdő faállományának fatérfogatára, továbbá ezzel összefüggésben az erdőterv érvényességi időszakában elvégezhető vagy elvégzendő fakitermelés fatérfogatára vonatkozó adatot csak tájékoztató adatként tart nyilván.
- [45] 3.1. Az indítványozó azt állította, hogy az Adattár tájékoztató adatai egyúttal azt is magukkal vonják, hogy az erdőtervben szereplő adatok is immáron csak tájékoztató jellegűek.
- [46] 3.2. Az Alkotmánybíróságnak ebben a körben is a Kúria ítéleti megállapítását kellett alapul vennie, amely szerint az „Evt. felperes által hivatkozott 38. § (3) bekezdése [...] nem jelenti azt, hogy az erdőtervben meghatározott kitermelhető famennyiséggel egyező fakitermelésre vonatkozóan benyújtott bejelentésben »tájékoztató adatok« szerepelnének” (Kúria ítélete, Indokolás [27]). A fentiekben az erdőtervvel kapcsolatosan rögzített megállapítások fényében ez mindössze csak annyit jelent, hogy a bejelentés alapjául szolgáló erdőterv határozatban szereplő mennyiségek a megállapítás módjától függetlenül kötik a bejelentőt (ha az erdőterv szerinti kitermelést jelöli be a bejelentésen), az indítványozó által tett bejelentés adattartalmára, és annak kötelező erejére nincs kihatással az Adattárra vonatkozó utólagos törvénymódosítás. A bejelentőt ugyanis nem az Adattár tartalma kötelezi a vállalt kitermelés betartására, hanem az az alapján korábban meghozott erdőterv határozat, és végső soron az indítványozó saját, a bejelentés megtételekor tett nyilatkozata. A Kúria ezt az értelmezést az ítélet indokolásának [27] bekezdésében szintén megindokolta, így sem a *contra legem* jogalkalmazás, sem pedig az indokolási kötelezettség önkényes megsértése ebben a körben sem jöhet számításba.
- [47] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [48] A határozat rendelkező részét támogatom, azonban támogatásom indokai a határozat indokolásától eltérnek.
- [49] Többször kifejtett nézetem szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog kizárólag processzuális kérdésekre vonatkozik; így ha a bírói jogalkalmazás során nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi jogszabály sérül, nem állapítható meg alkotmányjogilag értékelhető összefüggés a jogsérelem és az Alaptörvény e rendelkezése között {legutóbb: 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [58]}.

[50] A jelen ügyben az indítványozó által kifogásolt kérdések nagyrészt nem processzuális jellegűek. Ez alól kivétel az indokolás hiányának elbírálása. Az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát kizárólag ez okból tartom indokoltnak és ennek eredményeként tudok egyetérteni az indítvány elutasításával.

Budapest, 2021. március 29.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3652/2021

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3179/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.948/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alapítvány jogi képviselője (dr. Karsai Dániel András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Kúria Pfv.IV.20.948/2020/6. számú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Fővárosi Ítéletábla 8.Pf.20.104/2020/7. számú ítéletére, valamint a Fővárosi Törvényszék 62.P.21.501/2019/11. számú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott iratok szerint a következő.
- [3] Az indítványozó 2019-ben kérte az Emberi Erőforrások Minisztériumától, hogy küldje meg számára „az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által a TÁMOP-3.1.3-11/1-2. számú (természettudományos oktatás módszertanának és eszközrendszerének megújítása a közoktatásban – Öveges-program) projektről, valamint a TÁMOP 2.4.3.D.3-13/1-2013-0001 számú (foglalkoztatási szövetkezet – Híd a munka világába) projektről készített, és Magyarország Kormányának eljuttatott jelentéseket (zárójelentéseket, ajánlásokat és igazságügyi ajánlásokat, továbbá minden egyéb bármilyen módon vagy formában rögzített információt, illetve adatot, amely az Európai Csalás Elleni Hivatal [...] e projektekre vonatkozó, Magyarország Kormányával közölt álláspontját tartalmazza.” A minisztérium a kérelem teljesítését az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelet (2013. szeptember 11.) (a továbbiakban: R1.) 9. cikk (1) bekezdésére és 10. cikk (5) bekezdésére, valamint az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelet (a továbbiakban: R2.) 4. cikk (2) bekezdésére, továbbá általánosságban az Európai Unió Bíróságának gyakorlatára hivatkozással megtagadta. Lényegét tekintve azt állította a minisztérium, hogy csak az Európai Csalás Elleni Hivatal (a továbbiakban: OLAF) főigazgatója dönthet a jelentés nyilvánosságra hozataláról, kitért továbbá arra is, hogy az OLAF vizsgálati dokumentumait mind a folyamatban lévő, mind a lezárt vizsgálatok esetében megilleti az általános védelem, és azok mentesülnek a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés alól, amely alól csak nyomós közérdek engedhet kivételt.
- [4] A közérdekű adatigénylési kérelem nem teljesítése miatt benyújtott keresetet az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 62.P.21.501/2019/11. számú ítéletével elutasította, e döntést a Fővárosi Ítéletábla 8.Pf.20.104/2020/7. számú másodfokú ítéletével helybenhagyta, a másodfokú ítéletet a felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria Pfv. IV.20.948/2020/6. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A bíróság – hivatkozva az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényre (a továbbiakban: Infotv.), az R1. 1. cikkére, 10. cikk (1) és (5) bekezdésére, valamint az R2. 2. cikk (1) bekezdésére és 5. cikkére, továbbá az Európai Unió Bírósága Törvényszékének a T-110/15. számú ügyben hozott ítéletére – megállapította, hogy a kért adatok közérdekű adatok, és azokat az alperes kezeli, de azok kiadását jogszerűen tagadta meg. Indokolása szerint az OLAF az Európai Unió egyik intézménye, ezért az adatmegismerésre is az uniós szabályokat kell alkalmazni. Az európai uniós jogszabályok az Infotv. rendelkezéseivel képest speciális megismerési akadályoknak minősülnek, figyelemmel az uniós jog elsőbbségére is. Ezzel összhangban tartalmazza az Infotv. 29. § (2a) bekezdése is a konzultációs kötelezettséget a tagállam birtokában lévő uniós dokumentum megismerése iránti kérelem esetében. A bíróság rögzítette, hogy a konzultáció elmaradása nem eredményezi automatikusan az adat kiadásának kötelezettségét. Az alperes tagállami szervezetként nem volt mérlegelési helyzetben az adatok kiadhatósága tekintetében, az adatok kiadhatóságáról – amint arra az alperes adatkezelő is hivatkozott – az OLAF főigazgatója jogosult dönten.

- [5] Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére alapított kérelmében azt sérelmezi, hogy az „alperes csak arra hivatkozott – ezt a Kúria is minden további nélkül elfogadta –, hogy a kérdésben az OLAF-nak kell döntenie”. Ezzel szemben szerinte nincs olyan uniós vagy magyar előírás, illetve joggyakorlat, amely az OLAF főigazgatójához telepítené a döntési jogkört az OLAF-jelentések nyilvánosságra hozatala tekintetében, vagy akár az OLAF-nak a konzultáció során adott válaszával tenné függővé a tagállami szerv döntését. Ezt támasztja alá az is, hogy a 4-es metró ügyben készült OLAF-jelentés nyilvánosságra hozatalához sem volt szükség az OLAF előzetes engedélyére vagy hozzájárulására. A konzultáció elmaradása az indítványozó szerint pusztán annyit jelent, hogy az adatkezelő számára – az érintett uniós szerv álláspontjának megismerése nélkül is – egyértelmű volt, hogy az adatigénylésre milyen választ adjon. Mivel az adatigénylés teljesítését végül megtagadta, ezért az általános szabályok szerint bizonyítania kellett volna a megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait [Infotv. 31. § (2) bekezdés]. Ennek azonban nem tett eleget. A bíróságnak tehát el kellett volna rendelnie az adatok kiadását „nem azért, mert elmaradt a konzultáció, hanem azért, mert Alperes indokolás nélkül tagadta meg az adatok kiadását”.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [7] 2.1. A támadott kúriai ítéletet 2021. július 16-án kézbesítették, a panaszt pedig szeptember 14-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be elektronikus formában az elsőfokú bírósághoz. A támadott bírósági ítélet alkotmányjogi panasszal támadható, a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és az eljárásban felperesként való részvételére tekintettel érintettnek minősül. A jogi képviselő meghatalmazását csatolták. Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik.
- [8] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (a bíróság megalapozatlanul, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével utasította el a keresetét); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria Pfv.IV.20.948/2020/6. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [VI. cikk (3) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott ítélet miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és – az alsóbb fokú bírósági hatósági döntésekre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg azt.
- [9] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [10] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet egyrészt arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezés, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése tartalmát érintően [a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 4/2021. (I. 22.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [11] A második, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [12] Bár az indítványozó szerint az ügyben az okozta az információs szabadság sérelmét, hogy az adatkezelő nem bizonyította az adatkiadás megtagadásának jogszerűségét és a megtagadás indokait, a támadott ítélet ezt nem támasztja alá. A Kúria ugyanis megállapította, hogy az „alperesnek [...] az adatkiadás megtagadása tekintetében volt vizsgálható jogi álláspontja”, amelyet a Kúria is megalapozottnak tartott, amikor – a megjelölt európai uniós rendeletek megjelölésével, azok értelmezése útján – maga is arra jutott, hogy „az adatok kiadhatóságáról az OLAF főigazgatója jogosult döntenie” (Kúria Pfv.IV.20.948/2020/6. számú ítélete, Indokolás [20]–[21]). Az indítványozó úgy fogalmaz kérelmében, hogy „a Kúria nyíltan irat- és jogszabályellenesen állítja azt, hogy a döntés joga az OLAF főigazgatójánál lett volna”. Mindezekből nem vonható le más következtetés, minthogy az vezetett az indítványozó pervesztességéhez, hogy az indítványozó és a bíróság eltérő jogértelmezést foglaltak el

abban a tekintetben, hogy – ha az előírt konzultáció elmarad, amelynek nincs szankciója – ki jogosult az OLAF-jelentés hozzáférhetővé tételéről döntést hozni. Ez az ügy alapkérdése, amely minden más, OLAF-jelentés kiadhatóságát érintő tartalmi mérlegelést megelőz. A bíróság ebben a kérdésben nem az Infotv., hanem – utalva az uniós jog elsőbbségének elvére is – kizárólag közvetlenül hatályos uniós normák (az R1. és az R2.) alapján döntött, és az alperesnek adott igazat.

- [13] Ez azt jelenti, hogy az indítvány érdemi vizsgálata esetében az Alkotmánybíróságnak azt kellene megvizsgálnia, hogy a bíróság helyesen értelmezte-e a döntése alapjául szolgáló európai uniós jogi normákat. Márpedig „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]} Az Alkotmánybíróság tehát a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, és ennek során az alkalmazott magyar jogszabályok értelmezésének az Alaptörvényben biztosított jogokkal való összhangját vizsgálhatja. Az a kérdés, hogy a bíróság helyesen értelmezte-e az alkalmazott uniós jogi előírásokat, és jelen ügyben ennek alapján megalapozottan azonosította-e az OLAF-ot döntéshozatalra jogosult szervként, uniós szakjogi értelmezési kérdés, amelynek felülvizsgálata még akkor is kívül esne az Alkotmánybíróság alapjogvédelmi feladatkörén, ha a bíróság jogértelmezésével egyébként nem értene egyet.
- [14] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján arra jutott, hogy az indítványozó magát a peres eljárásban hozott döntést, annak hátrányos voltát tekintette alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében. Önmagában azonban az, hogy az indítványozó a bírói döntést – az európai uniós jognak az eljáró bíróság által követett értelmezését – megalapozatlannak tartja, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem elegendő. A közvetlenül alkalmazandó európai uniós jog mikénti értelmezése önmagában nem alkotmányossági kérdés.
- [15] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [16] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem felel az Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [17] Nézetem szerint a jelen ügyben az indítvány befogadásának lett volna helye.
- [18] 1. Nem vitás, hogy annak a megítélése, hogy az alapul fekvő közérdekű adatigénylés kapcsán ki jogosult dönteni a kért adatok kiadhatósága tárgyában (és hogy adott esetben a kérelmezett tekintetében ebből milyen tartalmi szempontokat kielégítő indokolási kötelezettség következik), az szakjogi kérdés; ugyanakkor nézetem szerint alkotmányjogi szakkérdés, amely a jelen ügy kapcsán a közérdekű adatok megismeréséhez való jog, az információszabadság biztosításának kulcskérdése is egyben.

- [19] 2. Nem értek egyet a végzés azon megközelítésével, hogy a Magyarországon (tagállamként) közvetlenül alkalmazandó uniós jogszabály bírósági értelmezése – illetve az olyan bírói döntés, amelyben ilyen elem (is) megjelenik – ne lehetne az Alkotmánybíróság vizsgálatának tárgya. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az indítvánnyal támadott ítéletben foglalt bírói jogértelmezésre és az ez alapján meghozott döntésre irányul; ez a jogértelmezés (döntés) pedig akkor sem vezethet Alaptörvényben biztosított jog sérelmére, ha a bíróságnak magyar jogszabályt kell figyelembe vennie a döntése kialakítása során, és akkor sem, ha uniós jogszabályi rendelkezést (vagy esetleg mindkettőt). Ilyen jellegű megkülönböztetést sem az Abtv., sem az Alaptörvény nem tartalmaz.
- [20] Megjegyzendőnek tartom, hogy számos ügytípusban uniós jogi előírások értelmezésére, és azoknak a döntés kialakítása során történő figyelembevételére a rendes bíróságok eljárásában rendszeresen sor kerül. Ilyenek az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatából – a teljesség igénye nélkül – például egyes adóügyek {tipikusan az ÁFA levonás [lásd pl. 3312/2018. (X. 16.) AB határozat]}, a nemzetközi munkaerőkölcsönzéssel kapcsolatos perek [lásd pl. 3266/2019. (X. 30.) AB végzés], az ún. „gyermekelvitteles” ügyek [lásd pl. 3290/2019. (XI. 5.) AB végzés, 3375/2018. (XII. 5.) AB határozat], vagy legutóbb egyes társadalombiztosítási (külföldi munkavégzés utáni járulékfizetéssel kapcsolatos) ügyek [lásd pl. 3083/2022. (II. 25.) AB végzés, 3113/2016. (VI. 3.) AB végzés] és a nemzetközi fuvarozással kapcsolatos perek [lásd pl. 3012/2022. (I. 13.) AB végzés] stb. Ezen ügyek közös jellemzője, hogy az eljárás során a bíróságok uniós jogszabályokat (is) értelmeztek, illetve alkalmaztak a döntéseik meghozatala során. Ennek ellenére az Alkotmánybíróság pusztán ennek tényére tekintettel – még akkor sem, ha végül egyéb okból, jellemzően az Abtv. 29. §-ában írt feltételek hiánya, vagy nem megfelelő alaptörvényi hivatkozás okán az adott ügyben visszautasítást tartalmazó döntést hozott – nem zárkózott el eleve a bírósági döntés alkotmányosságának vizsgálatától. {Sőt pl. az említett, a támadott bírói döntés(ek) megsemmisítését tartalmazó 3375/2018. (XII. 5.) AB határozatban a saját indokolása körében kifejezetten hivatkozott is egy uniós rendelet eljárási szabályainak előírásaira [Indokolás [47]].}
- [21] Ezek alapján megalapozatlannak, az Alkotmánybíróság saját gyakorlatával is ellentétesnek tartom azt a megközelítést, amely általánosságban jelenti ki, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a alapján folytatott eljárásában kizárólag a bírósági eljárásban alkalmazott magyar jogszabály értelmezésének Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja; majd arra tekintettel állapítja meg az érdemi vizsgálat kizártságát.
- [22] 3. Mindezekre tekintettel a visszautasítást tartalmazó többségi döntést nem támogatom.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3676/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3180/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.30.380/2019/2. számú végzése, valamint a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.264/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybírósról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósrához a Kúria Gfv.30.380/2019/2. számú végzése, a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.264/2019/8. számú ítélete, valamint a Miskolci Járásbírósrág 5.P.21.302/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére alapította.
- [3] 2. Az indítványozó svájci frank alapú egyedi kölcsönszerződést kötött gépjármű finanszírozására. Miután a törlesztőrészek teljesítését elmulasztotta, a vele szerződött lízingvállalkozás kérelmére fizetési meghagyást bocsátottak ki vele szemben, amely az indítványozó ellentmondása folytán kölcsön visszafizetése iránti perré alakult. Az első fokon eljáró Miskolci Járásbírósrág a keresetnek helyt adott, és kötelezte az indítványozót a tőkeösszeg, annak kamatai és a perköltség megfizetésére. A bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, az indítványozó perben tett szóbeli nyilatkozatai, valamint tanúbizonyítás révén feltárt tényállás alapján nem tartotta megalapozottnak az indítványozó ellenkérelmében foglalt hivatkozásokat; így sem a fogyasztói kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló elsődleges, sem az annak különböző tartalmi hiányosságain, valamint tisztességtelenségén alapuló, a szerződés semmisségének megállapítására irányuló másodlagos és harmadlagos hivatkozásokkal kapcsolatos érveit nem találta helytállóknak. Szintén nem tartotta lehetségesnek az indítványozó által felhozott érvek alapján annak megállapítását sem, hogy a szóban forgó kölcsönszerződés hibás banki terméknek minősülne. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet – annak helyes indokaira tekintettel – helyben hagyta, az indítványozó előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasította. Mivel a törvényben meghatározott értékhatárt a pertárgy értéke nem érte el, a Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította.
- [4] Az indítványozó – a tartalmilag jobbra az első és másodfokú döntést támadó – alkotmányjogi panaszában, illetve annak kiegészítéseiben az általa sérelmesnek tartott bírósági döntésekkel összefüggésben egyrészt az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére hivatkozott, tekintettel arra, hogy szerinte a per tárgyát képező jogkérdésben [illetve álláspontja szerint konkrétan a perben érintett fogyasztói kölcsönszerződés részeként általa egyébként elfogadott Üzletszabályzat jogi megítélésében is] a joggyakorlat a különböző illetékességű bíróságok között eltér. Ez, az indítványozó szerint születési helyzet [születési hely] szerinti megkülönböztetést jelent. Másrészt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmére is hivatkozott, egyfelől a másodfokú bíróság állítólagos elfogultsága miatt, valamint azért is, mert az ügyben eljáró bíróságok az általa hivatkozott kúriai állásfoglalásokat, illetve más, eseti döntéseket – véleménye szerint indokolatlanul – nem fogadták el a döntésük kialakítása során jogértelmezésük alapjául.
- [5] Az indítványozó – idézve az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdését is, és egyben az alkotmányos jogsérelem tekintetében „kitérőnek” minősítve saját érvelését – az első- és másodfokú bíróságok jogértelmezése tekintetében arra is utalt, hogy az az Európai Unió jogával is ellentétes, tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződést, amelynek részét képezte a kamatszámítás tekintetében szerinte nem egyértelmű, „érthetetlen, használhatatlan, kétértelmű” rendelkezéseket tartalmazó üzletszabályzat is, nem nyilvánították tisztességtelennek. A Kúria végzésének alaptörvény-ellenessége tárgyában az indítvány önálló érvelést nem tartalmaz. Ezen döntés kapcsán az indít-

ványozó számos, általa relevánsnak tarott eseti döntést is felsorolva visszautalt az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben hivatkozott azon érvére, miszerint az ügyben lényeges jogkérdésben az eltérő illetékességi területű ítéletábrák alá tartozó bíróságok gyakorlata között lényeges eltérés van.

- [6] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvénynek (a továbbiakban: Pp.) az „A felülvizsgálat kivételes engedélyezésének feltételei” alcímet viselő 409. §-át idézve a következő megállapítást tette: „Álláspontom szerint a Pp. 409 §-ban rögzített feltételek ügyemben fennállnak, így engedélyezhető lett volna a felülvizsgálat.” Mindezzel összefüggésben az Alaptörvénynek a Kúria jogalkalmazás egysége biztosítása tekintetében fennálló feladat- és hatáskörét rögzítő 25. cikk (3) bekezdését is megemlítette. Mivel álláspontja szerint az ügyben releváns jogkérdésben a jogegység a fentiek értelmében nem valósul meg, ezért „mulasztásos alkotmányértésben van a Kúria, mert nem biztosítja az egységes ítélezést”. Mindezt az indítványozó tartalmilag (és szoros összefüggésben a sérelmesnek tartott járásbírói és törvényszéki döntéssel szemben felhozott érvelésével) az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírói eljárásról való jog sérelme körébe vonható olyan visszássággént értékelte, amely egyben ellentétben áll a B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság, jogállamiság követelményével is.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [8] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) a)–f) pont] az alábbiak szerint tesz eleget.
- [9] Az indítványozó a Kúria végzését 2020. június 6. napján vette kézhez, alkotmányjogi panaszát pedig – ezen időponthoz képest – az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül, 2020. július 23-án terjesztette elő.
- [10] Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozói jogosultságot megállapító törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §); az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntést (a Kúria a Gfv.30.380/2019/2. számú végzése, a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.264/2019/8. számú ítélete, valamint a Miskolci Járásbíróság 5.P.21.302/2018/14. számú ítélete); és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése]. Az indítvány ezek sérelme tekintetében indokolást is tartalmaz; továbbá az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára vonatkozóan.
- [11] Az indítvány az Alaptörvénynek a bírói döntés által megsérteni vélt rendelkezései között utal a B) cikk (1) bekezdésére, E) cikk (3) bekezdésére, valamint a 25. cikk (3) bekezdésére is; ezek azonban nem tartalmazzak az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így azok tekintetében az indítvány nem tesz eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt követelménynek. {A B) cikk (1) bekezdése tekintetében lásd pl. 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]; 3046/2021. (X. 15) AB végzés, Indokolás [18]. Az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése tekintetében lásd pl. 3373/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [6]. A 25. cikk (3) bekezdése tekintetében lásd pl. 3065/2020. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [14]}. Ezen hivatkozások tekintetében ezért az Alkotmánybíróság nem folytathatott le érdemi vizsgálatot.
- [12] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §-ában foglalt további, valamint a 29. § és a 31. § szerinti feltételeket.
- [13] Az indítványozó a peres eljárás alpereseként nyilvánvalóan érintett [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére, ezért a panasz a bírói eljárást befejező egyéb döntés tekintetében az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt követelményeknek eleget tesz.
- [14] 3.2.1. A további jogorvoslattal már nem támadható kúriai végzés az Abtv. 27. § (1) bekezdése felvezető szövegének második fordulatában említett eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, amely alkotmányjogi panasszal támadható. Az Alkotmánybíróság azonban rámutat a hasonló eljárásokban követett, jelen ügyben is irányadó alábbi gyakorlatára: „az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének a kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel

a lehetőséggel nem él. Ha azonban az indítványozó a felülvizsgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha ugyanis a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésének és 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás 1/5. pont].” {3223/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [15]–[16]} Jelen ügyben a felsorolt esetek egyike sem áll fenn: az indítványozó a jogerős döntést határidőben nem támadta meg alkotmányjogi panasszal, a Kúria pedig a felülvizsgálat kizártsága miatt állapította meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség. A kifejtettek miatt az első- és másodfokú döntés vizsgálatára jelen eljárásban nincs mód {lásd: 3393/2021. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [6]}.

- [15] Az indítványozó utalt arra, hogy a Pp. 409. §-a alapján a Kúriának álláspontja szerint lehetősége lett volna eltekinteni a felülvizsgálatot az értékhatárt el nem érő pertárgyérték alapján kizáró törvényi rendelkezés alkalmazásától, és ügyében a felülvizsgálatot kivételesen engedélyezni. Ezen indítványozói érvelés helytállósága egyben azt is jelentené, hogy – tekintettel az indítványozónak az általa már a felülvizsgálati kérelmében is állított, panaszában pedig megismételt, a jogalkalmazás egységességével kapcsolatos visszasságokra – a Kúria támadott végzése rendelkező részében foglalt, a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasító döntés mérlegelési jogkörben hozott döntéssé „változna”. Ez elméletileg megalapozhatná a jogerős (és azzal összefüggésben esetlegesen az elsőfokú) ítélet annak ellenére történő érdemi vizsgálatát, hogy azzal szemben az indítványozó korábban az Abtv. 30. §-a szerinti határidőben külön alkotmányjogi panaszt nem terjesztett elő. Azonban az indítványozó ezen érvelése során figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy ügyében a bírósági eljárás még nem az általa hivatkozott Pp., hanem a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) alapján folyt. E törvény viszont még – amint arra a Kúria is utalt a végzése indokolásában – nem tartalmazott a Pp. indítványozó által említett 409. §-ához hasonló, az értékhatárt el nem érő pertárgyértékű marasztalási perben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet jogegységi megfontolásokból kivételesen lehetővé tevő szabályt. Ennek következtében a sérelmezett kúriai (a bírósági eljárást befejező nem érdemi) döntés valószínűleg nem mérlegelésen alapult; az irányadó eljárási szabályok alapján mérlegelésen nem is alapulhatott. Ennek eredményeképpen a jogerős döntéssel szemben előadott érvei érdemi elbírálhatósága tekintetében az Abtv. 27. § (1) bekezdésében, az Abtv. 30. §-ában és az Ügyrend 32. § (4) bekezdésében foglalt, az ezen rendelkezések értelmezése tárgyában hozott 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalásban bővebben is kifejtett feltételek fennálltát az indítványozó nem igazolta – illetve a Pp. 409. §-ára való hivatkozás révén sem igazolhatta –; így ezen feltételek fennálltát az Alkotmánybíróság sem állapíthatta meg.
- [16] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok alapján azt megállapította, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok az indítványozó által a kereseti ellenkérelmében, illetve fellebbezésében előadott érveket megvizsgálták, és az ellenérdekű fél keresetének helyt adó, illetve az indítványozó fellebbezését (és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét) elutasító döntésüket részletesen megindokolt, a tényállást kellően feltáró, az indítványozó valamennyi érvét a vonatkozó szakjogi szabályok értelmezésén, illetve a hazai és európai uniós joggyakorlat értékelésén alapuló (szak)jogi álláspontjuk alapján hozták meg. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság – a jogerős döntésnek a Kúria nem érdemi végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz útján való megtámadhatósága kapcsán fentebb kifejtettektől függetlenül – a jelen ügy kapcsán is fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jog-

kör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]} Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az első- és másodfokú bírói döntések által az indítványozó szerint előidézett alaptörvény-ellenességgel összefüggésben felhozott, túlnyomó részben szakjoginak tekinthető érvek alapján a saját töretlen gyakorlata szerint érdemi vizsgálatot egyébként sem folytathatott volna.

- [17] 3.2.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a Kúria Gfv.30.380/2019/2. számú végzésével összefüggésben Alaptörvényben biztosított jog sérelmére nézve önálló – nem az alsóbb fokú bíróságok által hozott döntések eredményeképpen az indítványozó szerint előállt alapjogi sérelmekhez kapcsolódó – érvelést nem adott elő. A Kúria támadott végzése az indítványozó szerint azáltal, hogy a felülvizsgálati kérelme visszautasítása révén egyúttal elmulasztotta feloldani az indítványozó szerint fennálló jogegységi problémát is, ellentétben az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében a jogalkalmazás egységének Kúria által történő biztosítása tekintetében foglaltakkal. Az említett rendelkezés a Kúria számára a jogegység területén feladat- és hatáskört biztosító rendelkezéseket, nem pedig az indítványozó számára jogot biztosító előírásokat tartalmaz. Ilyen tartalmú alaptörvényi rendelkezésekkel [XV. cikk (1)–(2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés] az indítványozó a támadott végzést csak áttételesen, a szerinte valójában az első- és másodfokú döntés által előidézett alapjogi sérelem „konzerválása” okán hozta összefüggésbe.
- [18] Az Alaptörvény XV. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a 25. cikk (3) bekezdésének egymással való összefüggése tárgyában azonban az Alkotmánybíróság korábban már megállapította, hogy ilyen tartalmú indítványozói hivatkozás nem alapozhatja meg az alkotmányjogi panaszok érdemi vizsgálatát. A 3510/2021. (XI. 30.) AB végzésben az Alkotmánybíróság kimondta: „önmagában az nem alkotmányossági kérdés, hogy valamely kérdésben mennyire tekinthető egységesnek az eljáró bíróságok gyakorlata. A jogegység biztosítása ugyanis – ha annak szükségessége felmerül – a bíróságokra kötelező jogértelmezés keretében a Kúria feladata [lásd például: 3349/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]].” (Indokolás [24]) Ennek kapcsán a XV. cikk rendelkezéseivel összefüggésben is felhívta már a figyelmet a következőkre: „Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogalkalmazás egységének biztosítása az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – hatásköre, melyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 25–44. §-ai konkretizálnak {3119/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [26]}. Alkotmányjogi panasz alapján »önmagában az ítéletek ellentmondása miatt, alapjog sérelme hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat a Kúria hozta« {3195/2016. (X. 11.) AB határozat; Indokolás [23]; 3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]}. Erre tekintettel az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben nincs helye a panasz érdemi vizsgálatának.” {3280/2018. (VII. 20.) AB határozat, Indokolás [24]} Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az Alkotmánybíróság szintén hasonlóan foglalt állást, lásd 3345/2018. (X. 26.) AB határozat, Indokolás [18].
- [19] Mindezek mellett ismételt emlékeztet ugyanakkor az Alkotmánybíróság arra a körülményre is, hogy – amint arra a Kúria végzése is utal – a jelen ügy alapját képező bírósági eljárások még nem a Pp., hanem a régi Pp. szabályai szerint folytak. Ezek viszont egyfelől marasztalási perekben nem adtak lehetőséget a régi Pp. 271. § (2) bekezdése második mondatában bizonyos típusú vagyoni jogi tárgyú perek tekintetében az értékhatár alóli kivételt lehetővé tevő szabály alkalmazására; arra vonatkozóan pedig a régi Pp. felülvizsgálati szabályai pedig nem tartalmaztak rendelkezést, hogy jogegységi szempontok figyelembevételével a felülvizsgálatot értékhatárra tekintet nélkül lehessen engedélyezni. Mindezek miatt a Kúria az irányadó eljárási (szak)jogi szabályokra vonatkozó értelmezésének megfelelően a felülvizsgálat megengedhetősége tekintetében a törvény erejénél fogva nem is hozhatott az indítványozó által sérelmesnek tartott végzés rendelkező részében foglalttól eltérő döntést.

- [20] 3.3. A fentieket összefoglalva: tekintettel arra, hogy *i)* önállóan az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének sérelmére az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem alapítható, illetve ilyen esetben az Alkotmánybíróság – hatáskör hiányában – érdemi vizsgálatot nem folytat; *ii)* az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jog sérelmével a kúriai végzést az indítványozó csak áttételesen, a járásbírói és a törvényszéki ítéletek állított alaptörvény-ellenességén keresztül hozta összefüggésbe; *iii)* amely döntések Alkotmánybíróság általi érdemi vizsgálatára a jelen végzés 3.2.1. pontjában (Indokolás [14]) foglaltak értelmében nem kerülhetett sor, *iv)* a kúriai végzés vonatkozásában pedig az indítványban említett alaptörvényi rendelkezéseknek az ott hivatkozott összefüggésére tekintettel az Alkotmánybíróság a végzés 3.2.2. pontjában (Indokolás [17]) ismertetett gyakorlata értelmében érdemi vizsgálatra nincsen mód, az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.30.380/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének érdemi vizsgálatára sem látott lehetőséget.
- [21] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel részben az Abtv. 27. § (1) bekezdésben és az Ügyrend 32. §-ában, részben pedig az 52. § (1b) bekezdésében írott feltételeknek nem felel meg, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/857/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3181/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pkf.20.820/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kovács Loránt ügyvéd) eljáró indítványozó (a perújítási eljárásban: perújító kötelezett) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pkf.20.820/2020/2. számú végzése és a Nagykanizsai Járásbíróság 11.P.20.505/2020/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perújítási eljárásban megállapított tényállás szerint a perújító kötelezett (indítványozó) 2006-ban kötött kölcsönszerződést a perújított jogosult jogelődjével. Az indítványozó egy idő után nem tudta fizetni a kölcsön törlesztő részleteit, ezért a perújított jogosult fizetési meghagyás kibocsátását kérte vele szemben 962 794 Ft és járulékai iránt. A fizetési meghagyás – amelyet az indítványozónak 2018. szeptember 27-én kézbesítettek – ellentmondás hiányában 2018. október 13. napján jogerőre emelkedett, majd az indítványozóval szemben a követelés behajtása céljából végrehajtási eljárás indult. Az indítványozó a jogerős fizetési meghagyással szemben 2020. augusztus 31. napján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 393. § a) pontjára alapított perújítási kérelmet terjesztett elő. Érvelése szerint a jogerős fizetési meghagyás megalapozatlan, mivel a kölcsönszerződés felmondását tartalmazó okiratot a perújított jogosult jogelődje nem küldte meg neki, ahogy a követelés engedményezéséről sem értesítették. Arra hivatkozott, hogy csak a perújított jogosult által 2020. május 28-án megküldött iratokból szerzett tudomást arról, hogy a felmondást nem közölték vele, ez tette lehetővé perújítási kérelmének előterjesztését, melyben a követelés elévülését is állította.
- [3] Az elsőfokú bíróság az indítványozó perújítási kérelmét, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant, elutasította. Indokolása szerint a perújító kötelezett a fizetési meghagyásos eljárás során, de azt megelőzően sem volt elzárva attól a lehetőségtől, hogy az iratokat a perújított jogosulttól beszerezze, vagy tőle az iratok kiadását kérje, illetve ellentmondásban az iratok hiányára, vagy a követelés elévülésére hivatkozzon. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perújító kötelezett mindezt elmulasztotta, a fizetési meghagyással szemben ellentmondást nem terjesztett elő, ez pedig a bírósági gyakorlat szerint a perújítási eljárásban olyan önhibának minősül, amelyre tekintettel eredményesen perújítási kérelmet sem terjeszthet elő arra hivatkozással, hogy a perújítási határidőt az iratok részére történő megküldésétől kell számítani. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Zalaegerszegi Törvényszék az elsőfokú határozatot 3.Pkf.20.820/2020/2. számú végzésével helybenhagyta, a döntéssel és annak indokolásával mindenben egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel rögzítette, hogy a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény 40. § (1) bekezdés értelmében jogerős fizetési meghagyással szemben a Pp. szabályai szerint van helye perújításnak, ezért a perújítás megengedhetősége körében az önhiba hiányát a Pp. 394. § (1) bekezdés alapján a fizetési meghagyással szemben előterjesztett perújítási kérelem esetében is vizsgálni kell.
- [4] A jogi képviselővel eljáró indítványozó az első- és másodfokon hozott végzések ellen benyújtott, és az Alkotmánybíróság főtákarának felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszában jogorvoslathoz való jogának sérelmére hivatkozott. Állítása szerint nem ismerte a fizetési meghagyásos eljárás szabályait, így nem tudta, hogy a közjegyző a jogosult követelésének vizsgálata nélkül bocsátja ki a fizetési meghagyást, ő pedig laikusként nem rendelkezett olyan ismeretekkel, amelyek a követelés jogcímének,összepszerűségének elbírálásához szükségesek. Hivatkozott arra is, hogy nem kapott tájékoztatást arra vonatkozóan, ha nem él ellentmondással, perújítási kérelmet sem nyújthat be. Álláspontja szerint a Pp. 394. § (1) bekezdésében használt ellentmondás kife-

jezés kizárólag a bírósági meghagyással szemben előterjeszhető ellentmondásra (Pp. 182. §) vonatkozik, ebből következően nem tekinthető önhibának, hogy nem élt ellentmondással a fizetési meghagyással szemben, az önhiba hiánya jogerős fizetési meghagyás esetében a perújítás megengedhetőségének nem feltétele. Az indítványozó szerint az ellentmondás hiányában jogerőre emelkedett fizetési meghagyás ellen benyújtott, új tényre, bizonyítékra alapított perújítási kérelmét önhiba miatt elutasító döntésével a bíróság megfosztotta a Pp. 398. § (1) bekezdésében biztosított jogorvoslat lehetőségétől.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [6] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntéstől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Ezen törvényi feltételeknek a támadott bírói döntések közül a Zalaegerszegi Törvényszék végzése felel meg, ezért a befogadhatóság további feltételeinek vizsgálatát erre vonatkozóan folytatta le az Alkotmánybíróság.
- [7] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy következetes gyakorlata szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság tehát a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt, és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {lásd pl. 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}, a bírói döntések alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a hatáskörébe, a bírói döntésben megjelenő jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja, és ha szükséges, döntésével a jogértelmezés alkotmányos kereteinek meghatározásával az Alaptörvényben biztosított jogokat védi {3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [23]}. Mindebből következik, hogy „a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon” {lásd pl. 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3241/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [37]}.
- [8] Az Abtv. 52. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntések alkotmányossági felülbírálatára biztosított hatáskörét kérelemre, és – néhány kivételtől eltekintve – a kérelem keretei között gyakorolja. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint ezért az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés alapján a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az *a*)–*f*) pontokban foglaltakat, így – többek között – indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [*e*] pont]. Mivel az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálata csak az indítványban megjelölt alkotmányossági kérdésre vonatkozhat [Abtv. 52. § (2) bekezdés], erre tekintettel is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa és alkotmányjogilag értékelhető érvekkel alátámassza azt a szerinte fennálló ellentétet, amely az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezésének alkotmányos tartalma és a támadott bírói döntés között fennáll.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés sérelmét állító indítvány a főtítkári felhívás ellenére sem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető, ezen keresztül az érdemi alkotmányossági vizsgálat kereteit meghatározó indokolt kérelmet. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó csupán megjelölte az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését, de nem hivatkozott és nem is volt tekintettel annak alkotmányos tartalmára, így nélkülözi az indítvány annak kifejtését, hogy a támadott másodfokú végzés milyen alkotmányossági összefüggésben van a jogorvoslathoz való jog alkotmányos tartalmával. Alkotmányossági összefüggések, érvek, indokok hiányában az indítványozónak a támadott végzéssel szemben felhozott ki-

fogásai törvényességi, szakjogi jellegűek, amelyek tárgyában az Alkotmánybíróság nem dönthet. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása önmagában nem alapozza meg az alkotmányosság vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet {lásd pl. 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]}. Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség” {lásd pl. 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]; 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [10] Rámutat továbbá az Alkotmánybíróság arra, hogy értelmezésében a jogorvoslathoz való alapjog alkotmányos védelmi köre a rendes, azaz a jogerőre még nem emelkedett határozatokkal szemben igénybe vehető jogorvoslatokra terjed ki. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jog csupán azt a követelményt támasztja, hogy az első fokon meghozott érdemi bírói döntésekkel szemben magasabb fórumhoz lehessen fordulni, illetve a hatósági döntésekkel szemben biztosított legyen a bírói út {lásd 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]}. A jogorvoslathoz való jog tehát nem követeli meg a rendkívüli perorvoslati rendszer létét {3202/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [13]}, védelmi köre nem terjed ki a rendkívüli, azaz a jogerős határozatokkal szemben igénybe vehető jogorvoslatokra, így a perújításra sem {lásd pl. 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [20]}. A perújítási eljárás esetleges elmaradása, a perújítási kérelem elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg a jogorvoslathoz való jog sérelmét {lásd pl. 3300/2017. (XI. 20.) AB végzés, Indokolás [53]; 3098/2019. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az indítványozó a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott elsőfokú végzés ellen egyébként jogorvoslattal élhetett, benyújtott fellebbezését a másodfokú bíróság érdemben el is bírálta, ezért a fentiekre is figyelemmel a jogorvoslathoz való jog sérelme jelen esetben nem merül fel.
- [11] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltakra – az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/963/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3182/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az Egrei Törvényszék 1.Pkf.50.215/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben az Egrei Törvényszék 1.Pkf.50.215/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Gyöngyösi Járásbíróság III.Pk.50.087/2020/8. számú végzésére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze. Az Egrei Törvényszék 1.Pkf.50.264/2020/3. számú végzése az indítványozót ideiglenes intézkedéssel páros heteken hétközbeni, páratlan heteken hétvégi kapcsolattartásra jogosította fel kiskorú gyermekével, ottalvás nélkül.
- [3] Mivel a kapcsolattartások több alkalommal is megghiúsultak, az indítványozó kérelmet terjesztett elő a Gyöngyösi Járásbíróságnál a 2020. október 24., valamint 2020. október 28. napján elmaradt kapcsolattartások végrehajtása iránt. Az indítványozó volt felesége az eljárás során nem vitatta a kapcsolattartás elmaradásának tényét, azonban arra hivatkozott, hogy féltette gyermekét azt követően, hogy megismerte az indítványozóval szemben folyamatban lévő büntetőeljárásban készült szakértői véleményt, amely szerint a 2019. november 10-i kapcsolattartás folyamán történt szexuális abúzus eseményével összefüggésben a gyermek előadásai élményszerűek. Az édesanya hivatkozott továbbá arra is, hogy az indítványozó 2020. november 12. és 2021. március 12. napja között a büntetőeljárás során elrendelt távoltartás hatálya alatt állt.
- [4] A Gyöngyösi Járásbíróság III.Pk.50.087/2020/8. számú, 2021. április 30. napján kelt végzésével a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti kérelmet elutasította, ugyanis a kérelmezett édesanya magatartása vonatkozásban a felróhatóság hiányát állapította meg.
- [5] Az elsőfokú bíróság döntésével szemben az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatásával egy ellentétes tartalmú szakértői véleményre hivatkozva a kapcsolattartás végrehajtása elrendelését kérte. Az Egrei Törvényszék 2021. június 30. napján kelt 1.Pkf.50.215/2021/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [6] 1.2. Az Egrei Törvényszék jogerős végzésével szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt 2021. július 14. napján, amelyben az Abtv. 27. § alapján az Egrei Törvényszék mint másodfokú bíróság 1 Pkf.50.215/2021/2. számú végzését és a Gyöngyösi Járásbíróság III.Pk.50.087/2020/8. számú végzését egyaránt támadta. Az indítványozó szerint a támadott bírói döntések az alábbiak szerint ellentétesek az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint R) cikk (2) bekezdésével.
- [7] Az indítvány szerint a bíróságok az édesanya hamis vádja alapján az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését sértő *contra legem* döntést hoztak. Az indítványozó szerint a döntés azért minősül *contra legem*nek, mert többek között ellentétes a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 22/B. §-ával is. Az indítványozó sérelemként fogalmazza meg, hogy a bíróságok nem ismerték fel a jogvita alapjogi aspektusát, és az édesanya pártját fogva a kapcsolattartáshoz való jogát kiüresítették, ami a gyermek végleges és helyrehozhatatlan elidegenítéséhez vezet.
- [8] Az indítványozó beadványát 2021. szeptember 6. napján érkeztetett hiánypótlásával kiegészítette. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a VI. cikk (1) bekezdése szerinti alapjogát teljesen kiüresítették. Az indítványozó beadványában emlékeztet: a szülő-gyermek viszony nem korlátozódik a gyermekkel egy háztartásban élő szülőre és a „családi élet” sem feltétlenül a gyermek napi gondozását jelenti csupán. Alkotmányjogi értelemben

a gyermek és a különélő szülő kapcsolata is – a konkrét körülményektől függően, mindaddig, amíg a helyzetéből adódó sajátos módon a szülői funkciókat betölti a különélő szülő – a családi élet fogalma alá esik, és védelemben részesül.

- [9] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben részben az indokolás hiányát panasolja, részben pedig arra hivatkozik, hogy az eljáró bíróságok döntése oly mértékben vált *contra legem*é, hogy az már elérte a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét is.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Egri Törvényszék végzését az indítványozó 2021. július 12. napján vette kézhez, beadványát pedig 2021. július 14. napján, határidőben terjesztette elő.
- [12] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványnak nincs lehetősége [lásd legutóbb: 22/2021. (VII. 13.) AB határozat, Indokolás [23]].
- [14] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [15] Az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a hivatkozott alapjogot megjelölte ugyan, alkotmányjogilag értékelhető érveléssel azonban nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjog vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott végzés által okozott alapjogi sérelmet. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában csupán általánosságban sérelmezte, hogy a támadott bírói döntések jogalkalmazása *contra legem* volt, illetőleg nem tartalmaz megfelelő indokolást, de az alkotmányjogi panasz sem azt nem mutatja be, hogy a bírói döntések miért tekinthetőek *contra legem*nek (melynek állítása önmagában egyébként sem adhat alapot alkotmányjogi panaszra), sem azt, hogy az állítólagos *contra legem* jogalkalmazás alkotmányjogi értelemben miért érte el az alaptörvény-ellenesség szintjét, sem pedig azt, hogy az eljáró bíróság mely, az alapügy elbírálása szempontjából objektíve lényeges kérdések tekintetében nem tett eleget az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség követelményének.
- [16] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjog tekintetében az indítvány nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra [lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]].
- [17] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a VI. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [18] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadha-

- tósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [19] Az indítványozó a VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét látta megvalósulni a számára hátrányos bírósági döntések miatt. Véleménye szerint a bíróságok az édesanya pártját fogva és a kérdés alapjogi aspektusát figyelmen kívül hagyva a jogszabályokkal ellentétes döntést hoztak, és teljes mértékben kiüresítették az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által is védett kapcsolattartáshoz való jogát.
- [20] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróságnak a gyermek kapcsolattartáshoz való jogával kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára {lásd például: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [20], [23], [25]–[28]}.
- [21] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy a kapcsolattartás a különélő szülő folyamatos jelenlétét jelenti a gyermek életében. A kapcsolattartás közvetlensége, a rendszeres találkozás és a zavartalan személyes kommunikáció kiemelten fontos része a szülő-gyermek kapcsolatnak. Jellemzően ez a legintenzívebb, és hagyományosan ennek van a legnagyobb szerepe a gyermek személyiségfejlődésében, a személyes kapcsolattartás lehetősége különös jelentőséget kisebb gyermek esetén kap a kötődés kialakításában, illetve fenntartásában, az elidegenedés megakadályozásában. A szülő kapcsolattartáshoz való joga azonban nem abszolút jog, amennyiben az a gyermek legjobb érdekét szolgálja, a kapcsolattartáshoz való jog korlátozható, bizonyos esetekben ki is zárható {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [28]}.
- [22] Az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a kapcsolattartást megtagadó édesanya magatartását és a gyermek legjobb érdekét figyelembe véve, a körülményeket megfelelően értékelve hozták meg döntésüket. A Gyöngyösi Járásbíróság végzése megállapította, hogy a kapcsolattartás megakadályozására olyan okból került sor, amely az édesanyának nem felróható. Az édesanya a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja után is elsősorban olyan jogi megoldásokra törekedett, amellyel jogkövető magatartást tanúsíthat a kapcsolattartás terén. Az édesanya a kapcsolattartást csak azt követően tagadta meg, hogy a gyermekén zaklatott lelkiállapotot tapasztalt, valamint a nyomozás során beszerzett szakértői véleményből arról értesült, hogy gyermeke gyanú szerinti szexuális abúzusról szóló előadásai élményszerűek (Gyöngyösi Járásbíróság végzése, 4. oldal). Az Egri Törvényszék a végzésében kiemeli, hogy az indítványozóval mint gyanúsítottal szemben a nyomozási bíró távoltartást mint kényszerintézkedést rendelt el, amelyet az Egri Járásbíróság 3.Bny.92/2021/3. számú határozatával 2021. július 12-ig meghosszabbított, rögzítve a bűnisméltés konkrét és reális veszélyét, valamint azt, hogy az indítványozó saját álláspontja alátámasztása érdekében a rá terhelő vallomást tett gyermeket, vagy másokat jogellenes módon befolyásolni törekedhet, illetve megfélemlíthet. A döntés hangsúlyozza, hogy a büntetőeljárás során elrendelt távoltartás joghatásából következik az indítványozót megillető kapcsolattartáshoz való jog mint alapjog jelentős korlátozása, amelynek eredményeképpen amíg ezen kényszerintézkedés hatálya alatt áll, a kapcsolattartás végrehajtása elrendelésére – egyéb általános feltételeinek fennállása esetén – sem kerülhetne sor (Egri Törvényszék ítélete, 3. oldal).
- [23] Az indítvány alapján megállapítható, hogy az indítványozó a számára hátrányos bírósági döntést sérelmezi. Azonban az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [24] Az Alkotmánybíróság nem ténybíróság, és nem tartozik a hatáskörébe a bíróságok jogalkalmazása egységességének biztosítása sem, mely az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének megfelelően a Kúria hatásköre. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság eljárásában az alapügy eldöntése során bizonyítékként figyelembe vett szakvélemény tartalma és a szakértő személyével kapcsolatos aggályok nem tehetőek vitássá, annak megítélése ugyanis a rendesbíróságok (és nem pedig az Alkotmánybíróság) hatásköre. Nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét az a kérdés sem, ha egyes bíróságok az indítványozó állítása szerint hasonló tényállás mellett született ügyeket a támadott bírói döntésekhez képest eltérően ítélik meg. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza továbbá: önmagában az a tény, hogy az indítványozó nem osztja az ügyben eljáró bíróságok jogi álláspontját, illetőleg az indítványozó szerint valamely jogszabályi rendelkezést az el-

járó hatóságok, illetőleg a bíróságok megsértettek, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [25] Az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy az indítványozó állításával ellentétben az eljáró bíróságok az ügy alapjogi vonatkozásait felismerték. Mind a Gyöngyösi Járásbíróság, mind pedig az Egri Törvényszék ugyanis a döntésének meghozatala során a gyermek Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése által védett legjobb érdekéből indult ki. Önmagában az a tény, hogy az eljáró bíróságok mérlegelésének eredményeként arra a következtetésre jutottak, hogy a kapcsolattartás végrehajtásának törvényi feltételei jelen esetben nem álltak fenn, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [26] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [27] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2920/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3183/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.604/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdései, a II. cikk, valamint a VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állította a felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria Pfv.IV.20.604/2020/6. számú ítéletével összefüggésben, kérve az ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.973/2019/4/II. számú ítéletére, valamint a Fővárosi Törvényszék 20.P.20.506/2019/8. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági iratok szerint a következő.
- [3] Az indítványozó és volt felesége (az alapügy alperese) 2003-ban kötöttek házasságot, házasságukból három gyermek született. A felek életközössége 2011-ben megszűnt, ekkor közjegyző előtt kötöttek megállapodást a kapcsolattartásról, a megállapodásban foglaltak azonban csak eshetőlegesen teljesültek, ennek kapcsán sok konfliktus alakult ki a felek között. A gyámhatóság komplex családgondozást rendelt el, melynek eredménytelensége okán a gyermekeket védelembe vette. A Budai Központi Kerületi Bíróság a felek házasságát 2014. június 3. napján bontotta fel, és a gyermekeket az alperes édesanyánál helyezte el. Szabályozta a kapcsolattartást, és rendelkezett az indítványozó tartásdíj fizetési kötelezettségéről is.
- [4] A házasság felbontását követően is gyakoriak voltak a konfliktusok, az indítványozó több esetben fordult a gyámhatósághoz a kapcsolattartások végrehajtását kérve, az erre irányuló eljárások során hozott másodfokú határozatokat a közigazgatási bíróságon támadta meg, továbbá személyhez fűződő jogainak megsértése miatt pereket kezdeményezett a közigazgatási hatóság, illetve az édesanya ellen. A Budapest Főváros Kormányhivatala XII. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztálya a 2016. december 14. napján három elmaradt kapcsolattartás kapcsán állapította meg az édesanya önhibáját, ezért 10 000 forint összegű eljárási bírságot szabott ki vele szemben.
- [5] 2017. augusztus 14-én az indítványozó nyári folyamatos időszakos kapcsolattartásra vette át a gyerekeket, akikkel külföldi nyaralásra szeretett volna utazni, az édesanya azonban a gyermekek személyi igazolványát nem adta át, megghiúsítva ezzel az utazást. A kapcsolattartást ebben az időpontban szabályozó korábbi bírósági határozat az anya okmányátadási kötelezettségét a kapcsolattartások idejére ekkor még nem tartalmazta, a felek közötti konfliktusokra is tekintettel azonban később erre is kiterjedt. A módosított szabályozás hatályba lépése óta az alperes édesanya az okmányátadási kötelezettségének eleget tesz.
- [6] Ezt követően nyújtotta be az indítványozó a keresetét a Fővárosi Törvényszékhez, amelyben kérte annak megállapítását, hogy amikor az alperes édesanya megtagadta gyermekei útiokmányának a kapcsolattartás idejére történő átadását és ezzel megakadályozta, hogy az indítványozó velük külföldre utazzon, megsértette az indítványozó családi élethez, emberi méltósághoz és kapcsolattartáshoz fűződő jogát. Kérte annak megállapítását is, hogy az édesanya azzal, hogy 2013. decemberétől kezdődően tartósan és folyamatosan megsérti a kapcsolattartást rendező mindenkorai döntésekben foglaltakat, elmulasztja a gyermekek kapcsolattartásra történő felkészítését, megsérti az indítványozó családi élethez, emberi méltósághoz és kapcsolattartáshoz fűződő jogát. Jogkövetkezményként kérte, hogy a bíróság tiltsa el az édesanyát a további jogsértéstől, az alperes magánlevélben kérjen az indítványozótól a jogsértésért bocsánatot, továbbá fizessen meg részére 300 000 forintot.

- [7] A Fővárosi Törvényszék 2019. június 7. napján kelt 20.P.20.506/2019/8. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Rögzítette, hogy önmagában az, hogy a közigazgatási hatóság több időpontra vonatkozóan is megállapította az édesanya önhibáját és több alkalommal előfordult, hogy a kapcsolattartás részben akadályozott volt, nem eredményezi az indítványozó hivatkozott jogainak megsértését, ráadásul erre nézve az indítványozó sem adta elő, hogy ezek a kapcsolattartás körében jelentkező problémák hogyan okoztak az ő vonatkozásában jogsérelmet. A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy a perben nem merült fel olyan többlételemű elem, amely az indítványozó alapjogi vagy személyiségi jogi sérelmét megalapozta volna. A kapcsolattartásra kötelezett szülő tartósan, visszaélészerűen, önkényesen nem korlátozta, vagy éppen zárta ki az indítványozó kapcsolattartási jogát, ilyen törekvés az édesanya részéről egyáltalán nem volt megállapítható. Az indítványozó által csatolt határozatok alapján vagy a gyermekek esetleges betegsége, vagy más közbejött gyermekprogram miatt maradt el a kapcsolattartás, amit esetileg az alperes édesanya nem mindig volt hajlandó pótolni, de számos alkalommal az indítványozó egyéb körülményeket – például a gyermekek ruházataát vagy a kezdés késedelmét – sérelmezte, mint a kapcsolattartást akadályozó körülményt. Ezek a sérelmek, körülmények még bekövetkezésük esetén sem valósíthatnak meg személyiségi jogsérelmet (Fővárosi Törvényszék ítélete, 9. oldal).
- [8] Az ítélettel szemben az indítványozó fellebbezéssel élt. A Fővárosi Ítéletábrla 2020. január 14. napján kelt, 1.Pf.20.973/2019/4/II. számú ítéletével az elsőfokú döntést csak annyiban változtatta meg, hogy az indítványozó által fizetendő illetéket leszállította, egyebekben az ítéletet az indokolás kiegészítésével helyben hagyta. Rögzítette, hogy a személyhez fűződő jogok védelmének a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) foglalt szabályai nem azt a célt szolgálják, hogy – mintegy megkettőzve a jogi szabályozást – még egy jogcímet biztosítsanak a kapcsolattartás szabályozására és végrehajtására igényt biztosító jogcím mellett. Speciális rendelkezés esetén legfeljebb az lenne vizsgálható, hogy a speciális rendelkezés – a perbeli esetben a Ptk. szabályai – összhangban állnak-e az Alaptörvénnyel, de a jelen perben ez nem merült fel. A szülői felügyeleti jogra, ezen belül a kapcsolattartásra vonatkozó, Ptk. Negyedik Könyvbéli szabályok megsértése esetén sem zárható ki olyan jogsértés, ami a Ptk. általános személyiségvédelmi szankcióinak (2:51–52. §) alkalmazását indokolja, az alperes édesanya azonban a perbeli tényállás szerint ilyen magatartást nem tanúsított, önhatalmúlag megfelelő indok nélkül nem teremtett szándékosan olyan körülményeket, amivel a kapcsolattartást hosszabb időn keresztül megghiúsította vagy szándékosan ellehetlenítette volna (Fővárosi Ítéletábrla ítélete, Indokolás [54]–[55]).
- [9] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A Kúria 2021. március 24. napján meghozott Pfv.IV.20.604/2020/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria kiemelte: a személyhez fűződő jogok védelmének Ptk.-beli szabályai nem azt a célt szolgálják, hogy a jogi szabályozást megkettőzve további jogcímet biztosítsanak a kapcsolattartás szabályozására és végrehajtására igényt tartó jogcím mellett. Abban az esetben azonban, ha a bíróság által elbírálandó jogvita tartalmaz többlet-tényállási elemet, a családjogi jogintézmények alkalmazásán túl az általános személyiségi jogi szabályok is alkalmazhatók válhatnak. Jelen esetben azonban az eljáró bíróságok ilyen többlet-tényállási elemet nem azonosítottak (Kúria ítélete, Indokolás [25]).
- [10] 1.2. Ezt követően terjesztette elő az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, amelyben az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdései, II. cikke és VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állította, az alábbiak szerint.
- [11] Állítása szerint volt házastársa szándékosan és tudatosan akadályozta a gyermekeivel való kapcsolattartást. Az éveken keresztül húzódó eljárások és néhány tízezer forintos bírságok eredményeképpen teljesen megszűnt a kapcsolata a gyermekeivel. Megítélése szerint Magyarország családjogi rendszere nem alkalmas a szülő-gyermek kapcsolat megfelelő oltalmazására. Álláspontja szerint társadalmi szintű problémát jelent az, hogy válás után gyermekek százezrei vesznek el különélő szülőjüket – tipikusan az édesapjukat –, mely veszteség személyiségük egész életükre kiható károsodását okozza. Az indítvány szerint indokolt lenne, hogy a kapcsolattartás korlátozása útján a mások személyiségét súlyosan károsító, kapcsolatkorlátozó szülők felelősséggel tartozzanak a tettükért.
- [12] Az indítvány szerint az indítványozó a Kúria döntésének eredményeképpen sérült kapcsolattartáshoz és a zavartalan magánélethez való joga, úgy látja, semmifajta jogvédelmet nem tudott kérni. Az indítványozó sérelem-

- ként fogalmazza meg, hogy a bíróságok nem foglaltak állást abban a kérdésben, hogy neki törvényes joga lett volna külföldi nyaralást megélni a gyermekeivel.
- [13] Az indítványozó meglátása szerint sérült a családi- és magánélethez fűződő joga azáltal, hogy a kiskorú gyermekeivel való zavartalan kapcsolattartása ellehetetlenült, emberi méltósága pedig azért, mert nem választhatta meg, hogy mikor és hol kíván nyaralni a gyermekeivel.
- [14] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [15] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria ítélete 2021. március 24. napján kelt, az indítványozó jogi képviselője azt 2021. június 23. napján vette át elektronikus úton, az indítványozó pedig beadványát 2021. augusztus 22. napján, határidőben nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz az elsőfokú bíróság útján.
- [16] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az Alaptörvény II. cikke, valamint VI. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [17] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdései nem tartalmazzák az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]}, ekként az alkotmányjogi panasz ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [18] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [19] Az indítványozó Alaptörvény II. cikke sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjog vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezések tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [20] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjog tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd például: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [21] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a VI. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [22] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [23] Az indítványozó a VI. cikk (1) bekezdésének sérelmét látta megvalósulni a számára hátrányos bírósági döntések miatt. Állítása szerint a kiskorú gyermekeivel való zavartalan kapcsolattartása ellehetetlenült, és a bíróságoktól semmifajta jogvédelmet nem kapott.

- [24] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróságnak a kapcsolattartáshoz való jogával kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára {lásd például: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [20], [23], [25]–[28]}.
- [25] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy a kapcsolattartás a különélő szülő folyamatos jelenlétét jelenti a gyermek életében. A kapcsolattartás közvetlensége, a rendszeres találkozás és a zavartalan személyes kommunikáció kiemelten fontos része a szülő-gyermek kapcsolatnak. Jellemzően ez a legintenzívebb, és hagyományosan ennek van a legnagyobb szerepe a gyermek személyiségfejlődésében, a személyes kapcsolattartás lehetősége különös jelentőséget kisebbségi gyermek esetén kap a kötődés kialakításában, illetve fenntartásában, az elidegenedés megakadályozásában {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [28]}.
- [26] Az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok nem a kapcsolattartás rendezése, illetve annak végrehajtása kérdésében döntöttek, az indítványozó személyiségi jogi per keretében kérte megállapítani az édesanya felelősségét az elmaradt kapcsolattartások miatt. Már az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az édesanya nem teremtett szándékosan olyan körülményeket, amivel a kapcsolattartást hosszabb időn keresztül megghiúsította vagy szándékosan ellehetlenítette volna. A Kúria hangsúlyozta, hogy az ítélet tábla az összes körülmény gondos mérlegelésével, a kialakult bírói gyakorlat értékelésével és azzal összhangban a kérdés alapjogi vonatkozásait is vizsgálva megalapozottan állapította meg, hogy a kereset jogalapja hiányzik, a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva nem alkalmas bármely más területre tartozó jogvita eldöntésére vagy véleményezésére.
- [27] Az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló perben nem volt megállapítható olyan többlet-tényállás, amely indokolta volna a családjogi jogintézmények alkalmazásán túl az általános személyiségi jogi szabályok alkalmazását (Kúria ítélete, Indokolás [25]). Ennek megfelelően, az indítványozó állításával szemben a Kúria nem akként foglalt állást ítéletében, hogy „semmilyen személyiségvédelmi jogintézmény nem áll rendelkezésre”, hanem akként, hogy „[a] jelen perben nem volt megállapítható olyan többlet-tényállás, amely indokolta volna” ezen, egyébként ténylegesen létező és az adott egyedi ügy körülményeinek függvényében felhívható általános személyiségi jogi szabályok alkalmazását. Amíg annak megítélése, hogy az általános személyiségi jog szabályai általánosságban felhívhatóak-e a szülő és gyermek kapcsolattartásával összefüggő, alapvetően a családjogi körébe tartozó tényállások esetén, alapvető alkotmányjogi jelentőséggel bírhat, addig annak vizsgálata, hogy az eljáró bíróságok szerint az általánosságban alkalmazható jogi szabályok a konkrét ügy egyedi tényállási elemeire tekintettel miért nem alkalmasak az indítványozó kereseti kérelmének megalapozására, olyan tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési kérdésnek tekinthető, melynek felülmérlegelésére az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [28] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3054/2022. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [13]}. E körben az Alkotmánybíróság megfelelő indítvány esetén is csupán azt kérheti számon a bíróságoktól, hogy az előttük folyamatban volt ügy alapjogi relevanciáját felismerték-e, az ügyben alkalmazandó jogszabályokat az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel, az Alaptörvény biztosította értelmezési tartomány keretein belül értelmezték-e, és döntésüket a tisztességes bírói eljárás Alaptörvényben biztosított jogából fakadó indokolási kötelezettségnek megfelelően megindokolták-e.
- [29] Az indítvány alapján ezért jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozó valójában a számára hátrányos bírói döntést magát sérelmezi. Azonban az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [30] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állító eleme sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

[31] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3465/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3184/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.877/2020/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi személy indítványozó jogi képviselője (dr. Németh Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.877/2020/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] Egy nyersanyag kitermelésére működési engedéllyel rendelkező társaság eladóként adásvételi szerződést kötött az indítványozó társasággal mint vevővel, amelyben a bányatelek fás szárú növényzetét értékesítette az indítványozó részére. Az indítványozó a bányatelekről a fát letermelte és elszállította.
- [4] Az eladó működési engedélye részletesen tartalmazta a bányászati tevékenységre vonatkozó feltételeket, többek között a tájrendezéssel kapcsolatos feladatokat, figyelemmel a környezet- és természetvédelmi előírásokra (a bányaterület kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület része). A működési engedély azt is rögzítette, hogy az engedély jogszabályban előírt más, szükséges hatósági engedélyek beszerzése alól nem mentesít.
- [5] Az elsőfokú természetvédelmi hatóság az országos jelentőségű védett és Natura 2000 ingatlanon 2017. évben történt engedély nélküli fakivágási tevékenység miatt 7 000 000 forint természetvédelmi bírság kiszabása helyett figyelmeztetésben részesítette az indítványozót. Megállapította, hogy a bányatelekre kiadott környezetvédelmi működési engedély nem jelenti azt; hogy a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül letermelhetők a fák.
- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokú hatóságként eljáró Pest Megyei Kormányhivatal az elsőfokú határozatot megsemmisítette, mivel az elsőfokú hatóság a vonatkozó törvényben meghatározott egy éves objektív határidőn túl hozta meg a bírság kiszabásáról rendelkező döntését, amelyre a határidő anyagi jogi természetére figyelemmel már nem lett volna jogszerű lehetőség. A másodfokú hatóság döntése az engedély nélküli fakivágással kapcsolatban nem tartalmaz érdemi megállapítást, határozat rendelkező részének megállapítása a határidő-túllépés vizsgálatán alapul.
- [7] Az indítványozó keresete nyomán eljáró Veszprémi Törvényszék 2.K.700.686/2020/20/II. számú ítéletével a Pest Megyei Kormányhivatal határozatát elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. A törvényszék indokolása értelmében a hatóságnak a működési engedély kiadásakor vizsgálnia kellett, hogy a bányászati tevékenység következtében a bányatelken található növényzet, fa sérül, elpusztul. A hatóság ebben a körben a várható környezeti hatásokat is vizsgálta a bányászati tevékenységgel összefüggésben. Hangsúlyozta, hogy a működési engedély jogosultja engedély alapján folytatott bányászati tevékenységet, amely értelemszerűen együtt jár a felszínen lévő növényzet (fa) sérülésével, kivágásával. Indokolása szerint a működési engedély kifejezetten fa kivágásával kapcsolatban további engedély beszerzésére nézve előírást nem tett.
- [8] A Kúria felülvizsgálati eljárását az alperes Pest Megyei Kormányhivatal kezdeményezte. Az ügy érdemét illetően előadta, hogy a működési engedély ugyan tartalmaz természetvédelmi szempontú előírásokat, az azonban nem felel meg természetvédelmi engedélynek, míg arról kifejezetten rendelkezik, hogy a működési engedély jogszabályban előírt más, szükséges hatósági engedélyek beszerzése alól nem mentesít. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.877/2020/10. számú ítéletével a Veszprémi Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte,

és a keresetet elutasította. Indokolása értelmében a törvényszék lényegében helyesen tárta fel a jogvita szempontjából irányadó tényállást, ám a működési engedély és a vonatkozó rendelkezések téves értelmezéséből fakadóan helytelen jogi következtetésre jutott. Álláspontja szerint a természetvédelmi és a környezetvédelmi hatósági hatáskörök számos kapcsolódásuk ellenére is egymástól elkülönülő hatáskörök, a környezetvédelmi működési engedély pedig nem foglalja magában a fakivágási természetvédelmi hatósági engedélyt. Önmagában az, hogy a bányászati tevékenység zavartalan elvégzéséhez szükséges volt a növényzet eltávolítása, nem változtat azon, hogy a fakivágáshoz természetvédelmi hatósági engedély szükséges. A működési engedélyben ezen, a további engedélyek beszerzésére vonatkozó kötelezettség egyértelműen szerepel is, a jogszabályokban foglalt előírások alól pedig nem lehet kibújni egy adásvételi szerződésre hivatkozással.

- [9] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítése során a Kúria Kfv.III.37.877/2020/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Arra hivatkozott, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, M) cikkét, R) cikk (1)–(3) bekezdését, a T) cikk (1)–(3) bekezdését, a 28. cikkét, XII. cikkét, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését, az alábbiak szerint.
- [10] Álláspontja szerint a Kúria ítélete megsértette az Alaptörvény által védett jogállamiság, jogállami közigazgatás és bírói igazságszolgáltatás sérelme miatt az indítványozó jogállami, tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos jogát. Az indítványozó ezzel összefüggésben a vállalkozás szabadságának sérelmét is állította, egyidejűleg az ítélettel sérült szerinte a jogi normák társadalmi rendeltetésének, célhoz kötöttségének és Alaptörvénynek megfelelő értelmezésének követelménye is.
- [11] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése felhívásának körében arra világított rá, hogy a Kúria a Veszprémi Törvényszék helyes ítéletétől eltérő, kizárólag a törvény betűjéből kiinduló jogértelmezést folytatott, amellyel szerinte a jogállamiság elvéhez szorosan kötődő, sőt abból eredő tisztességes eljáráshoz való joga csorbult.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére együttesen hivatkozott, meglátása szerint a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal sérült, hogy a Kúria a tényállást nem tisztázta megfelelően. Úgy véli, hogy az engedélyek hiányát nem rajta lehet számon kérni, ráadásul szerinte hatósági kontroll nélküli fakivágásról sem lehet jelen ügyben beszélni, hiszen a működési engedélyt a természetvédelmi hatáskört is gyakorló szerv adta ki. Kétségbe vonta, hogy tisztességesnek tekinthető-e egy olyan hatósági eljárás és kúriai ítélet, amely egy jogszabályi kötelezettséget úgy kér számon az indítványozón, hogy annak a jogszabályi előírásnak nem is az indítványozó a címzettje, így nem lehet kötelezettje sem. Szerinte bármilyen engedélyt legfeljebb a bányavállalkozónak kellett volna beszereznie és a bányavállalkozó is tartozik azért felelőséggel, hogy az átruházott jogot a vevő (az indítványozó) jogszerűen tudja gyakorolni. Érvelése értelmében ezeket a körülményeket a Kúria „súlytalannak”, irrelevánsnak tartotta, továbbá prejudikálva még feltételezte is, hogy az indítványozó jogszabályi előírások alól kívánt „kibújni”, ami az indítványozó értelmezésében nem összeegyeztethető a jogállami igazságszolgáltatás követelményéből fakadó tisztességes eljáráshoz való joggal. Úgy véli, hogy a Veszprémi Törvényszék helyesen értelmezte a fakivágásra vonatkozó törvényi célt és rendeltetést, és azt, hogy a működési engedély olyan természetvédelmi előírást tartalmaz, amely megfelel a törvény által szándékolt jogalkotói, természetvédelmi célnak.
- [13] A vállalkozás szabadságához való jog sérelmét az indítványozó abban látja, hogy amennyiben a működési engedélyben foglaltak ellenére újabb hatósági engedélyt kellene kérelmezni a fás szárú növényzet bányatelekről való eltávolítására, úgy az akár azzal a következménnyel is járhatna, hogy az újabb és újabb hatósági eljárásban a természetvédelmi hatóság elvileg megtagadhatná a növényzet eltávolításának engedélyezését, ezáltal szembe mehetne a bánya működési engedélyben foglaltakkal. Ez szerinte ellehetetleníthetné az indítványozó fakitermelési vállalkozói tevékenységének tényleges folytatását, illetőleg teljesen megakadályozná a bánya működését is. Elvárható szerinte, hogy a bányászati tevékenység során figyelembe vegyék a környezetvédelmi szabályokat, de úgy érvelt, hogy a környezetvédelmi szabályokat is úgy kell alkalmazni, hogy az ne lehetetlenítse el a bányászati tevékenységet.
- [14] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [15] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Al-

kormánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].

- [16] Az indítvány az Alaptörvény M) cikkével, XII. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Ugyanakkor az indítványban megjelölt R) cikk (1)–(3) bekezdése, T) cikk (1)–(3) bekezdése és 28. cikke az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak {ezekre együttesen lásd például 3029/2021. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz [lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]], ami jelen ügyben nem teljesült. Mindezek alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja előírásainak.
- [17] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [18] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozóan önálló indokolást nem tartalmaz. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére csak a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelméhez kapcsolódóan hivatkozott, így ezeket az érveket az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmének vizsgálata körében vette figyelembe. Az indítványozó ugyan az Alaptörvény M) cikkét és a XII. cikkét teljes egészében megjelölte, azonban az M) cikk (2) bekezdésére és a XII. cikk (2) bekezdésére vonatkozóan egyáltalán nem tartalmaz indokolást az indítvány. Ezen túlmenően az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésével és XII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatosan azt is megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó – bár állította – alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá, hogy a támadott ítélet milyen okból sértette az indítványozó saját, Alaptörvényben biztosított jogát. Ebben a körben ugyanis indokolása lényegében az eljárásban nem érintett bányavállalkozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének indoklására korlátozódik, azt nem fejtette ki, hogy a működési engedély és a fakivágási természetvédelmi engedély egymáshoz való viszonyának esetlegesen téves (és ezáltal a bányavállalkozóra hátrányos) értelmezése miatt sértené egyúttal az indítványozó vállalkozáshoz való jogának érvényesülését. Fentiek alapján az Alaptörvény M) cikkére, a XII. cikkére és XXIV. cikk (1) bekezdésére vonatkozó indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek.
- [19] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [20] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető (Abtv. 27. §). Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont].
- [21] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [22] Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányosságai szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamilyeni jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvényellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]]. Az alkotmányjogi panasz vonatkozó részében az indítványozó egyet nem értését fejezte ki a Kúria törvényértelmezésével kapcsolatban. Lényegében azt állította, hogy a Kúria egy olyan kötelezettséget akar rá terhelni, amelynek teljesítésére neki

nincs jogi lehetősége (ennek okát az indítványozó nem tárta fel), ezen felül pedig vitatta, hogy egyáltalán kell-e külön engedély a fák kivágására. Ezek az érvek az eljárás során is ismertek voltak, azokkal kapcsolatos álláspontját a Kúria részletesen megindokolta.

- [23] Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a Kúria döntésével, valamint annak indoklásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítványozó ugyanis a Kúria indítványozóétól eltérő jogértelmezését vitatta, ami törvényességi, és nem pedig alkotmányjogi kérdésnek tekinthető, ekként az Alkotmánybíróság hatáskörén kétséget kizáróan kívül esik. Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az indítványozó állításával szemben valójában éppen a Kúria jogértelmezése (nevezetesen, hogy egy Natura 2000 jogállású területen a bányászati tevékenység tényleges folytatásához meg kell követelni a természetvédelmi hatóság engedélyét is) áll összhangban az Alaptörvény környezeti és természeti értékek védelmére vonatkozó előírásaival, és felel meg az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó jogértelmezési követelményeknek. Abban az esetben pedig, amennyiben helytálló az indítványozó azon érvelése, miszerint kizárólag a bányavállalkozó (és nem pedig az indítványozó) szerezhette volna be a fakivágáshoz szükséges természetvédelmi hatósági engedélyt (melynek megítélése ugyancsak szakjogi kérdés, és ekként kívül esik az Alkotmánybíróság hatáskörén), úgy az ezen engedély hiányából fakadó jogkövetkezményeket az indítványozó adott esetben a bányavállalkozóval szemben érvényesítheti. Önmagában ugyanis az a tény, hogy az eljáró hatóságok valamely konkrét tevékenység miatt az indítványozóval szemben alkalmaznak jogkövetkezményt, még nem jelenti azt, hogy ezt a jogkövetkezményt az indítványozó valamely más jogviszonya alapján ne háríthatná adott esetben tovább.
- [24] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott – figyelembe véve a Kúria ítéletében kifejtett indoklását –, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kételyt, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [25] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2538/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3185/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 9.K.700.497/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró magánszemély indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Pécsi Törvényszék 9.K.700.497/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az indítványozó 1997. március 21-től a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság által megállapított rokkantsági nyugdíjban részesült, mely a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 33. § (1) bekezdése alapján 2012. január 1-től rehabilitációs ellátásként került továbbfolyósításra. A Baranya Megyei Kormányhivatal 71-2-06111/2015/9. számú, 2016. május 3-án kelt határozatával megszüntette az indítványozó rehabilitációs ellátását, tekintettel arra, hogy állapotában olyan tartós javulás következett be, melynek alapján 71%-os egészségi állapotára tekintettel már nem minősült megváltozott munkaképességű személynek. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal 2016. július 21-i határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, egyben megállapította, hogy az indítványozó egészségi állapotának mértéke 69%, azaz nem minősül megváltozott munkaképességű személynek. Az indítványozó a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól kérte szerzett vagyoni jogára hivatkozással ellátása visszaállítását. Az első fokon eljáró bíróság 2.M.448/2016/11. számú, 2017. május 12-i ítéletével azzal az indokolással utasította el a keresetet, hogy az indítványozó korábbi ellátásra vonatkozó jogosultsága nem minősült jóhiszeműen szerzett jognak. A Kúria Mfv.III.10.581/2017/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyet az Alkotmánybíróság 3036/2019. (II. 13.) AB végzésével visszautasított.
- [3] 1.2. Az indítványozó 2020. október 16. napján kelt beadványában kérte a Baranya Megyei Kormányhivatalt, hogy állítsa helyre rokkantsági ellátását, tekintettel arra, hogy a rehabilitációs ellátása megszüntetésének alapjául szolgáló orvosi szakvélemények esetében nem állapítottak meg tényleges állapotjavulást. Beadványában az indítványozó arra kérte a Baranya Megyei Kormányhivatalt, hogy az Mmtv. 19/B. §-a alapján módosítsa vagy vonja vissza a rehabilitációs ellátást megszüntető, 2016. május 3. napján kelt, 71-2-06111/2015/9. számú határozatát, mivel az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sért. A Baranya Megyei Kormányhivatal BA/67/00612-2/2020. számú végzésében arra tekintettel utasította vissza az indítványozó kérelmét, hogy az ugyanazon jog érvényesítésére irányuló, változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett előterjesztett, megváltozott munkaképességű személyek ellátásának újbóli megállapítására irányul, melyet a bíróság már korábban érdemben elbírált. A Kormányhivatal végzésében döntésének jogalapjaként az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 46. § (1) bekezdés *b*) pontját és 120. § (1) bekezdését, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 96. §-át jelölte meg.
- [4] A végzéssel szemben előterjesztett fellebbezésében az indítványozó formálisan arra kérte a Pécsi Törvényszéket, hogy helyezze hatályon kívül a Baranya Megyei Kormányhivatal végzését, kötelezze a Kormányhivatalt a 71-2-06111/2015/9. számú határozatának visszavonására és az eredeti állapot helyreállítása mellett új eljárás lefolytatására. Másodlagos kereseti kérelemként arra kérte az indítványozó a Törvényszéket, hogy vizsgálja meg az ügyében 2016-ban készült orvosi szakvéleményeket, semmisítse meg a Kormányhivatal indítványozó rehabilitációs ellátását megszüntető határozatát és kötelezze a Kormányhivatalt új eljárás lefolytatására.

- [5] A Pécsi Törvényszék 9.K.700.497/2021/5. számú ítéletében az indítványozó keresetét mint megalapozatlant elutasította. A Pécsi Törvényszék ítéletében rögzítette, hogy nem az ügy érdemében (az indítványozó rehabilitációs ellátására való jogosultsága, illetőleg állapotjavulása kérdésében), hanem abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes hatóság végzését jogszerűen hozta-e meg. A Pécsi Törvényszék ítélete szerint pedig az alperes hatóság nem sértett jogszabályt akkor, amikor nem teljesítette az indítványozó igényét (Pécsi Törvényszék ítélete, Indokolás [21]).
- [6] 1.3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát, melyet utóbb kétszer is kiegészített. Kiegészített alkotmányjogi panaszában az indítványozó kérte Pécsi Törvényszék 9.K.700.497/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. A kiegészített alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, valamint a 28. cikkel, az alábbiak szerint.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét azért állítja, mert megítélése szerint a Pécsi Törvényszék az Mmtv. hatálybalépését megelőzően létrejött jogosultság fennmaradásához utóbb előírt kötelezettséget kapcsol, mely az Mmtv. 33. § (6) bekezdésének visszamenőleges hatályát eredményezi. Az indítványozó szerint a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelménye is sérült, mert a Törvényszék nem vette figyelembe az Mmtv. 19/B. §-át, valamint a 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13/B. § (1) bekezdés a) pontját az indítványozó keresetének elbírálása során. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmeként értékeli az indítványozó, hogy a hatalmi ágak szétválasztásának elvével szembenemve a jogalkotó az Mmtv. 19/B. §-át úgy alkotta meg, hogy a végrehajtói hatalom mérlegelési jogkörébe utalja a rendelkezés alkalmazását.
- [8] Az indítványozó szerint sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján fennálló tulajdonhoz fűződő joga, mert a tulajdonnak minősülő, kötelezettséggel nem terhelt, végleges minősítésű jogosultságát anélkül szüntette meg a Baranya Megyei Kormányhivatal, hogy az indítványozó állapotában javulás bizonyítottan fennállna. Az indítványozó szerint korábbi befizetései alapján, illetve tényleges állapotjavulása bizonyításának híján „jogszerű várakozása” van a rokkantsági nyugdíja továbbfolyósítására.
- [9] A támadott bírói döntés azért ellentétes a XXIV. cikk (1) bekezdésével az alkotmányjogi panasz szerint, mert az ítélet alapjául szolgáló végzésében a Baranya Megyei Kormányhivatal nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének, illetve az indítványozó jogosultságának végleges jellegére sem volt tekintettel. Az indítványozó szerint a XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme azért is megvalósult, mert a Baranya Megyei Kormányhivatal korábbi határozata az indítványozó tényleges állapotjavulására vonatkozó valótlan adatra épül.
- [10] Az indítványozó arra tekintettel állítja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét, hogy a Pécsi Törvényszék ítéletét megalapozatlan tényállás alapján hozta, eljárása során eljárási szabályokat sértett, illetve a hatékony bírói jogvédelem elvével szembenemve nem a kereseti kérelemben megfogalmazott kérdést vizsgálta. Az indítványozó szerint a Pécsi Törvényszék az indokolási kötelezettségének sem tett eleget, amikor elmulasztotta tisztázni az indítványozó kérdéseit, továbbá azt sem indokolta meg, miért nem vizsgálta a Baranya Megyei Kormányhivatal határozata semmisségének, valamint az indítványozó részére rokkantsági nyugdíjat megállapító határozat anyagi jogerejének kérdését, illetőleg miért nem indokolta meg, hogy nem kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását. Végül, az indítványozó perbeli mulasztására utaló törvényszéki indokolást a fegyverek egyenlőségének sérelmeként értékeli az indítványozó.
- [11] Az indítványozó szerint azért sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való joga, mert eljárása során a Törvényszék kizárta a tényleges állapotjavulás vizsgálatát és bizonyítását.
- [12] Az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét azért állítja az indítványozó, mert a Pécsi Törvényszék eljárása során eljárási szabályt sértett, az Mmtv. 19/B. §-át tévesen értelmezte, illetve a tényleges állapotjavulás mint az ügy érdemét érintő kérdést kivonta a bizonyítandó kérdések köréből.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésének megfelelően elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Pécsi Törvényszék ítéletét az indítvá-

nyozó 2021. július 13. napján vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2021. augusztus 25. napján, határidőben került benyújtásra.

- [15] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.
- [16] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének megfelelően alkotmányjogi panasz előterjesztésére csak valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással van lehetőség. Az Alkotmánybíróság állandó joggyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke nem biztosít az indítványozók számára olyan, Alaptörvényben biztosított jogot, amelyre az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt lehetne alapozni {legutóbb: 3535/2021. (XII. 24.) AB végzés, Indokolás [31]}, ekként ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja követelményének.
- [17] Abban is következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ennek megfelelően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem érdemi elbírálásra csak annyiban alkalmas, amennyiben az indítványozó a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmának sérelmét állítja, a B) cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elem ezen túli részében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [18] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [19] A Pécsi Törvényszék 9.K.700.497/2021/5. számú ítéletében abban a kérdésben döntött, hogy jogszerűen járt-e el a Baranya Megyei Kormányhivatal akkor, amikor BA/67/00612-2/2020. számú végzésével az indítványozó kérelmét azért utasította vissza, mert az ugyanazon jog érvényesítésére irányuló, változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett előterjesztett ismételt kérelemnek tekinthető.
- [20] Tekintettel a Pécsi Törvényszék támadott ítéletének tárgyára, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Pécsi Törvényszéknek az indítványozó állításával ellentétben valójában nyilvánvalóan azért nem döntött az indítványozó állapotával, illetőleg korábbi ellátásával kapcsolatos kérdésekben, mert erre a bíróság eljárására vonatkozó jogszabályi lehetőségek az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló közigazgatási per keretei között nem volt a bíróságnak törvényes lehetősége. A közigazgatási jogvita tárgya ugyanis [a Kp. 4. § (1) bekezdésének megfelelően] az alperes közigazgatási szerv BA/67/00612-2/2020. számú végzésében testet öltött közigazgatási tevékenységének jogszerűsége volt. Mindez egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányjogi panaszban megjelölt B) cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg XXVIII. cikk (7) bekezdése az alkotmányjogi panaszban megjelölt indokolás alapján nem hozható összefüggésbe a Pécsi Törvényszék ítéletével, az alkotmányjogilag értékelhető összefüggés hiánya pedig az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indítvány elbírálásának akadálya. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.
- [21] 2.4. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményének eleget tesz.
- [22] 2.5. Az Abtv. 29. §-a szerint az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E feltételek vagylagosak, fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [23] Figyelemmel az Alkotmánybíróság részletesen kimunkált esetjogára az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének tartalmával kapcsolatban, az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az indítványban foglaltak alapján felvethető-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye.

- [24] Az indítványozó arra tekintettel állítja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét, hogy a Pécsi Törvényszék ítéletét megalapozatlan tényállás alapján hozta, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság korábbi ítéletéből annak szövegétől eltérve és nem megfelelően idéz. Az indítványozó szerint a Pécsi Törvényszék a hatékony bírói jogvédelem elvével szembemenve nem a kereseti kérelemben megfogalmazott kérdést vizsgálta, hibás jogértelmezést folytatott, ezáltal sértve meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. A Pécsi Törvényszék indokolási kötelezettségének sem tett eleget, mikor elmulasztotta tisztázni az indítványozó kérdését, hogy a Baranya Megyei Kormányhivatal miért nem alkalmazta esetében a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13/B. § (1) bekezdés a) pontját, illetőleg arra sem tért ki, hogy az indítványozó kifejezett kérése ellenére miért nem kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra tekintettel is állítja az indítványozó, mert a Törvényszék ítéletében nem tisztázta, hogy a Baranya Megyei Kormányhivatal törvényesen járt-e el az indítványozó ügyében, továbbá indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta az indítványozó által javasolt, ügyében készült szakvélemények, iratok Kormányhivatal részéről történő beszerzését. Az indítványozó szerint a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző módon a Pécsi Törvényszék ítéletében nem indokolta meg, hogy miért nem vizsgálta meg a Baranya Megyei Kormányhivatal határozata semmisségének kérdését, miért nem vette figyelembe a Kúria Kfv.35.768/2016/5. számú, szerzett jogokra vonatkozó döntését, illetve miért nem vizsgálta az indítványozó végleges jogosultságát megalapozó, jogerős határozat anyagi jogerejének kérdését. A fegyverek egyenlőségének sérelmeként értékeli az indítványozó, hogy részére a Pécsi Törvényszék azért nem biztosított jogvédelmet, mert perbeli mulasztásával önmagát fosztotta meg attól a lehetőségtől, hogy igazolást nyerjen a Baranya Megyei Kormányhivatal eljárásának jogellenessége. Végül, az indítványozó szerint a Törvényszék ítélete azért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével azért is, mert az Alkotmánybíróság 21/2021. (XI. 14.) AB határozatának, valamint 3024/2019. (II. 4.) AB határozatának megállapításaival szembemenve a tényleges állapotjavulás kérdését kivonta a bizonyítandó kérdések köréből.
- [25] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik, és nem terjed ki a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja (és nem vizsgálhatja), hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {lásd például: 3516/2021. (XII. 13.) AB határozat, Indokolás [48]}.
- [26] A Pécsi Törvényszék előtt zajló per tárgya az volt, hogy jogszerűen utasította-e vissza a Baranya Megyei Kormányhivatal az indítványozó kérelmét, azaz fennállt-e olyan jogerős bírói döntés, mely már korábban rendelkezett az indítványozó igényéről. Az indítványozó által állított eljárási szabálysértésekkel, értékelésre javasolt bizonyítékokkal, alkalmazandónak vélt jogszabályokkal, illetve irányadónak tekintett tényállással összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy azok nem a per tárgyával, hanem az azt megelőző előzmény-üggyel állnak összefüggésben, és csak akkor bírhattak volna jelentőséggel, ha a Baranya Megyei Kormányhivatal az indítványozó kérelmét érdemi vizsgálatra alkalmasnak tartja. Azáltal pedig, hogy az alapügy tárgya nem az indítványozó kérelmének tartalmi vizsgálata, hanem a kérelem formai vizsgálhatósága volt, sem a Baranya Megyei Kormányhivatalnak, sem pedig a Pécsi Törvényszéknek nem kellett kitérnie döntésében azokra a kérdésekre (ideértve annak a kérdésnek a megindokolását is, hogy a Pécsi Törvényszék miért nem kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását), amelyek hiányát az indítványozó sérelmezi.
- [27] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. A bíróságok indokolási kötelezettségéből ugyanakkor nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {legutóbb például: 3022/2022. (I. 13.)

AB végzés, Indokolás [27]}. Jelen esetben az indítványozó által sérelmezett, a Pécsi Törvényszék által indokolás nélkül hagyott indítványozói felvetések azonban a fentiek szerint, figyelemmel az Ákr. és a Kp. irányadó rendelkezéseire, valójában nem tartoztak az alapügy tárgyához. Önmagában pedig az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {lásd például: 3441/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}.

[28] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikeének sem, mivel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem vetette fel.

[29] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is figyelemmel, visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3431/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3186/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó 2021. június 9-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a 2021. október 14-én benyújtott indítványkiegészítésében kérte a Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítélete, a Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény V. cikkével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XXII. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, 25. cikkével és 28. cikkével.
- [2] 2. Az indítványozó egy ingatlan-nyilvántartási bejegyzés törlése iránti per felperese volt; az alapul szolgáló tényállás a következő volt.
- [3] 3. Az indítványozó ingatlanát egy devizahitel-alapú adósság meg nem fizetése miatti végrehajtási eljárásban elárverezték. A végrehajtási eljárás – az annak megszüntetésére irányuló eljárás befejezéséig – egy ideig fel volt függesztve, azonban az ingatlan árverését már a felfüggesztés előtt kitűzték, majd a felfüggesztés ideje alatt az ingatlan árverésére is sor került, az árverési vevő pedig az ingatlan vételárát megfizette. A végrehajtási eljárás megszüntetése iránti per a felperes adós számára sikertelenül ért véget, abban megállapították, hogy a végrehajtás jogszerű, így a végrehajtás felfüggesztése is véget ért, a végrehajtás folytatódott. Az árverési jegyzőkönyvnek, illetve az árverésnek magának a szabálytalanságaira hivatkozva az indítványozó végrehajtási kifogást terjesztett elő; ennek alapján az eljáró Győri Járásbíróság első fokon, majd a Győri Törvényszék másodfokon is megállapította, hogy bár eljárási hiba volt a felfüggesztés ideje alatt eljárási cselekményt foganatosítani, akkor is, ha a végrehajtó a felfüggesztésről csak később, az eljárási cselekmény foganatosítása után értesült, ám a felfüggesztésre okot adó eljárás a végrehajtási eljárás szabályszerűségének megállapításával ért véget, így anyagi jogi hiba az ügyben nem merült fel. Az eljárási cselekmény megsemmisítése és annak megismételtetése ugyanazon eredménnyel járt volna, így a bíróságok a végrehajtási kifogást elutasították, megállapítva, hogy anyagi jogi értelemben az árverés, így az árverési vevő tulajdonszerzése jogszerű volt.
- [4] 4. Ezt követően nyújtott be az indítványozó keresetet a Győri Járásbírósághoz, melyben, immáron polgári perben, az árverési vevő tulajdonjogának törlését kérte a polgári bíróságtól. Az ügyben első fokon eljáró Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítéletével megállapította, hogy a kereseti követelés alaptalan, az ugyanis tartalmilag az árverési vétel szabálytalanságaira hivatkozott, ez ügyben azonban a végrehajtási eljárásban kell kifogást előterjeszteni, ami meg is történt, azt a bíróság első- és másodfokon is elutasította. Ezt követően a végrehajtási eljárással kapcsolatos vélt szabálytalanságok vitássá nem tehetők, különösen nem egy polgári perben. Az ügyben megítélést igénylő kérdés így arra a jogkérdésre korlátozódott, hogy polgári perben, jelen esetben egy ingatlan-nyilvántartási törlési perben vitássá tehető-e a végrehajtási eljárás állított szabálytalanságai. A járásbíróság kimondta, hogy nem, így a keresetet elutasította.
- [5] 5. Az elsőfokú döntéssel szemben az indítványozó felperes fellebbezést nyújtott be; a másodfokon eljáró Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét, annak érdemben helyes indokaira tekintettel, azokkal mindenben egyetértve, helybenhagyta. A kizárólag a fellebbezésben előadott, az elsőfokú eljárás felperes által vélt szabálytalanságaival kapcsolatos érvekre reagálva kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a hiánypótlási felhívás határidejét rosszul számolta ki, emiatt az időben beadott hiánypótlásra tekintettel a per kezdő napja korábbi, mint amit az elsőfokú bíróság meghatározott, mindez azonban

az alapul fekvő jogkérdések mikénti megítélését nem érinti. A rövid ideig tartó elsőfokú perfelvételi és érdemi tárgyalással kapcsolatos panaszra pedig indokolásában előadta, hogy jogkérdésben nem szükséges tényekre bizonyítást felvenni, különösen ha azok egy másik (jelen esetben a korábbi végrehajtási) eljárásra tartoznak, így a tárgyalás lehet rövid; a jegyzőkönyvezésnek a felperes által utólagosan állított szabálytalanságaival kapcsolatban pedig semmilyen indítvány nem érkezett az elsőfokú eljárásban, a felperes nem kérte a szerinte hibás jegyzőkönyv kijavítását sem, így ezen állítás vonatkozásában a felperes semmilyen bizonyítékot nem tudott felmutatni.

- [6] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához; az azonban Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzésével a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül visszautasította, mivel vagyoni jogi perben – mint amilyen az ingatlan-nyilvántartási törlési per – nincs helye felülvizsgálatnak, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyja helyben. Mivel jelen ügyben a másodfokú bíróság érdemben egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével és annak jogi indokaival, továbbá a törlési per – lévén az ingatlan értéke meghatározható – vagyoni jogi per, így felülvizsgálatnak nincs helye.
- [7] 3. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz melyben – az indítvány-kiegészítésében pontosított kérelme alapján – kérte a Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítélete, a Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Érvelése szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény V. cikkével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XXII. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, 25. cikkével és 28. cikkével.
- [8] Hivatkozása szerint mind a három támadott döntés sértette elsősorban a tisztességes bírósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által, valamint a tisztességes hatósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése által biztosított jogát. A panasz indokolásában, a bíróságok eljárására korlátozódva, azt állította, hogy a bíróságok megsértették a pártatlan bírósági eljárás követelményét, mert részrehajlóan jártak el az ügyben, és nem törölték a szerinte jogszerűtlenül tartott árverés alapján az árverési vevő javára bejegyzett tulajdonjogot. Mivel az árverési jegyzőkönyv számos jogi hibában szenved, ezért szerinte az árverés a törvény erejénél fogva hatálytalan, az ilyen cselekményhez pedig joghatások nem fűződhetnek. Ugyancsak részrehajló ítélezést valósított meg véleménye szerint az is, hogy az elsőfokú bíróság a hiánypótlási határidő utolsó napján már visszautasította a keresetlevelét, akkor is, ha később új ügyszámra iktatva azt mégis érdemben elbírált; valamint az is, hogy a végrehajtási kifogás elbírálása során – egy másik, de az ingatlanhoz kapcsolódó eljárásban – a polgári perben eljáró bírói tanács két tagja is eljár.
- [9] Ugyancsak sérti a pártatlan bírósághoz való jogot az, hogy az elsőfokú bíróság, arra hivatkozva, hogy a perben pusztán jogkérdések eldöntése szükséges, nem vett fel bizonyítást, miközben az indítványozó véleménye szerint az árverés szabálytalanságaival kapcsolatos bizonyítékoknak szerepe lett volna az eljárásban, ezeket azonban nem terjeszthette elő. Az is sérti a pártatlan bírósághoz való jogot, de egyben a jogorvoslathoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogot is, hogy a másodfokú bíróság a járásbíróság ezen eljárási hibáira szerinte érdemben nem reflektált, és nem tette lehetővé, hogy a felperes a bizonyítékait előterjessze, valamint nem ismételtette meg az eljárási hibában szenvedő elsőfokú eljárást. A jogorvoslathoz való jog sérelmét idézte elő az is, hogy a Kúria vagyoni jogi pernek tekintette a törlési pert, így megfosztotta őt a felülvizsgálat lehetőségétől. A bíróságok az indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget, mert nem határozták meg részletesen mindazon jogszabályokat, amelyekre tekintettel a saját korábbi tulajdonának ingatlan-nyilvántartási visszajegyzését elutasították. Mindezek sértették az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot, valamint az Alaptörvény V. cikkét és XXII. cikk (1) bekezdését, továbbá 28. cikkét is, mivel az eljárás eredményeképpen ingatlanától megfosztották őt, és az állam nem védte meg otthonát.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. E vizsgálat alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, ennek alapján nem fogadható be.

- [11] Az indítvány a felülvizsgálati döntést illetően határidőben érkezett, a sérelmezett bírósági döntések mindegyike alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, az indítványozó érintettnek minősül. Az első- és másodfokú döntést illetően azonban a panasz határidőn túl érkezett, ennek alapján azok tekintetében az indítvány érdemben nem vizsgálható. Ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor, (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása. Mivel jelen ügyben a Kúria a támadott végzését nem mérlegelési jogkörben hozta meg, hanem számára kötelező, mérlegelést nem engedő törvényi rendelkezések alkalmazásával, melyek alapján jelen ügyben a felülvizsgálat törvény alapján kizárt, és az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg nem támadta meg, így az elsőfokú, valamint a jogerős másodfokú bírósági döntés tekintetében a panasz benyújtására nyitva álló határidő letelt, ezek érdemi vizsgálatára tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdés sérelme okán nem kerülhet sor.
- [12] Az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése, valamint 25. és 28. cikke nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, azokra alkotmányjogi panaszban hivatkozni nem lehet, emiatt a panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt előírásnak.
- [13] Az Alaptörvény V. cikke a tulajdont fenyegető jogtalan támadás elhárításának jogát, azaz a polgári anyagi jogi jogos önhatalom, illetve a büntető anyagi jogi jogos védelem jogát biztosítja, a panasz indokolása azonban e vonatkozásban semmilyen releváns, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz azzal összefüggésben, hogy e jogot egy polgári perben született döntés hogyan, mi módon veszélyezteti. Az Alaptörvény XXIV. cikke pedig a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja, azaz a közigazgatási szervek eljárásai kapcsán nyújt védelmet a természetes személyeknek és más jogalanyoknak, jelen ügyben azonban közigazgatási szervek akár közigazgatási hatósági, akár más jellegű eljárására nem került sor, így e vonatkozásban ugyancsak hiányzik az alkotmányjogilag releváns indokolás arra nézve, hogy a támadott döntések miként és mennyiben sértik az indítványozó ezen alkotmányos jogát. Az Alaptörvény V. cikke és XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tehát a panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, mert nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény e rendelkezéseivel.
- [14] A panasz egyebekben a támadott döntés tartalmi kritikáját foglalja magában, és a bíróság tényállás-megállapítási tevékenységét, elsősorban a bizonyítékok értékelését, és azon jogértelmezést sérelmezi, hogy a felperes indítványozó állított jogsérelmei a végrehajtási eljárásban, végrehajtási kifogás keretében terjeszthetők elő, mert jogi tartalmuk a végrehajtás szabálytalanságaival kapcsolatos kifogás megfogalmazása. A panasz tartalma szerint a tényállás felülvizsgálatára és a bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás megváltoztatására, összességében egy más tartalmú, a felperes pernyertességét eredményező ítélet meghozatalára irányul; érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz. Ennek okán az indítvány nem veti fel annak a lehetőségét, hogy akár a bírói döntések bármelyikét érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, akár hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó, nem tekinthető ilyennek az sem, hogy az eljáró bírói tanács tagjai a felperes indítványozó más tárgyú, a jelen perhez jogilag nem kapcsolódó ügyében eljárak, így a panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek.
- [15] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, ezen belül az alapul fekvő jogkérdések meghatározása, valamint a jogszabályok értelmezése a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]

- [16] 5. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítélete, a Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2400/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3187/2022. (IV. 22.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.480/2020/14. számú végzése, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 164. § (13) bekezdése és 189. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Jalsovszky Ügyvédi Iroda által képviselt gazdasági társaság indítványozó – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: régi Art.) 164. §-ának a 2011. évi CLVI. törvény 347. §-a által 2012. január 1-jétől megállapított (13) bekezdésével, továbbá ennek a 2012. január 1-jén vagy azt követően indult eljárásokban való alkalmazásáról szóló 189. § (2) bekezdésével, valamint a Kúria Kfv.I.35.480/2020/14. számú végzésével és a Debreceni Törvényszék 101.K.701.692/2020/6. számú ítéletével szemben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Kérte ezek alaptörvény-ellenességének a megállapítását, és a bírósági döntések megsemmisítését, valamint a támadott jogszabályok alkalmazhatóságának a kizárását. Az Alkotmánybíróság a panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben 2012. augusztus 7-én az adóhatóság az indítványozó általános forgalmi adó adónemben tett, 2011. január 1. és 2011. december 31. közötti időszakra vonatkozó bevallásainak utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést rendelt el. Az ellenőrzés elrendeléséről szóló megbízólevél egy példányát az adózó képviselője 2012. augusztus 9-én vette át.
- [4] A 2016. szeptember 22-én kelt, 2134954665 számú határozatával a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adó- és Vámigazgatósága az indítványozó terhére adóhiánynak is minősülő áfa adókülönbözését állapított meg, amely után adóbírságot szabott ki, valamint késedelmi pótlékot számított fel. Az indítványozó fellebezéssel élt a határozattal szemben. A másodfokú hatóság a 2016. december 13-án kelt 2154020685 számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az indítványozó keresettel élt a másodfokú határozattal szemben. A Debreceni Törvényszék a 2017. október 3-án meghozott 14.K.27.243/2017/7. számú ítéletével az adóhatóság másodfokú határozatát – kiadmányozási hiba miatti semmisség folytán – hatályon kívül helyezte és a másodfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A semmisség okán az elsőfokú bíróság az ügy érdemében a kereseti kérelemről nem döntött.
- [5] 1.2. A megismételt eljárásban a másodfokú adóhatóság a 2018. április 11-én kelt, 2235348150 számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát ismételen helybenhagyta. A határozat kézbesítésére 2018. április 13-án került sor. E határozat ellen az indítványozó keresetet nyújtott be. A keresetlevelében többek között arra hivatkozott, hogy a keresettel támadott határozat meghozatalakor az adó megállapításához való jog elévült. Kérte, hogy a bíróság kezdeményezzen alkotmánybírósági eljárást a régi Art. 164. § (13) és a 189. § (2) bekezdésével szemben, amelyek az ötéves adómegállapítási elévülési idő hat hónapos meghosszabbodásáról rendelkeznek bizonyos esetekre.
- [6] Az elsőfokú bíróság 2018. december 12-én, 101.K.27.459/2018/20. szám alatt hozott ítéletet. A jogerős ítélet az első- és másodfokú hatósági határozatot – új eljárás elrendelése nélkül – megsemmisítette. Az elévülés nyugvására és meghosszabbodására vonatkozó szabályokat azért nem alkalmazta, mert álláspontja szerint a kiadmányozási hiba miatti semmisség okán az egykori hatósági határozathoz semmilyen joghatás nem fűződik. Az ítélet kimondta, hogy a semmisségi ok fennállása miatt hatályon kívül helyezett hatósági határozathoz nem fűződött joghatás, ezért az adómegállapításhoz való jog a 2011. január 1. és november 30. közötti időszak vo-

natkozásában 2016. december 31-én, a 2011. decemberi időszak vonatkozásában 2017. december 31-én elévült. Ebből következően a megismételt eljárásban 2018. április 11-én meghozott és április 13-án kézbesített másodfokú határozat az elévülési időn túli.

- [7] A jogerős bírósági döntéssel szemben az adóhatóság felülvizsgálati eljárást kezdeményezett, és ott az indítványozó a felülvizsgálati ellenkérelmében megismételte az alkotmányossági aggályait is. A Kúria 2020. február 6-án kelt Kfv.V.35.143/2019. számú végzésében a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy az elévülés nyugvása és meghosszabbodása a régi Art. 164. § (5) és (13) bekezdése alapján a határozat bírósági felülvizsgálatával, illetve az új eljárás lefolytatásának az elrendelésével következik be.
- [8] 1.3. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 2020. október 14-én, 101.K.701.692/2020/6. szám alatt hozott újabb ítéletet. A jogerős ítélet az első- és másodfokú hatósági határozatot – új eljárás elrendelése nélkül – megsemmisítette. A régi Art. 189. § (2) bekezdésére, 164. § (1), (5) és (13) bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy ezeket a 2012. január 1-jét követő eljárásban, azaz a perbeli adóhatósági eljárásban is alkalmazni kell. Döntése szerint ugyanakkor az adómegállapításhoz való jog az ötéves elévülési idő számításával a 2011. január 1. és november 30. közötti időszakot illetően 2016. december 31-én, míg a 2011. decemberi időszakot illetően 2017. december 31-én járt volna le. Az elévülési idő azonban a másodfokú hatósági határozat első alkalommal történő kézbesítésétől kezdve a bíróság jogerős határozatának kézbesítéséig, 2017. október 3-ig nyugodott. Megállapítása szerint innen számítandó a hathónapos meghosszabbodása az elévülési időnek, amely így 2018. április 3-án telt le. Ebből következően jutott arra, hogy az adóhatóságnak a perben vitatott 2018. április 11-én kelt, és április 13-án kézbesített másodfokú határozata már az elévülési időn túli. A jogerős bírósági döntéssel szemben az adóhatóság felülvizsgálati eljárást kezdeményezett, és ott az indítványozó a felülvizsgálati ellenkérelmében megismételte az alkotmányossági aggályait is. Az ítélettel szemben alkotmányjogi panaszt is előterjesztett, amelyet azonban az Alkotmánybíróság a 2021. január 19-én kelt, IV/21-2/2021. számú egyesbírói végzésében – a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra figyelemmel – visszautasított.
- [9] A Kúria 2021. június 3-án, a Kfv. I.35.480/2020/14. számú végzésében az elsőfokú bíróság – 101.K.701.692/2020/16. számú végzéssel kijavított – 101.K.701.692/2020/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Kúria – az elsőfokú bírósággal egyezően – alkalmazandónak tartotta a régi Art. 164. § (13) bekezdését. Ugyanakkor megállapította, hogy a jelen esetben az elévülési idő kezdetére, tartamára, nyugvására, számítására vonatkozó rendelkezések alapján „az alperes adómegállapításhoz való joga a keresettel támadott határozattal érintett valamennyi év vonatkozásában mindennek következtében fennállt, nem évült el”. A lényegi megállapítása szerint a hat hónapos meghosszabbodási időtartamot nem önállóan, a jogerős bírósági döntés 2017. október 3-i kézbesítésétől kell számítani, hanem ezt a hat hónapos időtartamot a nyugvási idővel csökkentett ötéves elévülési idő tartamához hozzáadottan kell számításba venni. További lényegi megállapítása volt, hogy a perbeli esetben az adómegállapításhoz való jog elévülése 2012. január 1-jén kezdődött, s ebből következően az e nappal hatályba lépő régi Art. 164. § (13) és 189. § (2) bekezdésének az alkalmazása a visszamenőleges jogalkotás, jogalkalmazás tilalmába nem ütközhet. A Kúria végzése részletesen foglalkozik azzal, hogy miért megalapozatlan „a felperes hivatkozása, mely szerint az elévülési idő hat hónappal történő meghosszabbodását előíró, a régi Art. 2012. január 1-jén hatályba lépett 164. § (13) bekezdés c) pontjának 2011. évre vonatkozó alkalmazása sérti a Jat. 2. § (2) bekezdését, valamint a visszaható hatályú hátrányos jogalkotás, illetve jogalkalmazás tilalmát és a jogállamiság [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése] részét képező jogbiztonság elvét.” (Indokolás [39]–[43])
- [10] Az indítványozó 2021. augusztus 18-án a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (3) bekezdésével alkalmazni rendelt, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (2) bekezdése alapján jogegységi panaszt terjesztett elő a Kúriánál a végzéssel szemben, amelyben az adójogi elévülés számítására vonatkozó ítéleti megállapításokat kifogásolta, mint korábbi döntésektől eltérő megállapításokat.
- [11] 1.4. A 2021. október 7-én érkezett alkotmányjogi panasz részletesen leírja a pertörténeti előzményeket. Különkülön kifejtést tartalmaz az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát illetően.
- [12] Az Abtv. 26. § (1) bekezdését illetően arra hivatkozott, hogy az adóhatóság a 2011. évi adóévet vontatta ellenőrzése alá, vagyis a 2011. évi adókötelezettségeit, így az adózással létrejött anyagi jogviszonyait értékelték. Állí-

tása szerint az indítványozóra kifejezetten hátrányos azonnali hatályú jogalkotás valósult meg, mivel az indítványozó 2011-ben keletkezett jogviszonyainak ellenőrzése és elbírálása kapcsán olyan anyagi jogi rendelkezés alkalmazására került sor a régi Art. 189. § (2) bekezdése és a beiktató törvény 359. § (2) bekezdése alapján, amely csak később, 2012. január 1-jén lépett hatályba. Érvéle szerint az elévülési időt meghosszabbító régi Art 164. § (13) bekezdése kizárólag a hatálybalépést követően tanúsított magatartásokra alkalmazható a jogbiztonság és jogállamiság elvéből fakadóan. Megsértett alapjogként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, vagyis a jogállamiság és jogbiztonság alapelvének sérelmére hivatkozott. Ebben a körben részletes okfejtést adott elő az alkotmányjogi panasz formai megfelelőségét illetően (érintettség, határidő stb.), kitérve a perben felmerült azon kérdésre, hogy az alkotmánybírói eljárást a jelen ügyben korlátozza-e az Alaptörvény 37. cikk (4)–(6) bekezdése.

- [13] Érdemi indokolásában bemutatta a lényeges adózási intézményeket (önadózás, adómegállapításhoz való jog elévülése, adójogi elévülés, adómegállapításhoz való jog elévülését meghosszabbító szabályok), felidézte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséhez, a visszamenőleges jogalkotás és jogalkalmazás tilalmához kapcsolódó alkotmánybírói döntéseket. Kifejtette arra vonatkozó részletes érvelését, hogy a támadott jogszabályokkal miért valósult meg visszaható hatályú jogalkotás: 2011-ben az adókötelezettségek keletkezésekor egyáltalán nem létezett az adójogi elévülést meghosszabbító szabály. A régi Art. elévülést 6 hónappal meghosszabbító 164. § (13) bekezdése csak 2012. január 1-jén lépett hatályba, azonban a kapcsolódó átmeneti szabályok folytán azt nem a 2012. január 1-jei vagy azt követő magatartásokra (és adókötelezettségekre) kellett először alkalmazni, hanem a 2012. január 1-jén vagy azt követően indult eljárásokban. Az elévülés jogintézményének értelmezését illetően büntetőjogi analógiára is utalt. Végül a visszamenőleges jogalkalmazás megvalósulására is hivatkozott.
- [14] Az Abtv. 27. §-át illetően megsértett alapjogként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére, az Alaptörvény 28 cikkére és emiatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés megsértésére hivatkozott. Ebben a körben részletes okfejtést adott elő az alkotmányjogi panasz formai megfelelőségét illetően (érintettség, határidő stb.). Érdemi indokolásában elsősorban arra hivatkozott, hogy a támadott végzés és ítélet – a korábban kifejtettek szerint – alaptörvényellenes jogszabályokat alkalmazott. A bíróságok téves értelmezése következtében visszamenőleges jogalkalmazás valósult meg. Kiemelten kifogásolta a végzés azon megállapítását, mely szerint „a perbeli időszak első része tekintetében az adómegállapításhoz való jog elévülése az Art. 164. § (13) bekezdésének hatályba lépése napján, 2012. január 1-jén kezdődött”. Kifejtette azon álláspontját, mely szerint esetében az elévülési idő kezdőnapja 2011. december 31. volt.
- [15] Az indítvány az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát illetően kifejtette azt is, hogy a támadott – az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező és azt új eljárásra utasító – kúriai végzést miért kell az ügy érdemében hozott döntésnek tekinteni. Ebben a körben az Alkotmánybíróság ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalására (a továbbiakban: Tüáf.) hivatkozott. Állítása szerint a Kúria végzése az adójogi elévülés kérdését, amelyre a panasz irányul, érdemben és véglegesen eldöntötte. E rendelkezések már kötik az elsőfokú bíróságot, az a peres eljárásban már nem vitatható, s a végzés által megvalósított alaptörvény-ellenesség később már nem volna orvosolható.
- [16] 1.5. A 2021. december 17-én az Alkotmánybíróságra érkezett beadványában a pénzügyminiszter – az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján – az indítvánnyal összefüggő jogi álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot.
- [17] 2. Az Alkotmánybírósághoz bírói döntés elleni panaszt és a bírói döntésben alkalmazott jogszabály elleni panaszt is előterjesztettek. Az érdemi vizsgálatot megelőzően az Alkotmánybíróságnak elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. által rendelt formai követelményeknek (érintettség, határidő, határozott kérelem stb.). Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. §-ára figyelemmel ebben a körben vizsgálendő az is, hogy a támadott bírói döntés az ügy érdemében hozott döntésnek vagy az eljárást befolyásoló egyéb döntésnek tekinthető-e, illetve az indítványozó jogorvoslati lehetőségei kimerültek-e.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság eljárásának részletes szabályait megállapító Ügyrend 32. §-a a felülvizsgálati eljárás és az alkotmányjogi panasz kapcsolatával foglalkozik az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-ának viszonylatában. Ennek (3) bekezdése a következőket rendeli: „Az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz benyújtásának nincs helye, ha a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, illetve indítványt még nem bírálta el,

továbbá – arra tekintettel, hogy az eljárás még folyamatban van – a Kúria hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító határozatával szemben. Ezen esetekben a benyújtott alkotmányjogi panasz soron kívül, az egyéb feltételek vizsgálata nélkül is visszautasítható.”

- [19] Az indítvánnyal érintett kúriai végzés az Ügyrend 32. § (3) bekezdésében megnevezett hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító határozat. A jelen esetben a bírósági eljárás folyamatban van, ezért az alkotmányjogi panasz idő előtti. A közigazgatási jogvita nem önálló eljárás, hanem a közigazgatási hatósági eljárást követő jogorvoslati szakasz. Az ügy a hatósági eljárásban keletkezik, arról elsősorban a hatóság dönt, a bírósági eljárás csak ennek a hatósági döntésnek a felülvizsgálatát jelenti (akár több fokon). Amikor tehát a bírósági döntésnek az érdemi, vagy az eljárást befejező döntés jellegét kell vizsgálni az Abtv. 26. § (1), illetve az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglalt feltételek alapján, annak van jelentősége, hogy az eredeti, tehát a hatóság előtt keletkezett ügyet és az ott folytatott eljárást lezárja-e. A jelen ügyben arra a következtetésre kell jutni, hogy nem. A Kúria az első fokon eljáró bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezte. Nincs ezért érdemi, vagy a bírósági eljárást befejező bírói döntés a jelen esetben. A bírói döntés a bírósági szakaszt lezárja, de az eredeti ügyet nem dönti el, és az eljárást nem is fejezi be.
- [20] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint jelen ügyben nincs meg az a kivételesség, amelyre az indítványban hivatkozott Tüáf. utal. A Tüáf. 3. pontja – amely az Ügyrend szövegében nem eredményezett változást – a következőket tartalmazza: „az Ügyrend szabálya kizárja az alkotmányjogi panasszal megtámadható felülvizsgálati döntések köréből a jogerős ítéletet hatályon kívül helyező és az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra utasító kúriai döntéseket. Ilyen esetekben az alapeljárás még folyamatban van, annak lezárultáig a »jogorvoslati lehetőségek még nincsenek kimerítve«, tehát az alkotmányjogi panaszt ezen esetekben általában vissza kell utasítani. Ez alól kivételt jelent, tehát nem kell visszautasítani az ilyen döntést támadó alkotmányjogi panaszt, ha az abban állított alapjogsérelem magával a hatályon kívül helyező és a bíróságot új eljárásra utasító határozattal függ össze. Ilyen eset, ha éppen a jogerős döntés hatályon kívül helyezése és az új eljárásra utasítás okoz az indítványozónak alapjogsérelemet, miként az is, ha a Kúria döntése nem enged mérlegelést az alsóbb fokú bíróság, illetve az eljáró hatóság számára a meghozandó új határozat tekintetében, vagyis tartalma szerint a hatályon kívül helyező végzést az eljárást lezáró döntésnek kell tekinteni. Szintén helye lehet alkotmányjogi panasznak a Kúria jogerős bírósági döntést hatályában fenntartó, ugyanakkor az eljáró bíróságot új eljárásra utasító döntése ellen, ha az alkotmányjogi panasz kifejezetten e döntés alaptörvényellenességét állítja.” Ez a kivételesség volt az, amely az indítványban hivatkozott 23/2018. (XII. 28.) AB határozatban megjelent.
- [21] Jelen esetben a Kúria ítélete – tekintettel arra, hogy a bíróság szerint a régi Art. 164. § (13) bekezdését nem a folyamatban lévő, vagy megismételt, hanem a módosításának a hatálybalépését követően indult alapeljárásban kell alkalmazni – nem jelent a Tüáf. 3. pontja szerinti kivétel hatálya alá tartozó jogerős döntést. A régi Art. 164. § (13) bekezdése alkalmazásáról nem a kúriai értelmezés döntött, hanem a perben eljáró elsőfokú bíróság, amelyet a Kúria új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasított. Ez azt is jelenti, hogy nem lehet megállapítani azt, hogy a Kúria döntés nem enged mérlegelést az alsóbb fokú bíróság, illetve az eljáró hatóság számára a meghozandó új határozat tekintetében az elévülési szabályoknak a konkrét esetre alkalmazását és az adóbevallások megfelelőségét illetően. A Kúria döntése még nem tekinthető az eljárás érdemi lezárásának. Nincs ezért érdemi, vagy a bírósági eljárást befejező bírói döntés a jelen esetben. Következésképpen a bírói döntés, illetve a bírói döntésben alkalmazott jogszabály elleni alkotmányjogi panaszt a jelen esetben vissza kellett utasítani. Az alkotmányjogi panasz kivételes jogorvoslati jellegét szüntetné meg, ha az Alkotmánybíróságnak az összes olyan alkotmányjogi panasszal, amelynél a bíróság a közigazgatási jogvitában új eljárásra utasította a bíróságot vagy a bíróságot, érdemben foglalkoznia kellene, mert ez az alkotmányjogi panaszt lényegében a közigazgatási bírósági eljárások általános jogorvoslati eszközévé tenné.
- [22] Az előbbiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság már nem vizsgálta azt, hogy a 2021. október 7-én érkezett alkotmányjogi panasz befogadhatóságára van-e, és milyen hatása van a 2021. augusztus 18-án előterjesztett jogegységi panaszoknak. A jogegységi panasz alapján indult eljárásban ugyanis a jogegységi panasz tanács a támadott határozatot egészében vagy részben hatályon kívül helyezheti és a Kúriát új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja. Ezen eljárási következmény lehetőségére figyelemmel a jogegységi panasz eljárás joghatása hasonló a felülvizsgálati eljáráshoz, amelynek folyamatban létét az Ügyrend 32. §-a visszautasítási oknak tekinti.

[23] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés e) pontja alapján a panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3811/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3188/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.20.467/2020/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Solt Ügyvédi Iroda (képviseli: dr. Solt Anna Mária ügyvéd) által képviselt gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Abtv. 27. §-a alapján – a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.467/2020/8. szám alatt hozott, az indítványozó által 2021. augusztus 27-én átvett ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.227/2019/5/II. számú jogerős ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól a 2021. október 14-én benyújtott indítványában. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el.
- [3] 1.1. A perbeli felperes indítványozó mint kereskedelmi ügynök és az alperes mint megbízó 2008. augusztus 29-én szóban megállapodtak, hogy a felperes az alperes képviseletében eljárva piacutatást végez és adásvételi szerződések létrehozására vállalkozik az alperes javára és érdekében; később írásbeli kereskedelmi ügynöki szerződést kötöttek. A szerződés szerint az indítványozót ügynöki jutalék illetve meg, amelynek mértéke a vevők részére leszállított áruk után a vevőnek számlázott bármilyen árengedmény levonása előtti áruérték 3%+áfa volt. A szerződés szerint: „Az ügynöki jutalék mértékének megváltoztatása kizárólag a megbízó és a megbízott kölcsönös beleegyezése esetén lehetséges.” Az alperes a határozatlan időre megkötött kereskedelmi ügynöki szerződést 2016. június 8-án felmondta. Az indítványozó válaszelevelében közölte, hogy az alperes az együttműködésük ideje alatt a szerződés által előírt 3%-os jutalékhoz képest 39 373 887 forint+áfával kevesebbet fizetett ki, ezért ezen összegre, valamint 15 506 490 forint kártérítésre tart igényt. Az alperes 2016. június 21-én kelt levele szerint az elszámolásai korrektek voltak, a számlák kiállítása előtt a jutalék összege mindig egyeztetésre került és a felperes számláit maradéktalanul kiegyenlítette. Az indítványozó bírósághoz fordult, pontosított keresetében 48 082 733 forint+áfa és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A jutalékon és kártérítésen kívül kiegyenlítésre is igényt tartott az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről szóló 2000. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Ügynöki tv.) 18. §a alapján, mivel új ügyfeleket szerzett az alperes számára. Hivatkozott arra, hogy 3% mértékű ügynöki jutalékban állapodtak meg, az ettől való eltéréshez a felek írásbeli megállapodása lett volna szükséges. Önmagában az, hogy az alperes által megfelelőnek gondolt alacsonyabb mértékű jutalékról kiállította a számlákat, még nem jelenti azt, hogy abban megállapodtak. Az alperes az ügynöki jogviszony fennállása alatt folyamatosan a 3%-os díjnál alacsonyabb mértékű díjat fizetett meg. A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma kijavított ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 48 082 733 forint+áfa összeget, és ennek a mindenkori jegybanki alapkamattal megegyező mértékű éves kamatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának összegét 18 096 282 forintra és ezen összeg után az elsőfokú ítéletben megállapított időponttól járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatra leszállította; az alperes perköltségben való marasztalását mellőzte és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 582 230 forint elsőfokú perköltséget; egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és

az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartotta.

- [4] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában – a pertörténet és a tényállás ismertetése, a másodfokú bíróság és a Kúria ítélete elemzése, a kereskedelmi ügynöki törvény egyes szabályai, a szerződés szerinti „kölsönös beleegyezés” mikénti értelmezése és a konkrét tényállásra alkalmazhatósága kritikája, több alkotmánybírói határozat, Ptk.-kommentár, közzétett eseti döntés, elvi bírósági határozat idézése mellett – előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével és a 25. cikk (3) bekezdésével, a 28. cikkével.
- [5] Az Abtv. 29. §-a szerinti kérdést a panasz úgy jelöli meg, hogy a „[j]elen ügyben az értelmezési tartomány kijelölése és ennek alkotmányos értelmezése bír jelentőséggel”.
- [6] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése abban sérült, hogy az alperes kötelezettségei tekintetében a támadott ítéletek megengedők, míg a felperes vonatkozásában az ítéletek részrehajlóak. Ez sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, amely a felek egyenlőségét hangsúlyozza, megsértve ezzel a tisztességes eljárás lefolytatásának követelményét, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése rögzít. A panasz szerint a számla kiállítása önmagában joglemondásnak nem fogható fel, fogadható el. Az eljárás folyamán e körben több jogesetet is idézett az indítványozó, amely azt igazolta, hogy a joggyakorlat a számla kiállítását ráutaló magatartással történt beleegyezésnek nem tekinti. A panasz szerint „[a] Fővárosi Ítéltábla és a Kúria is határozatukban, e tekintetben az ítélkezési gyakorlatot figyelmen kívül hagyták, megsértve az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdését”. Az indítvány tartalmazza, hogy „[a] panasz lényege szerint a jogállamhoz tartozó jogbiztonság sérelmét okozza, hogy a Fővárosi Ítéltábla, majd a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a felek magatartását, az ügynöki szerződés »írásbeli módosítását« és a »jogfenntartás elmaradását« a jogszabályok és a felek akaratának és tényleges magatartásának tükrében nem értelmezte helyesen és a jogvitában a jogbiztonságot sértő módon végzett jogértelmezést, figyelmen kívül hagyva az egységes joggyakorlatot. Az eljáró bíróságok *contra legem* jogalkalmazása során e körben nem vették figyelembe az indítványozó által idézett joggyakorlatot tükröző jogeseteket, egyedi döntéseket.” A panasz szerint „[a] jelen ügyben a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria *contra legem* jogalkalmazása, az indítványozó szerint elérte az alaptörvény-ellenesség szintjét, illetve konkrétan is sérti az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése első, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése első mondatát, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét és az Alaptörvény Záró és Vegyes rendelkezéseit.”
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [8] Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntéseket, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége megállapítható, mert saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [10] Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]]. Hasonlóan: az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése és a 25. cikk (3) bekezdése nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, mert a mondott alaptörvényi szabályok nem minősülnek az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának. Az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg az Abtv. szerinti feltételnek [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja], így az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatának nincs helye.

- [11] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [12] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot tartalmazza; a jelen esetben a panasz tárgya nem hatósági döntést érint, ezért nincs összefüggés a támadott bírói döntések és az Alaptörvény e rendelkezése között. Az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya miatt – az indítványban előadottakkal kapcsolatban – nem merül fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség.
- [13] Az Alaptörvény XV. cikkének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a jogalkalmazás egységének biztosítása az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – hatásköre, melyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 25–44. §-ai konkretizálnak [3119/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [26]]. Alkotmányjogi panasz alapján „önmagában az ítéletek ellentmondása miatt, alapjog sérelme hiányában az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül az ítéleteket akkor sem, ha azokat a Kúria hozta” [3195/2016. (X. 11.) AB határozat; Indokolás [23]; 3269/2016. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [17]]. Az indítványozó által a panaszban előadottak a bíróság jogértelmezését kifogásolják, nem alapozzák meg a XV. cikk sérelmének aggályát. Erre tekintettel az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben nincs helye a panasz érdemi vizsgálatának.
- [14] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]]. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]]. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel. Az általános hatáskörű bíróságra, a törvényi szabályok értelmezésére és a konkrét tényállásra alkalmazására tartozó kérdés az, hogy milyen tényállás mellett, milyen esetben és hogyan lehet szerződést módosítani, mi minősül közös megegyezésnek és milyen esetben kerülhet sor a módosításra írásban, szóban vagy akár ráutaló magatartással. A Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria érdemben megvizsgálta az indítványozó érveit (kúriai ítélet indokolása [41]–[50], [55]), ítéletét ezekre tekintettel hozta meg.
- [15] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XV. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [16] 4. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3917/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3189/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Monori Járásbíróság 13.P.20.363/2018/60. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.742/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője, dr. Kovács Zsolt Csaba ügyvéd útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pf.20.742/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Monori Járásbíróság 13.P.20.363/2018/60. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény 28. cikkét, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó megjelölte az Abtv. 26. § (1) bekezdését is, azonban jogszabályi rendelkezés alkotmányossági vizsgálatát nem kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás a jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns főbb elemei a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 3. Az indítványozó mint az alapul fekvő, birtokvédelem tárgyában született jegyzői határozat megváltoztatása iránti per felperese és az alperes élettársakként éltek együtt egy ingatlanban, amely a nyilvántartás szerint 1/2-1/2 arányú közös tulajdonukat képezte. Kapcsolatuk megromlott, majd 2017 augusztusában tettelegességgel fajúló vita során mindketten sérüléseket szenvedtek. Ennek eredményeként az alperes – később érkező apja segítségével – az ingatlant néhány ingóságával együtt ideiglenesen elhagyta. A peres felek az alperes távozása előtt megbeszélték, hogy az alperes távozása nem végleges, az alperes időt kért a kapcsolatuk tisztázására. Az indítványozó ezt követően (2017 októberében) kérelemmel fordult a Vecsési Járási Hivatalhoz, hogy az alperes lakcímét fiktívvé nyilvánítsa, mivel az alperes elköltözését véglegesnek tekintette. A Vecsési Járási Hivatal határozatában az indítványozó bejelentése alapján az alperes állandó lakóhelyét érvénytelennek nyilvánította. A Vecsési Járási Hivatal az alperes kérelmére a határozatát PE-18/UK/5828-5/2017. számú határozatával megváltoztatta és az indítványozó lakcímrendezési kérelmét elutasította. Az indítványozó ezt követően az ingatlan zárjait lecserélte, így oda az alperes nem tudott bejutni, ezért a rendőrségtől ehhez segítséget kért, eredménytelenül. Erre figyelemmel az alperes birtokvédelmet kért a helyi jegyzőtől, amelyben kérte, hogy a jegyző kötelezze az indítványozót a perbeli ingatlan kapcsán az eredeti birtokállapot helyreállítására, az új zárhoz az alperes részére kulcs biztosítására és az indítványozó jövőbeni birtokháborítástól történő eltiltására, illetve használati díj fizetésére is. A jegyző I/222-4/2018. szám alatti határozatával az alperes birtokvédelmi kérelmének helyt adott, ugyanakkor a használati díj fizetését célzó kérelmét elutasította. A jegyző határozatával szemben, az alperes birtokvédelmi kérelmének teljes elutasítása iránt az indítványozó terjesztett elő keresetet, amelyben vitatta, hogy az alperes sérelmére birtokháborítást követett volna el, aki az indítványozó állítása szerint a birtoklásával önként és véglegesen felhagyott.
- [4] 4. Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában a birtokvédelmet szabályozó anyagi jogi rendelkezések, illetve a bizonyításra vonatkozó eljárási szabályok felhívása után kiemelte, hogy az indítványozó a peres eljárás során az ingatlan alperes általi elhagyásának körülményeire vonatkozóan többször, egymásnak is ellentmondó előadásokat tett, nem tudta kétséget kizáró módon bizonyítani, hogy az alperes önként és a visszatérés szándéka nélkül költözött ki az ingatlanból. A tanúvallomások közül az indítványozó anyjának vallomását kirekesztette a bizonyítékok közül azzal, hogy vonatkozásában nem állnak fenn a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 292. §-a szerinti általános feltételek, a per-

anyagot a tanú már a vallomása megtétele előtt ismerte, a fiával a korábbi tárgyalásokon elhangzottakat megvitatta.

- [5] Az ítélet ellen elsődlegesen annak megváltoztatása, keresetének történő helytadás, az alperes birtokvédelmi kérelmének elutasítása, másodlagosan a terhére megállapított perköltség leszállítása iránt az indítványozó terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezése lényegi indoklásában megismételte az elsőfokú eljárásban is előadott érveit. A Budapest Környéki Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, indoklásában megerősítve többek között az alperes elköltözésének átmeneti jellegére vonatkozó érveket.
- [6] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően benyújtott alkotmányjogi panaszában, valamint annak – hiánypótlásra történt felhívását követő – kiegészítésében azt kifogásolta, hogy sem az elsőfokú bíróság, sem az annak ítéletét helybenhagyó Törvényszék nem alkotmánykonform módon, az Alaptörvény 28. cikkével összhangban értelmezte a Pp. 292. §-át, valamint figyelmen kívül hagyta, hogy a Pp. 263. §-ával összefüggésben milyen alkotmányos korlátok vannak. Az indítványozó szerint a bizonyítási eljárás során az eljáró bíróságok *contra legem* és alaptörvény-ellenesen értelmezték a Pp. bizonyításra, valamint tényállás megállapítására vonatkozó rendelkezéseit, ezáltal megsértették az Alaptörvényben biztosított tisztességes bírósági eljárás követelményét. Sérelmesnek tartja az indítványozó, hogy édesanyja, mint közeli hozzátartozó tanúvallomását a bíróság kizárta a bizonyítékok közül, míg az alperesi oldalon nem: az alperes édesapjának tanúvallomását bizonyíték-ként vette figyelembe. Álláspontja szerint a fegyverek egyenlősége elvének az felelt volna meg, ha az alperesi édesapa tanúvallomását is kizárta volna a bíróság a tanúvallomások közül. Álláspontja szerint adott esetben, ha az alperesi közeli hozzátartozó vallomását is kizárta volna a bíróság, akkor még valószínűsíteni sem tudta volna az alperes az állítását. A fentiekén túl az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte („meg sem említette ítéletében”) egy másik tanú (kertszomszéd) vallomását. Végül sérelmesnek tartja az indítványozó azt is, hogy az elsőfokú bíróság egy helyen a régi polgári perrendtartásról szóló törvényre hivatkozik ítéletében, valamint az eljáró bíróságok a bizonyítékok értékelése során nem indokolták kellőképpen ítéleteiket.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [9] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat az alábbiakra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {például: 3152/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [19]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [10] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [11] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján vizsgálta, hogy a támadott bírósági döntések a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértik-e, egyrészt az indítványozó által megjelölt bizonyíték kirekesztése által, másrészt az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmén keresztül.
- [12] Az Alkotmánybíróság a következőre mutat rá. Az elsőfokú bíróság kifejezetten utalt arra ítélete indokolásában, hogy az indítványozó édesanyjának a tanúvallomását miért rekesztette ki a bizonyítékok közül. A bíróság rögzítette, hogy a tanú a meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy – szemben az indítványban állítottakkal – a peranyagot ismeri, ezen felül a tárgyaláson történeteket a fia, az indítványozó részletesen elmesélte neki, és együtt megvitatták, így a tanú vonatkozásában nem állnak fenn a Pp. 292. §-a szerinti általános feltételek. A támadott bírósági határozatokból megállapítható továbbá az is, hogy az eljáró bíróságok az ügyben tisztázandó alapvető kérdésre, miszerint véglegesnek tekinthető-e az alperes elköltözése az ingatlanból, megnyugtató módon, bár kétségtelenül az indítványozó álláspontjával nem egybevégyően, választ adtak. E tekintetben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban, Indokolás [89]}.
- [13] 4.3. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {lásd például: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó ténylegesen a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.
- [15] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában, 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában, továbbá az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1861/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3190/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.119/2019/29. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.39/2020/10. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Flumbort András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az indítványozót a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.119/2019/29. számú ítéletével bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 301. § (1) bekezdésében meghatározott hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében és a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntetében, ezért halmazati büntetésül 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtön fokozatban határozta meg.
- [3] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséért és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításáért, harmadlagosan a büntetés enyhítéséért jelentettek be fellebbezést.
- [4] A fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú döntést a 6 Kbf.39/2020/10. számú végzésével – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.
- [5] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, és hiánypótlási felhívásra kiegészített beadványában kérte a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.119/2019/29. ítéletének és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.39/2020/10. számú végzésének megsemmisítését, mivel azok álláspontja szerint sértik az Alaptörvény II. cikkét, valamint a XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdését.
- [6] A II. cikk megsértését akként vezette le, hogy az indítványozóval szemben lefolytatott bírósági eljárás tisztességtelen volta sértette az emberi méltóságát.
- [7] A XXVIII. cikk (1)–(2) és (7) bekezdése kapcsán előadta, hogy sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem tekinthető pártatlannak. Az első fokon eljáró bíró prejudikáló kijelentéseket tett, a másodfokon eljáró tanács pedig az indítványozó ügyének részleteit nem ismerte meg, hanem korábbi, hasonló ügyben szerzett tapasztalatai alapján döntött. A jogorvoslathoz való jog kapcsán kifejtette, hogy annak nem csak látszólagosan kell érvényesülnie, a jogorvoslati eljárásnak érdeminek is kell lennie. Az indítványozó esetében a jogorvoslat csak formálisan valósult meg, a másodfokon eljáró bíróság nem reflektált számos aggályára, érveinek lényegét elmulasztotta megérteni.
- [8] A panasz nyomatékosítása céljából hivatkozott továbbá az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésére, a Q) cikkének (2) és (3) bekezdésére és az R) cikk (1) és (2) bekezdésére. Álláspontja szerint sérül a jogállamiság elve az első- és másodfokú eljárás során elkövetett szabálysértések folytán, a Q) cikk sérelmét eredményezi, hogy a Magyarországot képviselő bíróságok eljárása sérti a nemzetközi jogot. Az R) cikkből pedig az indítványozó érvelése szerint az vezethető le, hogy egy alsóbb szintű jogszabály – a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) – megsértésével hozott döntés az Alaptörvénnyel is ellentétes.
- [9] A támadott döntések ellentétesek továbbá az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk (1), (2) és (3) bekezdés d) pontjában és a 13. cikkében foglaltakkal. Megsértették továbbá a bíróságok az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 7., 8.,

10. és 11. cikkét, valamint a Be. több rendelkezését is. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az említett bírósági döntések alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában alapvetően azt kifogásolta, hogy az első fokon eljáró bíró az eljárás mihamarabbi lezárására törekedve több hibát is vétett, így két tanú meghallgatása elmaradt, akik várhatóan az indítványozó ártatlanságát igazolták volna, valamint a tényállás megállapítása szempontjából jelentős körülmény tekintetében nem vett fel további bizonyítást. A bíró prejudikált, és saját belső meggyőződését igyekezett igazolni az eljárás során, erre utaltak azon kijelentései, amelyek jegyzőkönyvbe nem kerültek. Sérelmezte az indítványozó, hogy a bizonyítékként figyelembe vett videofelvételt nem tudta értékelhető minőségben megtekinteni, az annak tartalmáról tett bírói megállapítások pedig csak részben fedik a valóságot. A bíró az igazságügyi orvosszakértők véleményét sem az ártatlanság vélelmének tükrében értékelte, és indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget. Kifogásolta a jegyzőkönyvezés minőségét is.
- [11] A másodfokon eljáró bíróság eljárása kapcsán hangsúlyozta, hogy ezen fórum előtt is rendkívül rövid úton zárult le az eljárás, amely álláspontja szerint felszínes elbírálást eredményezett, így a jogorvoslathoz való jogot a bíróság kiüresítette, csupán az elsőfokú bíróság döntését kívánta igazolni. Kiemelte, hogy a másodfokú tanács elnöke által a szóbeli indokolásban előadottak egy része írásban már nem jelent meg.
- [12] Mind az első-, mind a másodfokon eljáró bírók esetében kétségbe vonta azok pártatlanságát, és kiemelte, hogy egyik fórum előtt sem érvényesült a fegyverek egyenlőségének elve.
- [13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [14] 3.1. Az Alkotmánybíróság elsőként a panasz határidőben való érkezését vizsgálva megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint határidőben nyújtotta be.
- [15] 3.2. A határozott kérelem az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az indítvány – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítványozó panaszában az Alaptörvény több rendelkezésének – így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az Q) cikk (2) és (3) bekezdésének, az R) cikk (1) és (2) bekezdésének, a II. cikkének, valamint a XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdésének – sérelmét is állította.
- [16] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján csak Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {lásd például: 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]; 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [15]} – lehet alapítani. Az indítványozó a fentiekre a támadott bírósági határozatok kapcsán nem hivatkozott.
- [17] Nem biztosít az indítványozó számára alapjogot az Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdése és a Q) cikk (2) és (3) bekezdése sem {lásd például: 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]; 3115/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [31]; 3286/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3364/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [18] A II. cikk állított sérelmével kapcsolatosan az indítványozó nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indoklást, az e körben írtakat az Alkotmánybíróság a XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdés sérelmének vizsgálata során értékelte.
- [19] Az indítványozó alkotmányjogi panaszja ezért a fentiekben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában foglaltaknak.
- [20] Az indítványozó a támadott döntések alaptörvény-ellenességét az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata és az Egyezmény 6. cikk (3) bekezdés *b)* és *d)* pontjában foglaltak sérelmére tekintettel is állította. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f)* pontja alapján kizárólag jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata indítványozható, az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára. Mindezen túl az Abtv. 32. § (2) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát egyébként is csak meghatározott indítványozói kör (az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, az alapvető jogok biztosa, illetve az egyedi ügyben eljáró bíró) részére biztosítja, az indítványozó pedig nem tartozik ebbe a taxatív módon felsorolt körbe, így nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatának kezdeményezésére egyébként sem lenne jogosult.

- [21] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [22] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott büntetőügyben terhelt volt. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további (rendes) jogorvoslati lehetősége nem áll fenn.
- [23] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként jelöli meg, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó elsősorban azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert megalapozatlannak tartja az ügyében hozott bírósági döntéseket. A panasz valójában az alapügyben hozott első- és másodfokú határozat ismételt felülbírálatára irányul, a bíróság mérlegelését támadja. Az indítványozó panaszában lényegét tekintve megismétli az alapügyben előterjesztett fellebbezésében foglaltakat, panaszta további bizonyítási eszközök figyelembe vételére, a bizonyítékok újraértékelésére, és ennek eredményeként jogerős határozattal megállapított tényállás megváltoztatására irányul. Az Alkotmánybíróság gyakorlata e tekintetben kiforrott, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {lásd hasonlóan például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [25] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra az indítványozót, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {lásd hasonlóan például: 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [26] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállónan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; az utóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [27] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét állító indítványi elem kapcsán pedig rögzítendő, hogy az indítványozó az alapeljárásban élhetett és élt is a jogorvoslatihoz való jogával, az ügyben másodfokon eljáró bíróság számára pedig a jogszabályi környezet lehetőséget biztosított, hogy az elsőfokú bírói döntést az indítványozó számára kedvezően változtassa meg. Ezen alapjog ugyanakkor csak a jogorvoslatihoz való jogot biztosítja, nem pedig azt, hogy a jogorvoslati kérelem az indítványozó számára pozitívan kerül elbírálásra {lásd például: 3558/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [36]}.
- [28] Ennek megfelelően az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdése tekintetében sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kételyt, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.
- [29] Megjegyzendő, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.39/2020/10. számú végzésében igen részletesen foglalkozik az indítványozó által a fellebbezésében és a jelen panaszában is megfogalmazott kritikával, és valamennyi felvetett kérdést megnyugtató módon tisztázott. A másodfokon eljáró tanács az elsőfokú bíróság által elkövetett szabálysértésekre is reflektált, és indokát adta annak, hogy azok miért nem eredményezik a tényállás megalapozatlanságát.
- [30] A bíróságok mérlegelési jogkörükben, jogszabályi keretek között jártak el, a mérlegelésük eredménye szakjogi kérdés, a panasz vizsgálata során nem merült fel alkotmányossági aggály.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó panaszának egyik elem sem tartalmazott a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.

[32] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/743/2021.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtktára
layout: www.escom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető
HU ISSN 2062-9273